

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
POLITIKOS IR VADYBOS FAKULTETAS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

JOLITA MEILŪNĖ

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS
ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE ANALIZĖ IR
VERTINIMAS

Magistro baigiamasis darbas

Vadovas

doc. dr. P. Mierauskas

VILNIUS, 2013

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS
POLITIKOS IR VADYBOS FAKULTETAS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS
ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE ANALIZĖ IR
VERTINIMAS

Aplinkos apsaugos politikos ir administravimo magistro baigiamasis darbas
Studijų programa 621L22005

Vadovas

doc. dr. P. Mierauskas

2013 04 05

Recenzentas

2013 04

Atliko

APAmis1-01 gr. stud.

J. Meilūnė

2013 03 29

VILNIUS, 2013

TURINYS

LENTELĖS IR PAVEIKSLAI	6
ĮVADAS.....	7
1. LR RATIFIKUOTŲ KONVENCIJŲ, SUSIJUSIŲ SU BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA, PRIĖMIMO IR ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI BEI PAGRINDINIAI BRUOŽAI. 9	
1.1. Konvencijų rengimo prižastys ir priėmimo procedūros	9
1.2. Bendrieji konvencijų įgyvendinimo principai.....	11
1.3. LR ratifikuotų konvencijų biologinės įvairovės srityje pagrindiniai bruožai ir įgyvendinimas Lietuvoje	13
2. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO YPATUMAI PASAULYJE IR EUROPOS SĄJUNGOJE.....	19
2.1. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo principai	19
2.2. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo ypatumai pasaulyje.....	20
2.3. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo ypatumai Europos Sąjungoje	23
3. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE ANALIZĖ IR VERTINIMAS	27
3.1. LR priimti teisės aktai biologinės įvairovės srityje.....	27
3.2. Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir LR įstatymų nuostatų atitikties analizė ir vertinimas.....	29
3.3. Ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizė.....	47
3.4. LR teisės aktų, įgyvendinančių Biologinės įvairovės konvenciją, ir ekspertų požiūrio į Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje SSGG analizė.....	59
IŠVADOS	62
REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI.....	64
LITERATŪRA	65
ANOTACIJA	68
ANOTATION	69
SANTRAUKA.....	70

SUMMARY	71
PRIEDAI	73

SANTRUMPOS:

AM – Aplinkos ministerija;

EK – Europos Komisija;

ES – Europos Sąjunga;

JT – Jungtinės Tautos;

LR – Lietuvos Respublika;

PAF – Pasaulio aplinkos fondas;

SSGG – stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės.

LENTELĖS

1 lentelė. Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių bei 4 pasirinktų LR įstatymų nuostatų procentinis atitikties įvertinimas

2 lentelė. Biologinės įvairovės ir saugomų teritorijų srities ekspertai, dalyvavę apklausoje

PAVEIKSLAI

1 pav. LR ratifikuotos tarptautinės konvencijos, susitarimai ir sutartis biologinės įvairovės srityje

2 pav. Tarybos direktyva 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ir tarptautinės konvencijos, kurias ji įgyvendina

3 pav. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ir tarptautinės konvencijos, kurias ji įgyvendina

4 pav. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą ir tarptautinė konvencija, kurią jis įgyvendina

5 pav. LR Saugomų teritorijų įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

6 pav. LR Laukinės gyvūnijos įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

7 pav. LR Laukinės augalijos įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

8 pav. LR Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

9 pav. Biologinės įvairovės konvencijos atskirų straipsnių atitiktis 4 pasirinktiems LR įstatymams

10 pav. Biologinės įvairovės konvencijos atitiktis keturiems pasirinktiems LR įstatymams

11 pav. Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių įgyvendinimas Lietuvoje, remiantis keturiais pasirinktais LR įstatymais ir vadovaujantis ekspertų pateikta informacija

IVADAS

Aktualumas. Mus supanti biologinė įvairovė, kuri yra sudedamoji ekosistemų dalis, yra labai svarbi daugeliu aspektų. Pirmiausia reikėtų išskirti jos gamtinę ir ekologinę reikšmę. Visos augalijos ir gyvūnijos rūšys yra svarbios vienos kitoms dėl egzistuojančios mitybos grandinės, vykstančių simbiozės procesų, padedančių gyviems organizmams išgyventi. Ne mažiau svarbi yra biologinės įvairovės pažintinė ir rekreacinė nauda žmonijai, teikianti įdomių žinių, stulbinančių vaizdų bei atgaivą. Svarbu nepamiršti, kad biologinės įvairovės išteklių yra išsenkantys ir, siekdami užkirsti kelią jų išnykimui, turime nuolat rūpintis jų apsauga ir rūpestingai jais naudotis. Remiantis statistiniais duomenimis, šiandien yra stebimos nepalankios laukinių gyvūnų ir augalų rūšių populiacijų gyvavimo tendencijos. Nuo 1980 m. iki 2010 m. paukščių, gyvenančių prie dirbamų žemių plotų, populiacijos Europoje sumažėjo vidutiniškai 50 proc., 42 proc. iš visų varliagyvių rūšių populiacijų mažėja (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Todėl Jungtinės Tautos, susirūpinusios nykstančia pasaulio biologine įvairove, priėmė Biologinės įvairovės konvenciją (1992), kuri skatina saugoti mūsų visų turtą – biologinę įvairovę – ir pateikia jo apsaugos priemones ir būdus. Turime rasti pačius efektyviausius sprendimus, kad sustabdytume biologinės įvairovės nykimą, nuo kurios egzistavimo priklauso ir mūsų gyvenimo kokybė. Šiuo tikslu ir siekdama įgyvendinti tarptautinius reikalavimus biologinės įvairovės apsaugos srityje, Lietuva ratifikavo Biologinės įvairovės konvenciją, kuri ir yra viena iš pagrindinių teisės aktų, reglamentuojančių biologinės įvairovės apsaugą tarptautiniame kontekste. Lietuvos indėli saugant biologinę įvairovę tarptautiniu mastu galima įvertinti atsižvelgiant į tai, kaip mūsų šalis įgyvendina minėtą konvenciją.

Naujumas. Šis magistro baigiamasis darbas yra naujas tuo, kad Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje dar nebuvo nagrinėtas atsižvelgiant į jos straipsnių ir LR priimtų teisės aktų atitiktį bei atliekant jos įgyvendinimo Lietuvoje SSGG analizę.

Problema. Siekiant efektyviai įgyvendinti Biologinės įvairovės konvenciją Lietuvoje, kad būtų panaikinta biologinės įvairovės nykimo problema, būtina užtikrinti savalaikį LR biologinės įvairovės apsaugos srities teisinės bazės kūrimą, kurią įgyvendinant būtų vykdomi ir Biologinės įvairovės konvencijos reikalavimai. Todėl pirmiausia svarbu rasti LR biologinės įvairovės apsaugos srities teisės aktų ir Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių atitikties trūkumus, kad būtų užtikrintas, juos pašalinus, efektyvesnis nei anksčiau Konvencijos teisinis įgyvendinimas ir tuo būdu geriau apsaugota Lietuvos biologinė įvairovė.

Tyrimo objektas – Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje.

Darbo tikslas – išanalizuoti ir įvertinti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje efektyvumą.

Darbo uždaviniai:

1. Išnagrinėti bendruosius biologinės įvairovės apsaugos srities tarptautinių konvencijų rengimo, priėmimo ir įgyvendinimo principus.

2. Išanalizuoti Lietuvos Respublikos ratifikuotų tarptautinių konvencijų biologinės įvairovės srityje pagrindinius bruožus ir įgyvendinimą Lietuvoje.

3. Išnagrinėti Biologinės įvairovės konvencijos tikslų įgyvendinimo ypatumus pasaulyje ir Europos Sąjungoje.

4. Išanalizuoti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje ir įvertinti jo efektyvumą.

Hipotezė – Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje yra neefektyvus.

Tyrimo metodai. Aprašant darbą, bus naudojami teoriniai-kokybiniai tyrimo metodai – teisės aktų ir kitų dokumentų apžvalga, apibendrinimas, SSGG analizė – bei empirinis tyrimo metodas – ekspertų interviu.

1. LR RATIFIKUOTŲ KONVENCIJŲ, SUSIJUSIŲ SU BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA, PRIĖMIMO IR ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI BEI PAGRINDINIAI BRUOŽAI

1.1. Konvencijų rengimo priežastys ir priėmimo procedūros

„Konvencija – sutartis tarp valstybių ar tautų, naudojama tarptautiniams susitarimams, reguliuojantiems bendro intereso klausimus, apibrėžti“ (Black, 1990, p. 331). Taigi, konvencijos – tarptautiniai ar tarpvalstybiniai daugiašaliai susitarimai, kurie reglamentuoja bendras daugelio šalių problemas. Jos užima reikšmingą vietą tarp kitų teisinių dokumentų, kadangi dažniausiai jomis siekiama spręsti globalias problemas. Kaip ir kiti tarptautinės teisės dokumentai, kurie gali būti sutartys, protokolai, dvišaliai, trišaliai bei daugiašaliai susitarimai, sprendimai, reglamentai, direktyvos, rekomendacijos ir kt., konvencijos yra teisinės priemonės, kurios teisiškai apibrėžia ir įtvirtina opios ir aktualios tam tikro regiono ar globalios reikšmės problemos sprendimo galimybes. Konvencijos šalims narėms yra privalu laikytis patvirtintos konvencijos nuostatų, kurios paprastai turi būti perkeltos į šalių narių nacionalinę teisę, kurios reikalavimai yra skirtingi kiekvienoje valstybėje.

Jungtinių Tautų – didžiausios pasaulio valstybių organizacijos – struktūriniai organizaciniai vienetai yra atsakingi už didžiąją dalį pasaulinių tarptautinių konvencijų įvairiose srityse. JT Aplinkos programos (toliau – JTAP), kurią įkūrė JT Generalinė Asamblėja kaip pagalbinę organizaciją, „pagrindinis tikslas – mažinti užterštumą, koordinuojant ekologijos politiką ir atliekant mokslinius tyrimus“ (Feltham, 1997, p. 102). Siekdama įgyvendinti šį tikslą, JTAP priėmė nemažai konvencijų, reglamentuojančių aplinkos ir gamtos apsaugą pasauliniu mastu.

Konvencijų rengimo poreikį ir priežastis lemia daugelis veiksnių. Paprastai visa tam tikros konvencijos atsiradimo priešistorė pateikiama konvencijos įvadinėje dalyje – preambulėje. Panagrinėjus Biologinės įvairovės konvencijos (1992), Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) ir Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (1973) preambules, galima būtų išskirti keturias bendras konvencijų preambulėse minimų konvencijų parengimo priežastis:

- pripažįstamos pareigos, kurias turi vykdyti kiekviena valstybė: „laukinių gyvūnų formos sudaro nepakeičiamą žemės gamtos sistemos dalį, kurią privalu išsaugoti“ (Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija, 1979); „būtina prognozuoti, išvengti ir pašalinti biologinės įvairovės nykimo ir nuostolių priežastis“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992); norint apsaugoti tam tikras laukinės faunos ir floros rūšis nuo per didelio naudojimo tarptautinėje prekyboje, svarbu bendradarbiauti tarptautiniu mastu (Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija, 1973);

- remiamasi kitais įpareigojančiais tarptautinės teisės dokumentais: Veiksmų plano 32 rekomendacija, kurią priėmė Jungtinių Tautų konferencija (Stokholmas, 1972 m.) (Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija, 1979);
- pateikiami faktai, susiję su konvencijos reglamentuojama sritimi: didėjanti laukinių gyvūnų vertė aplinkos, ekologiniu, moksliniu, estetiniu, rekreaciniu, socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu (Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija, 1979); biologinės įvairovės reikšmė gyvybę palaikančių biosferos sistemų evoliucijai bei išsaugojimui (Biologinės įvairovės konvencija, 1992);
- išreiškiamas susirūpinimas iškilusia opia problema: „biologinė įvairovė kai kurios žmogaus veiklos pasėkoje pastebimai skurdėja“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992); tam tikros laukinės faunos ir floros rūšys yra pernelyg daug naudojamos (Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija, 1973).

Remiantis aukščiau paminėtais konvencijų preambulių struktūros dėsniniais, svariausias priežastys, sąlygojančios tarptautinių konvencijų atsiradimą ir jų rengimą, yra susirūpinimas iškilusia opia problema ir pareigos, kurias turi vykdyti kiekviena valstybė, kadangi šie veiksniai minimi kiekvienos nagrinėtos konvencijos (Biologinės įvairovės, Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo ir Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos) preambulėje. Pateikiami faktai, susiję su konvencijos reglamentuojama sritimi, yra taip pat reikšmingi, tačiau vien jie negali būti lemiami konvencijos parengimo argumentai, o juos gali tik papildyti. Svarbu pažymėti tai, kad kiti įpareigojantys tarptautinės teisės dokumentai gali būti pagrindine ir svariausia konvencijos parengimo priežastimi, tačiau ji negali būti vienintelė, ir, be šio skatinančio veiksnio, paprastai turi būti pateikiami ir kiti ne mažiau reikšmingi motyvai, kaip matyti Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos atveju. Atkreiptinas dėmesys, kad kiti įpareigojantys tarptautinės teisės dokumentai nėra būtini konvencijų rengimo motyvai, kaip yra Biologinės įvairovės ir Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijų atvejais.

Daugeliui valstybių aktualios konvencijų rengimo priežastys tampa pagrindiniu postūmiu, išjudinančiu konvencijų priėmimo procedūrinį mechanizmą. Tarptautinius teisinius reikalavimus atitinkantis, parengtas ir šalių suderintas būsimos konvencijos tekstas yra rengiamas pasirašymui aukšto lygio susitikimo ar konferencijos metu, kai susirenka savo valstybės aukščiausios vadovybės įgaliojimus priimti sprendimus šalies vardu turintys ministrai ar kiti aukšti pareigūnai, atsakingi už sritį, kurią numatoma reglamentuoti rengiama konvencija. Valstybėms pasirašius konvenciją, ji laikoma tos konferencijos metu priimtu dokumentu. Šiuo atveju pasirašiusių valstybių skaičius nėra reglamentuojamas jokiais tarptautinės teisės dokumentais.

Pasibaigus pasirašymo laikui, kuris paprastai nurodomas pasirašomų konvencijų straipsniuose, norinčios prisijungti prie konvencijos šalys ir tapti jos narėmis konvencijas gali ratifikuoti, priimti,

patvirtinti arba prie jų prisijungti, priklausomai nuo galiojančių nacionalinių teisinių reikalavimų. Biologinės įvairovės konvenciją (1992) galima buvo pasirašyti iki 1993-07-04 (33 straipsnis), Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvenciją (1979) – iki 1980-06-22 (XV straipsnis) ir Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (1973) – iki 1974-12-31 (XIX straipsnis).

1.2. Bendrieji konvencijų įgyvendinimo principai

Pasirašiusi konvenciją, valstybė tampa jos šalimi nare, tačiau prisiimti tarptautiniai įsipareigojimai valstybei dar nėra privalomi tol, kol ji savo šalies teisinėje sistemoje neįteisina pasirašymo fakto, ratifikuodama, priimdama, patvirtindama arba prisijungdama prie konvencijos nacionaliniu teisės aktu. Lietuvoje konvencijos yra ratifikuojamos. Tuo tikslu yra rengiami: LR Vyriausybės nutarimas dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti konvenciją, LR Prezidento dekretas dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti konvenciją ir LR įstatymas dėl konvencijos ratifikavimo. LR Seimui priėmus įstatymą ir „Valstybės žinioms“ jį paskelbus, konvencijos ratifikavimo dokumentas turi būti deponuojamas depozitarui. Kiekvienai konvencijai įsigalioji yra nustatomas skirtingas valstybių, deponavusių prisijungimo prie konvencijos dokumentus depozitarui, skaičius ir kitoks jų įsigaliojimo terminas. Biologinės įvairovės konvencija „įsigalioja devyniasdešimtąją dieną po to, kai įteikiamas saugojimui trisdešimtas dokumentas apie ratifikavimą, priėmimą, pritarimą ar prisijungimą“, o Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija – „pirmą trečiojo mėnesio dieną po to, kai Vyriausybei depozitarei deponuojamas penkioliktas ratifikavimo, pripažinimo, pritarimo ar prisijungimo dokumentas.“

Konvencijai įsigaliojus, prasideda jos įgyvendinimas. Tuo tikslu yra rengiama šalių narių konferencija, kuri yra konvencijos sprendimų priėmimo institucija ir į kurią kviečiamos visos prie konvencijos prisijungusios šalys. Konferencijoje gali dalyvauti ir ją pasirašiusios šalys, tačiau pastarosios susitikime dalyvauja stebėtojų teisėmis ir neturi balso teisės. Šalių narių konferencijų metu rengiami ir priimami konvencijų įgyvendinimo dokumentai, konferencijų sprendimai, kurie yra teisiškai privalomi šalims narėms. Remiantis aukščiau išdėstyta informacija, galima teigti, kad **pirmasis** konvencijų įgyvendinimo principas – tai konvencijų įgyvendinimas konferencijų posėdžių metu, priimant teisinius sprendimus.

Šalių narių konferencijų rengimas yra viena iš konvencijų sekretoriatų funkcijų. Konvencijos sekretoriatas – tai institucija, kuri yra įsteigiama patvirtinus konvenciją. Tačiau sekretoriatai įsteigiami ne tik tam, kad organizuotų ir aptarnautų šalių Konferencijų posėdžius. Jie taip pat skatina tarptautinį bendradarbiavimą, teikia šalims atsakymus į jų paklausimus dėl konvencijų įgyvendinimo, platina

visoms šalims ir visuomenei aktualią informaciją, ruošia bendras apžvalgas apie metinius konvencijų įgyvendinimo rezultatus šalyse. Dar viena svarbi sekretoriato funkcija – „vykdyti mokslinius ir techninius tyrimus, kurie padėtų įgyvendinti“ (Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija, 1973) konvencijas. Taigi, išplaukia **antrasis** konvencijų įgyvendinimo principas – konvencijų sekretoriatai vykdo įgyvendinimo funkcijas.

Sekretoriatų veiklai palaikyti ir konvencijas įgyvendinančių veiklų vykdymui užtikrinti reikalingas finansavimas. Paprastai kiekvienoje Šalių konferencijoje yra patvirtinamas biudžetas ateinančiam finansiniam laikotarpiui. Biudžetas sudaromas, atsižvelgiant į finansiniu laikotarpiu numatomas vykdyti užduotis ir projektus, kurie įgyvendintų konvencijos tikslus, ypač skiriant didelę dėmesį besivystančioms šalims, neturinčioms pakankamai savų finansinių išteklių konvencijos įgyvendinimui. Šalims vienbalsiai patvirtinus biudžetą, visa biudžeto lėšų suma padalinama Šalims, priklausomai nuo kiekvienos Šalies bendrojo vidaus produkto ir išsivystymo lygio – nustatoma finansinė skalė. Tuo būdu gaunamos Šalių įmokų sumos, kurios turi būti mokamos kasmet. „Finansiniai nuostatai, įskaitant nuostatas dėl biudžeto ir įmokų skalę bei jų pakeitimus, priimami dalyvaujančioms ir balsuojančioms šalims vienbalsiai pritariant.“ (Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija, 1979). Kiekvienos konvencijos finansavimo mechanizmas šiek tiek skiriasi, tačiau bendri finansavimo principai yra labai panašūs. Todėl galima teigti, kad konvencijų įgyvendinimo finansavimo užtikrinimas – **trečiasis** konvencijų įgyvendinimo principas.

Konvencijoms įgyvendinti gali būti steigiamos įvairios mokslinės-techninės pagalbinės institucijos, kurių pagrindinė funkcija – Šalių konsultavimas moksliniais konvencijų įgyvendinimo klausimais. Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (1973) atveju sekretoriatui pavesta „teikti rekomendacijas dėl šios konvencijos tikslų ir nuostatų įgyvendinimo, taip pat keistis mokslinio ir techninio pobūdžio informacija“. Taigi, konsultacinių institucijų steigimas ir jų veikla – **ketvirtasis** konvencijų įgyvendinimą užtikrinantis principas.

Pagrindiniai konvencijų vykdytojai yra konvencijų šalys narės. Prisijungdamos prie konvencijų, jos įsipareigoja laikytis konvencijų nuostatų bei jas įgyvendinti. Lietuva yra ratifikavusi 18 konvencijų aplinkos apsaugos srityje ir visas jas įgyvendina, vykdydama ir taikydama tam tikras gamtos, aplinkos kokybės ar kraštovaizdžio apsaugos priemones. Čia galima išskirti **penktąjį** konvencijų įgyvendinimo principą – konvencijų šalys narės užtikrina konvencijų įgyvendinimą nacionaliniu lygiu. Konvencijų įgyvendinimas atspindi nacionalinėse konvencijų įgyvendinimo ataskaitose.

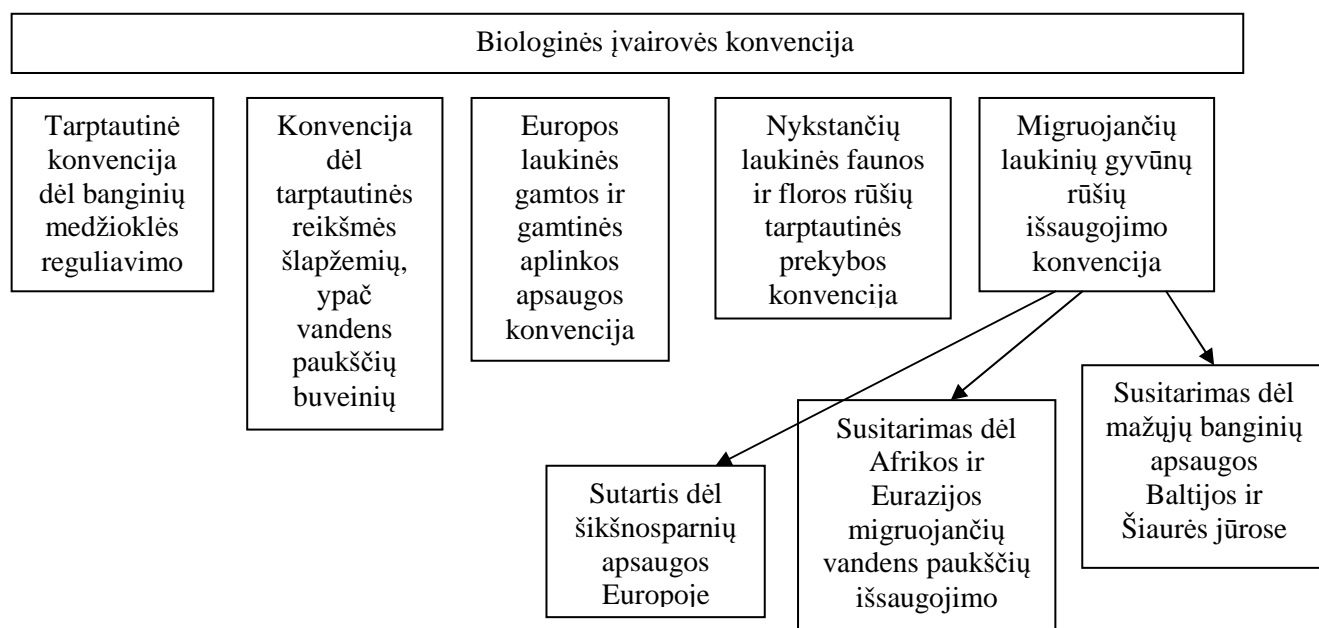
Šeštasis konvencijų įgyvendinimo principas – bendradarbiavimas su kitomis šalimis narėmis. Daugeliu atveju įgyvendinant konvencijas yra sprendžiami klausimai, kurie apima teritorijas, kurios yra už nacionalinės jurisdikcijos ribų, todėl ypač svarbus bendro darbo su kitomis konvencijos šalimis aspektas, siekiant įgyvendinti konvencijos keliamus tikslus ir uždavinius. Ne mažiau reikšmingas yra ir bendradarbiavimas su šalimis, kurios nėra konvencijų šalys narės. Jos yra kviečiamos prisijungti prie

sudaromų susitarimų, siekiant išsaugoti migruojančias rūšis ar kitus gamtinius išteklius tarpvalstybinėse teritorijose, kuriems „išsaugoti ir valdyti reikia tarptautinių susitarimų“, „nesvarbu, ar jos [valstybės] yra šios Konvencijos šalys narės, ar ne.“ (Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija, 1979). Bendradarbiaudamos šalys taip pat keičiasi „informacija, susijusia su biologinės įvairovės apsauga ir stabilium naudojimu“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992). Biologinės įvairovės konvencijoje (1992) išskiriamas mokslinis ir techninis bendradarbiavimas, kuris turi didelę reikšmę ir vykdomas, keičiantis „technologijomis ir [informacija] jų naudojimo srityje, <...>, kadru rengimo ir pasikeitimo specialistais srityje.“

Švietimas ir visuomenės informuotumo kėlimas yra ypač svarbus, siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės ir kitų konvencijų nuostatas. Šiam – **septintajam** – konvencijų įgyvendinimo principui skiriamas Biologinės įvairovės konvencijos (1992) 13 straipsnis, kuriame pažymima, jog biologinės įvairovės apsaugos ir tam reikalingų priemonių propagavimas žiniasklaidoje ir šių klausimų įtraukimas į mokymo programas turi būti visokeriopai skatinamas ir remiamas. Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) IX straipsnio 4 dalyje konvencijos Sekretoriatas yra įgaliojamas „visuomenei teikti informaciją apie šią Konvenciją ir jos tikslus“.

1.3. LR ratifikuotų konvencijų biologinės įvairovės srityje pagrindiniai bruožai ir įgyvendinimas Lietuvoje

Lietuvos Respublika yra ratifikavusi 6 tarptautines konvencijas, 2 susitarimus ir 1 sutartį biologinės įvairovės srityje (žr. 1 pav.). Visi šie dokumentai yra svarbūs, siekiant efektyviai įgyvendinti biologinės įvairovės apsaugos tikslus, apibrėžtus Biologinės įvairovės konvencijoje.

1 pav. LR ratifikuotos tarptautinės konvencijos, susitarimai ir sutartis biologinės įvairovės srityje

Tarptautinė konvencija dėl banginių medžioklės reguliavimo. Pagrindinis Tarptautinės konvencijos dėl banginių medžioklės (1946) reguliavimo tikslas yra reguliuoti banginių medžioklę, siekiant apsaugoti banginių populiacijos išteklius nuo išnykimo. Šios konvencijos įgyvendinimui yra įsteigta Tarptautinė banginių medžioklės komisija. Jos narėmis gali tapti Šalių narių vyriausybės. Ši komisija organizuoja tyrimus, renka statistinę informaciją apie banginių populiacijos dydį ir banginių medžioklės tendencijas, konsultuoja, kaip išsaugoti banginius. Ji taip pat nustato „saugomas ir nesaugomas rūšis; medžioklės ir ne medžioklės sezonus; vandenį, kuriuose leidžiama medžioti, ir vandenį, kuriuose draudžiama medžioti, kiekvienos rūšies dydžio apribojimus; banginių medžiojimo laiką, metodus ir intensyvumą.“ (Tarptautinė konvencija dėl banginių medžioklės reguliavimo, 1946). Lietuva šios konvencijos šalimi nare tapo ją ratifikavusi 2008 m. spalio 14 d. (Aplinkos ministerija, 2012). Nors Lietuvos jūriniuose vandenyse pastebėti tik mažieji banginiai, tačiau Lietuva priėmė sprendimą ratifikuoti šią konvenciją ir jos protokolą raginama Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių, siekiančių pasauliniu mastu apsaugoti nykstančią banginių populiaciją, ir tokiu būdu prisidėti prie sutelktų tarptautinių pastangų išsaugoti šiuos žinduolius.

Konvencija dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių. Lietuva, siekdama apsaugoti vandens paukščius, 1993 m. birželio 10 d. prisijungė prie Konvencijos dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių (1971) (Aplinkos ministerija, 2012), kitaip dar vadinamos Ramsaro konvencijos. Konvencijos šalys narės turi siekti išsaugoti šlapžemes ir gausinti vandens paukščius, steigdamos šlapžemėse saugomas teritorijas. Šios konvencijos misija yra šlapžemių apsauga ir protingas jų panaudojimas nacionaliniu bei tarptautiniu mastu. „Protingo naudojimo“ koncepcija apima „šlapžemių ekologinių charakteristikų išlaikymą, taikant ekosisteminius apsaugos metodus“ (Ramsaro konvencijos tinklalapis, 2013). Tuo tikslu yra sudarytas Tarptautinės reikšmės šlapžemių sąrašas, į kurį kiekviena Konvencijos šalis turi būti įrašiusi bent vieną jos teritorijoje esančią šlapžemę, svarbią tarptautiniu požiūriu vandens ir migruojančių paukščių populiacijoms. Lietuva į minėtą sąrašą yra įrašiusi 7 šlapžemes, kurioms yra suteikta tarptautinė svarba – tai Čepkeliai, Kamanos, Viešvilė, Žuvintas, Nemuno delta, Adutiškio-Svylos-Birvėtos šlapžemių kompleksas ir Girutiškio šlapžemė (Ramsaro konvencijos tinklalapis, 2013). Įgyvendinant šią konvenciją, Lietuvai geriausiai sekėsi atkurti į Tarptautinės reikšmės šlapžemių sąrašą įrašytas teritorijas, sunkiausiai – palaikyti šlapžemių buveinėse gerą būklę (Lithuanian National Report on the Implementation of the Ramsar Convention, 2011). To priežastis gali būti gamtotvarkos planuose numatytas finansavimas šlapžemių atkūrimui, tačiau nesuplanuotas – tolesnei nuolatinei šlapžemių priežiūrai ir gerai jų būklei palaikyti.

Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija. 1993 m. birželio 10 d. Lietuva LR Vyriausybės potvarkiu prisijungė ne tik prie Konvencijos dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių (1971), bet ir prie Europos laukinės gamtos ir gamtinės

aplinkos apsaugos konvencijos (1979) (kitai dar vadinama Berno konvencija), kurią ratifikavo 1996 m. birželio 11 d. (Aplinkos ministerija, 2012). Šios Konvencijos tikslas yra užtikrinti laukinės augalijos ir gyvūnijos bei jų buveinių apsaugą, pasitelkiant tarptautinį bendradarbiavimą. Konvencijos priedėliuose yra nurodomos griežtai saugomos augalijos ir gyvūnijos rūšys, taip pat draudžiami medžioklės būdai ir įrankiai. Ratifikavusi šią konvenciją, Lietuva priedėliuose pateikė tik Lietuvos teritorijoje saugomas augalų ir gyvūnų rūšis, įtraukdama ir į Lietuvos raudonąją knygą įrašytas rūšis. Šios konvencijos įgyvendinimo stebėseną vykdo Nuolatinis komitetas. Siekiant įgyvendinti šią konvenciją, 2002 m. Lietuvoje buvo vykdomas „Smaragdinio tinklo pilotinis projektas“. Šio projekto metu turėjo būti sukurta duomenų bazė, į kurią būtų įtrauktos saugomos teritorijos, sudarančios Smaragdinį tinklą ir jam priskiriamos pagal specialius apsaugos tipus (Emerald Network Pilot Project in Lithuania - Report, 2002). Tačiau ši duomenų bazė buvo sukurta tik formaliai, suskirsčius kai kurias Lietuvos saugomas teritorijas pagal minėtus apsaugos tipus. 2004 m. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir pradėjus vykdyti ES reikalavimus, Lietuvos saugomoms teritorijoms pradėtas suteikinti „Natura 2000“ teritorijų statusas, o Smaragdinio tinklo svarba sumenko.

Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija. Kaip ir Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija (1979), taip ir kita ne mažiau svarbia Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija (1973) siekiama saugoti biologinę įvairovę. Pastarąją konvenciją Lietuvos Respublika ratifikavo 2001 m. gegužės 22 d. (Aplinkos ministerija, 2012). Pagrindinis jos tikslas – reguliuoti tarptautinę prekybą nykstančiomis laukinės gyvūnijos ir augalijos rūšimis, kurios yra įrašytos į I, II ir III priedus. Į I priedą įrašomos nykstančios ir prekybos veikiamos rūšys. Siekiant jas apsaugoti, prekyba šių rūšių individais yra labai griežtai reglamentuojama. Į II ir III priedus įrašytos rūšys, kurioms gali grėsti išnykimas. Norint prekiauti į šiuos priedus įrašytų rūšių individais, reikia turėti specialius leidimus ar sertifikatus, atitinkančius konvencijos reikalavimus. Konvencijos įgyvendinimą padeda užtikrinti sekretoriatas, kuris sušaukia šalių konferencijas. Įgyvendinant šią konvenciją, 2009–2010 m. Lietuvoje 67 kartus buvo rasti ir konfiskuoti be leidimų ar sertifikatų turimi ar siunčiami nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių egzemplioriai, įrašyti į minėtos konvencijos I-III priedus ir už kuriuos buvo skirti įspėjimai ar baudos iki 1000 Lt (Lithuanian National Report on the Implementation of the CITES, 2011). Pagrindinės šios konvencijos įgyvendinimo pažeidimų priežastys gali būti nepakankamas visuomenės informavimas apie nykstančias rūšis ir prekybą jomis, menkas visuomenės domėjimasis nykstančiomis rūšimis ir apskritai biologinės įvairovės apsauga.

Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija. Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (1973) ir Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvenciją (1979) Lietuva ratifikavo 2001 m. gegužės 22 d. (Aplinkos ministerija, 2012), siekdama biologinės įvairovės apsaugos tikslų. Pastarosios konvencijos tikslas – išsaugoti

migruojančias rūšis ir siekti, kad jos nepradėtų nykti. Į Konvencijos I priedą įtrauktos nykstančios migruojančios rūšys. Į Konvencijos II priedą yra įrašytos migruojančios rūšys, kurioms išsaugoti sudaromi tarptautiniai susitarimai (Lietuva yra pasirašiusi supratimo memorandumą dėl meldinės nendrinukės išsaugojimo.). Konvencijos įgyvendinimo ir sprendimų priėmimo institucija, kaip ir kitų konvencijų atveju, yra šalių konferencija, kurią sukviečia sekretoriatas. Įkurta Mokslo taryba teikia atsakymus į iškilusius mokslinius konvencijos įgyvendinimo klausimus. Pagal naujausią Lietuvos pateiktą konvencijos įgyvendinimo ataskaitą pagrindinės kliūtys paukščių migracijos keliams Lietuvoje – elektros linijos (Review of Implementation of the Convention on Migratory Species in Lithuania, 2008). Iš Lietuvoje saugomų migruojančių paukščių rūšių taip pat reikėtų paminėti mažąją žašį ir rudakaklę berniklę, kurių buveinės yra saugomos, rudę, meldinę nendrinukę ir sibirinę gaga, kurių populiacijos mažėja ir yra įtrauktos į Lietuvos raudonąją knygą, didįjį erelį rėksnį ir jūrinį erelį (Review of Implementation of the Convention on Migratory Species in Lithuania, 2008). Viena iš pagrindinių migruojančių laukinių gyvūnų rūšių apsaugos priemonių – saugomų teritorijų steigimas, iš kurių svarbiausios yra „Natura 2000“ teritorijos, tačiau ne mažiau reikšmingos yra ir nacionalinės saugomos teritorijos bei Ramsaro konvencijos įgyvendinimui įsteigtos teritorijos.

Sutartis dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje. Sutarties dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje (1991) sudarymo pagrindas yra Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) IV straipsnis. Šią sutartį Lietuva ratifikavo 2001 m. rugsėjo 25 d. (Aplinkos ministerija, 2012). Jos tikslas – apsaugoti šikšnosparnių populiaciją, neleidžiant jų gaudyti ar jiems kenkti. Vieni iš pagrindinių šios sutarties šalių įsipareigojimų apima šikšnosparnių buveinių ir maitinimosi vietų apsaugą. Kad būtų užtikrintas sklandus šios sutarties įgyvendinimas, rengiami šalių susirinkimai, o sekretoriato sutarties funkcijas užtikrina Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) sekretoriatas. Pagal 2012 m. Lietuvos pateiktą šios sutarties įgyvendinimo ataskaitą už 2011 m. Lietuvoje yra 15 šikšnosparnių rūšių, iš kurių kelios yra labai retos rūšys, o 11 rūšių yra nykstančios ir įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą: kūdrinis pelėausis, europinis plačiaausis, mažasis nakviša, dvispalvis plikšnys, Branto pelėausis, šikšniukas nykštukas, rudasis ausylis ir kt. (National Report on the Implementation of the Agreement on the Conservation of Population of European Bats in Lithuania, 2012), (Rašomavičius, 2007). Pagrindinė priežastis, su kuria gali susidurti Lietuva, įgyvendindama šią sutartį, gali būti ta, kad šikšnosparnių buveines jų žiemojimo metu lanko ir trikdo žmonės ir kiti gyvūnai.

Susitarimas dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo. Dar vienas susitarimas, kurio sudarymo teisinis pagrindas yra Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) IV straipsnis, yra Susitarimas dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo (1999), kuris taip pat padeda siekti Biologinės įvairovės konvencijos (1992) tikslų įgyvendinimo. Lietuva jį ratifikavo 2004 m. birželio 29 d. (Aplinkos ministerija, 2012).

Šio susitarimo tikslas – apsaugoti Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių rūšis. Visos Susitarimo šalys turi taikyti jų apsaugai skirtas priemones, ypač jų nykstančioms rūšims. Kad susitarimas būtų efektyviai įgyvendinamas, reikia užtikrinti jo įgyvendinimo finansavimą. Biudžetas yra tvirtinamas ir finansinės priemonės svarstomos Šalių susitikimų metu. Įsteigtas Techninis komitetas konsultuoja moksliniais ir techniniais Susitarimo įgyvendinimo klausimais. Šalių susitikimo sesijas organizuoja ir aptarnauja Susitarimo sekretoriatas. Šalys, įgyvendindamos Susitarimą dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo, turi teikti ataskaitas apie šio Susitarimo įgyvendinimą. LR medžioklės įstatymas draudžia medžioti paukščius, kurie yra šio Susitarimo 1 lentelėje, kur įrašytos nykstančios ar reikalaujančios specialaus dėmesio rūšys, išskyrus baltakaktes žąsis, dryžagalves krykles ir perkūno oželius (Lithuanian Report on the Implementation of AEW for the period of 2009-2011, 2012). Minėtų paukščių rūšių medžioklė yra ribojama ir jai taikomos Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės, patvirtintos LR aplinkos ministro įsakymu „Dėl medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių patvirtinimo“. Uždraudus medžioti migruojančių vandens paukščių rūšis ir taikant joms apsaugoti numatytas priemones, išsaugomos jų populiacijos ir jos gali sėkmingai pasiekti galutinę migracijos vietą. Tačiau reikia pažymėti, kad tam tikros rūšys, kurios šio susitarimo laikomos saugomomis, Lietuvoje neturi tokio apsaugos statuso dėl jų skaitlingų populiacijų.

Susitarimas dėl mažųjų banginių apsaugos Baltijos ir Šiaurės jūrose. Susitarimas dėl mažųjų banginių apsaugos Baltijos ir Šiaurės jūrose (1992) buvo sudarytas, atsižvelgiant į Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (1979) IV straipsnį, kaip ir Susitarimas dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo (1999). Susitarimo dėl mažųjų banginių apsaugos Baltijos ir Šiaurės jūrose tikslas – užtikrinti tinkamą mažųjų banginių apsaugą, taikant susitarimo priede siūlomas apsaugos priemones. Pirmojo Šalių susitikimo metu buvo įsteigtas sekretoriatas ir patariamasis komitetas. Pastarasis konsultuoja Šalis mažųjų banginių apsaugos klausimais, o Sekretoriatas organizuoja Šalių konferencijas ir atlieka kitas susitarimo įgyvendinimui būtinas funkcijas. Lietuva, būdama šio susitarimo Šalimi (ja tapo ratifikavusi Susitarimą 2005 m. balandžio 21 d. (Aplinkos ministerija, 2012)), savo paskutinėje susitarimo 2011 m. įgyvendinimo ataskaitoje teigia, kad mažiesiems banginiams nėra įsteigta jų apsaugą užtikrinančių teritorijų, bet yra patvirtinti Baltijos pajūrio paprastosios jūros kiaulės apsaugos 2012–2014 m. veiksmų ir Paprastosios jūros kiaulės apsaugos planai (Compilation of Annual National Reports to ASCOBANS, 2011). Galima daryti prielaidą, kad Lietuvoje nėra įsteigtos mažųjų banginių apsaugą užtikrinančios teritorijos, kadangi paprastoji jūrų kiaulė – mažųjų banginių rūšis – pastebima Lietuvos teritoriniuose vandenyse gana retai.

Biologinės įvairovės konvencija. Biologinės įvairovės konvencijos (1992) įgyvendinimas yra labai glaudžiai susijęs su visų kitų LR ratifikuotų konvencijų, susitarimų ir sutarties biologinės

įvairovės srityje, kurie yra aptarti aukščiau, įgyvendinimu. Galima teigti, kad Biologinės įvairovės konvencija (1992) yra pamatinė šioje srityje, apimanti visus kitus tarptautinius biologinės įvairovės srities dokumentus. Lietuva šią konvenciją ratifikavo 1995 m. liepos 3 d. (Aplinkos ministerija, 2012). Pagrindiniai konvencijos tikslai yra biologinės įvairovės apsauga ir jos komponentų subalansuotas vartojimas. Šiame darbe bus apsiribota tik biologinės įvairovės aspektu, nenagrinėjant genetinių išteklių ir biotechnologijų problematikos šioje konvencijoje ir Kartachenos biosaugos ir Nagojos protokoluose. Konvencija įpareigoja Šalis rengti biologinės įvairovės apsaugos nacionalines strategijas ar programas, įtraukiant šios konvencijos įgyvendinimo priemones. Šias priemones reikia įtraukti ir į kitus planavimo dokumentus, numatant biologinės įvairovės monitoringą, steigiant saugomas teritorijas, siekiant išsaugoti biologinės įvairovės komponentus in-situ ir ex-situ. Siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, švietimas ir visuomenės informuotumo kėlimas, mokslinis ir techninis bendradarbiavimas yra svarbūs veiksniai, galintys prisidėti prie biologinės įvairovės komponentų išsaugojimo ir stabilaus naudojimo. Ne mažiau reikšmingi efektyviam konvencijos įgyvendinimui yra finansiniai ištekliai, todėl konvencijos nuostatos taip pat įpareigoja šalis užtikrinti finansavimą biologinės įvairovės apsaugos tikslams pasiekti tarptautiniame lygyje. Biudžetas, reikalingas konvencijos įgyvendinimo veiklai užtikrinti, tvirtinamas finansiniam laikotarpiui konvencijos Šalių konferencijose. Šalys moka įnašus į konvencijos patikos fondą, kurio didelė dalis yra naudojama biologinės įvairovės apsaugos ir stabilaus naudojimo tikslams pasiekti mažiausiai išsivysčiusiose, mažų salų besivystančiose ir labiausiai pažeidžiamose šalyse aplinkosaugos požiūriu bei pereinamosios ekonomikos šalyse. Šiems tikslams pasiekti taip pat naudojamos Pasaulio aplinkos fondo lėšos. Dalis numatyto biudžeto yra skiriama konvencijos sekretoriato, kuris organizuoja Šalių konferencijų posėdžius, rengia pranešimus apie konvencijos įgyvendinimą bei vykdo kitas jam pavestas funkcijas, išlaikymui. Siekiant palengvinti konvencijos įgyvendinimą, yra įkurta Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinė tarnyba, kurios pagrindinis veiklos tikslas – atlikti biologinės įvairovės būklės mokslinį ir techninį įvertinimą. Visos Šalys turi objektyviai vertinti konvencijos nuostatų įgyvendinimo pažangą ir periodiškai teikti ataskaitas Šalių konferencijai.

2. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO YPATUMAI PASAULYJE IR EUROPOS SĄJUNGOJE

2.1. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo principai

Atsižvelgiant į tai, kas buvo pažymėta šio magistrinio darbo 1.2. skyriuje apie bendruosius konvencijų įgyvendinimo principus, Biologinės įvairovės konvencija (1992) turėtų būti įgyvendinama pagal jame pasiūlytą principinį modelį, susidedantį iš septynių principų. Toliau bus atlikta analizė, kuri parodys, ar Šiai konvencijai šis modelis gali būti taikomas.

Taigi, pirmasis konvencijų įgyvendinimo principas – konvencijų įgyvendinimo užtikrinimas konferencijų posėdžių metu, priimant teisinius sprendimus. Konvencijos 23 straipsnyje yra numatyta, kad Šalių konferencija priima sprendimus, protokolus, priedėlius, konvencijos dokumentų pataisas ar patvirtina konvencijos įgyvendinimo ataskaitas.

Konvencijų sekretoriatai vykdo įgyvendinimo funkcijas – tai antrasis konvencijų įgyvendinimo principas. Minėtą teiginį pagrindžia Konvencijos 24 straipsnis, kuriame teigiama, jog Sekretoriatas turi rengti pranešimus apie Konvencijos įgyvendinimą.

Dar vienas labai svarbus konvencijų įgyvendinimo principas – konvencijų įgyvendinimo finansavimo užtikrinimas. Šiam principui yra skirti Konvencijos 20 ir 21 straipsniai. Pagal 20 straipsnį kiekviena Šalis įsipareigoja užtikrinti finansavimą, kad būtų pasiekti Konvencijos tikslai nacionaliniame lygyje, o išsivysčiusios šalys taip pat užtikrina finansinę paramą besivystančioms šalims. Taip pat skatinami savanoriški kitų šalių indėliai, atsižvelgiant ir į biologinės įvairovės pasiskirstymą. Vykdydamos Konvencijos 21 straipsnį, kuriame aprašomas finansavimo mechanizmas, išsivysčiusios Konvencijos Šalys turi finansiškai remti besivystančias šalis, kad jos galėtų efektyviai prisidėti prie Konvencijos nuostatų įgyvendinimo.

Pagal ketvirtąjį konvencijų įgyvendinimą užtikrinantį principą Konvencijos įgyvendinimo efektyvumui užtikrinti yra įsteigiama konsultacinė institucija, kad jos veikla prisidėtų prie Konvencijos nuostatų vykdymo. Biologinės įvairovės konvencijos atveju tai – Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinė tarnyba. „Ši tarnyba atlieka biologinės įvairovės būklės mokslinį ir techninį įvertinimą, parenka naujas, efektyvias ir pačias šiuolaikiškiausias technologijas ir "know-how" biologinės įvairovės apsaugai bei stabiliam jos naudojimui, rengia atsakymus į mokslinio, techninio, technologinio ir metodologinio pobūdžio klausimus“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992). Ji gali būti svarbi kuriant moksliai pagrįstus biologinės įvairovės išsaugojimo modelius.

Penktasis konvencijų įgyvendinimo principas – konvencijų šalys narės užtikrina konvencijų įgyvendinimą nacionaliniu lygiu, kuris atspindi nacionalinėse konvencijų įgyvendinimo ataskaitose.

Pagal Biologinės įvairovės konvenciją ataskaitomis laikomi pranešimai, kuriuos teikia Šalys narės Konferencijai apie nacionalinius Konvencijos įgyvendinimo rezultatus. Šie pranešimai svarbūs, siekiant sumažinti biologinės įvairovės nykimą, žinant jos gyvavimo tendencijas įvairiose pasaulio šalyse.

Šalys, siekdamos veiksmingai įgyvendinti Konvencijos nuostatas, turi laikytis šeštojo konvencijų įgyvendinimo principo – bendradarbiavimo su kitomis šalimis narėmis. Šiam principui yra skirtas visas 18 Konvencijos straipsnis „Mokslinis ir techninis bendradarbiavimas“, kuriame teigiama, kad Šalys turi remti „tarptautinį mokslinį ir techninį bendradarbiavimą biologinės įvairovės ir stabilaus naudojimo srityje“, skirdamos dėmesį nacionalinių pajėgumų stiprinimui ir steigdamos naujas įstaigas. Konvencijos 17 straipsnyje konstatuojama, kad Šalys keičiasi informacija biologinės įvairovės apsaugos srityje. Ypač tai svarbu tarpvalstybinėse teritorijose, kur kaimyninių šalių pastangos būtinos, siekiant užtikrinti efektyvią bioįvairovės apsaugą.

Visuomenės informuotumo kėlimas ir švietimas yra ypač svarbūs veiksniai, siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės konvencijos nuostatas. Tai yra septintasis konvencijų įgyvendinimo principas, aprašomas Biologinės įvairovės konvencijos 13 straipsnyje. Jame teigiama, kad žiniasklaidoje ir mokymo programose turi būti įtraukti klausimai, susiję su biologinės įvairovės apsauga. Bioįvairovės apsauga priklauso nuo bendrų visuomenės pastangų, nuo jos supratimo, kodėl yra reikšminga išsaugoti bioįvairovę.

Atlikta analizė rodo, kad Biologinės įvairovės konvencijai taikomi visi bendrieji konvencijų įgyvendinimo principai. Taigi, konvencija gali būti įgyvendinama efektyviai, nes atitinka principines konvencijų įgyvendinimo nuostatas. Iššūkis konvencijos Šalims – laikytis šių principinių nuostatų bei vykdyti konvencijos tikslus, siekiant konvenciją įgyvendinti veiksmingai.

2.2. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo ypatumai pasaulyje

Biologinės įvairovės konvenciją ratifikavo 193 šalys (žr. 1 priedą) – visos JT šalys narės. Nors visos konvenciją ratifikavusios šalys turi siekti jos tikslų įgyvendinimo, tačiau trečiojoje pasaulinės biologinės įvairovės apžvalgoje teigiama, kad 2010 m. Šalys nepasiekė vieno iš Biologinės įvairovės konvencijos tikslų – biologinės įvairovės išsaugojimo, nes nebuvo imtasi pakankamų veiksmų, kad būtų sustabdytas biologinės įvairovės nykimas (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). To priežastis gali būti nepakankamas finansavimas, skiriamas biologinės įvairovės apsaugos priemonėms įgyvendinti besivystančiose šalyse. Paprastai besivystančiose šalyse yra susitelkę daug biologinės įvairovės rūšių, tačiau dėl skurdo jos yra beatodairiškai naikinamos, o tai daro įtaką viso pasaulio biologinei įvairovei. Minėtoje apžvalgoje yra pateikiamos pagrindinės kliūtys, trukdžiusios pasiekti šį tikslą – buveinių praradimas ir degradacija, klimato kaita, pernelyg didelis maisto medžiagų kiekis ir

kitos taršos formos, per didelis ir nestabilus bioįvairovės naudojimas, invazinės svetimžemės rūšys – iš kurių pagrindinė kliūtis bioįvairovės išsaugojimui – buveinių praradimas ir degradacija (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Buveinių praradimo ir degradacijos procesus daugiausia sąlygoja žemės ūkio veikla, kelių tiesimas, statybos, beatodairiškas miškų kirtimas. Klimato kaita yra tas veiksnys, kurio įtakai neutralizuoti yra sutelktos viso pasaulio pastangos, tačiau dar nėra pasiekta žymių rezultatų, nes didžiąja dalimi tai priklauso ne tik nuo toje srityje dirbančių specialistų, bet ir nuo kiekvieno žmogaus pastangų. Dėl klimato kaitos atsiranda daugiau invazinių rūšių, kurios peržengia valstybių sienas ir kurioms sustabdyti reikia kelių valstybių sutelktų tarpvalstybinių pastangų. Taip pat šalys turi siekti naudoti tokias technologijas, kurios atitiktų pačius geriausius gamybos būdus ir būtų netaršios. Nestabilus bioįvairovės naudojimas pasireiškia besivystančiose šalyse, kur dėl skurdo problemos bioįvairovė naudojama tik tenkinant savo poreikius.

Tame pačiame leidinyje Biologinės įvairovės konvencijos Sekretoriatas pateikia bioįvairovės rodiklius (būklės, grėsmių, priemonių, naudos), kurių pokyčių tendencijos rodo, kad nežiūrint visų pastangų, kurios dedamos siekiant išsaugoti pasaulinę biologinę įvairovę ir ją stabiliai naudoti, jos yra nepakankamos, kad būtų išspręsta bioįvairovės nykimo problema. Analizuojant būklės indikatorius, daugiausia nykstančių rūšių, įtrauktų į Raudonąjį rūšių sąrašą, yra tarp Karibų jūros koralų, sausumos ir vandens paukščių ir žinduolių klasių atstovų (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Nykstančios rūšys rodo per didelį jų naudojimą visuomenės reikmėms (paukščių ir žinduolių), ypač, kaip jau minėta aukščiau, skurdžiausiose pasaulio šalyse. Taip pat reikia pažymėti, kad koralai nyksta dėl vandens taršos. Nagrinėjant grėsmių ir priemonių rodiklius, galima teigti, kad nerimą keliančios tendencijos stebimos Europoje dėl didėjančio svetimžemių rūšių skaičiaus ir dėl pasaulyje augančio visiškai išnaudotų ir mažėjančių žuvų rūšių išteklių procento, tačiau šalys, siekdamos apsisaugoti nuo svetimžemių invazinių rūšių, rengia nacionalines kovos su jomis strategijas (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Mažėjantys žuvų ištekliai rodo per didelį ir nestabilų jų naudojimą, taip pat gali rodyti ir tai, kad nėra pakankamai taikoma priemonių vandens taršai mažinti ir griunamas ekosistemų stabilumas. Taip pat 2011 m. įvykusi katastrofa Fukushimos atominėje elektrinėje įtakojo žuvų rūšių išteklių apimtį Pasauliniame vandenyne.

Analizuojant galimas ateities tendencijas ir veiksmus, kurie galėtų sumažinti biologinės įvairovės praradimo pavojų, galima pasitelkti „smaigalio taško“ koncepciją, kuri apibrėžiama, kaip situacija, kurioje ekosistema patiria būklės pokyčius, ypač kai pasikeičia jos bioįvairovė regioniniu ar net globaliu mastu (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Paprastai pokyčiai ekosistemose yra ilgalaikiai ir juos sunku grąžinti atgal, nes paveikiama ne tik augalija ir gyvūnija, bet ir jų tarpusavio ryšiai. Šalys, siekdamos išsaugoti bioįvairovę, turi ne tik šalinti pavienes priežastis, bet ekosistemų pokyčių atveju imtis ir kompleksinių veiksmų (nes ekosistema – sudėtingas kompleksas), kurie padėtų išvengti tų „smaigalio taškų“. Tačiau pagrindinė pamoka, kurią turi išmokti Konvencijos Šalys, yra tai, kad

sprendimus priimančios valdžios pareigūnai turi būti informuoti apie tai, kad reikia nedelsiant keisti veiklos kryptį visuose lygiuose ir sektoriuose, išreiškiant tvirtą politinę valią ir panaudojant atitinkamus išteklius, kad būtų pasiekti kuo geresni bioįvairovės rodiklių įgyvendinimo rezultatai (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Šalys turi panaudoti visus galimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, visi specialistai, dirbantys viešojo administravimo srityje, ir mokslininkai turi būti informuoti apie siekiamus rezultatus biologinės įvairovės apsaugos srityje, kad galėtų kryptingai veikti ir teikti pasiūlymus vadovybei dėl efektyvių biologinės įvairovės išsaugojimo priemonių.

Atsižvelgiant į nerimą keliančius biologinės įvairovės rodiklių įgyvendinimo rezultatus ir siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, buvo priimtas Strateginis biologinės įvairovės planas 2011-2020 metams (Biologinės įvairovės konvencijos tinklalapis, 2013). Šis planas buvo patvirtintas 10-ojoje Šalių konferencijoje, kuri įvyko Nagijoje (Aichi prefektūra, Japonija) 2010 m. spalio mėn. Tai yra patikslintas ir atnaujintas Strateginis biologinės įvairovės planas, kurį galima laikyti pagrindiniu biologinės įvairovės apsaugos įgyvendinimo dokumentu. Siekiant šį strateginį dokumentą įgyvendinti, toje pačioje konferencijoje buvo nutarta, kad Šalys per 2 metų laikotarpį turi pasitvirtinti nacionalines biologinės įvairovės strategijas ir veiksmų planus, o penktosios nacionalinės Konvencijos įgyvendinimo ataskaitos turi atspindėti Strateginio biologinės įvairovės plano įgyvendinimo pažangą. Dėl vis prarandamų rūšių, mažėjančių bioįvairovės išteklių Biologinės įvairovės konvencijos sekretoriatas ėmėsi iniciatyvos parengti minėtą planą, šalys jį patvirtino, ir tuo būdu jos įsipareigojo dar griežčiau reguliuoti gamtinių išteklių naudojimą ir bioįvairovės apsaugą. 2010 m. daugiau negu 170 šalių (87 proc. konvencijos šalių) turėjo parengtas nacionalines biologinės įvairovės strategijas ir veiksmų planus, 14 šalių buvo pradėjusios rengimo procesą, o 9 Šalys dar nebuvo pradėjusios rengti strategijų arba apie tai nebuvo informavusios Sekretoriato (Global Biodiversity Outlook 3, 2010). Tai reiškia, kad dauguma konvencijos šalių jau yra pasirengusios Strateginio veiklos plano įgyvendinimui, tačiau tikėtina, kad nacionalines strategijas reikia koreguoti, atsižvelgiant į iškeltus naujus reikalavimus.

Strateginis biologinės įvairovės planas 2011-2020 m. sudarytas laikantis strateginio planavimo principų: jį sudaro vizija, misija, strateginiai tikslai ir pastaruosius įgyvendinantys Aichi uždaviniai (Biologinės įvairovės konvencijos tinklalapis, 2013). Šio plano vizija – tai „gyvenimas harmonijoje su gamta“ (Biologinės įvairovės konvencijos 10-osios Šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2, 2010). Ji reiškia, kad gamta, t. y. bioįvairovė, turi harmoningai derėti su antropogenine veikla, turi būti saugoma ir stabiliai naudojama, kad nebūtų juntamas jos sumažėjimas ar stygius. Strateginio plano misija – „imtis efektyvių ir skubių veiksmų, kad būtų sustabdytas bioįvairovės praradimas, užtikrinant, kad iki 2020 m. atsikurtų ekosistemos ir esminės jų paslaugos ir tuo būdu būtų garantuojama planetos gyvenimo įvairovė, prisidedama prie žmonijos gerovės ir skurdo panaikinimo“ (Biologinės įvairovės konvencijos 10-osios Šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2, 2010). Kiekviena Šalis privalo veikti

nedelsiant, kad biologinė įvairovė nemažėtų, kad būtų išsaugotos ekosistemos, tuo būdu bus įgyvendinamas ir vienas iš pasaulio darnaus vystymosi tikslų – skurdo mažinimas.

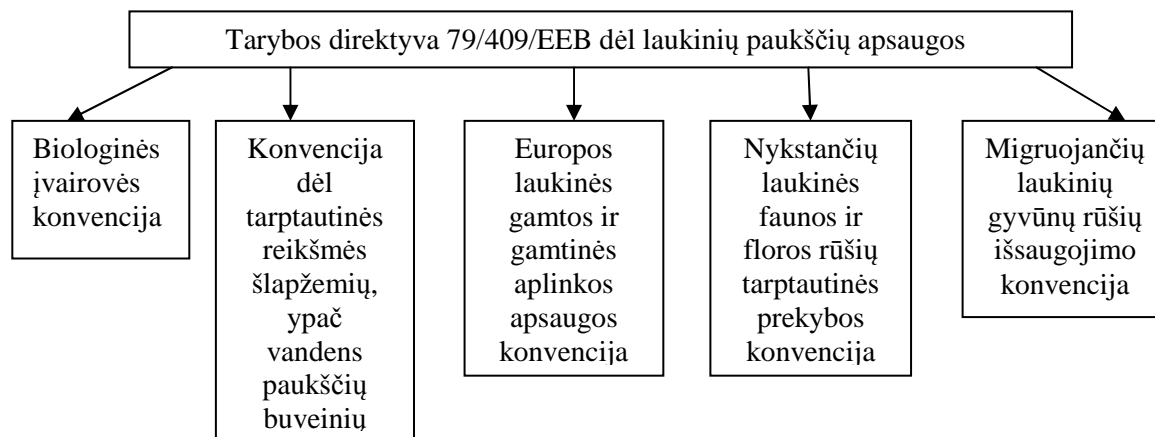
Siekiant įgyvendinti viziją ir misiją, plane yra nustatyti 5 strateginiai tikslai, iš kurių kiekvienas turi po 3–6 uždavinius, kurie turi būti įgyvendinti iki 2015 m. ar 2020 m. (Biologinės įvairovės konvencijos 10-osios Šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2, 2010). Tikslai ir uždaviniai nustato prioritetinę veiklą, kurios turi imtis Šalys, siekdamos sumažinti bioįvairovės nykimą. Strateginiai tikslai apima problemų, susijusių su ekosistemų, rūšių ir genetinės įvairovės apsauga bei stabiliu bioįvairovės naudojimu, sprendimą, informuojant apie jas ne tik Vyriausybę, bet ir visuomenę, mažinant antropogeninį poveikį bioįvairovei, gerinant jos būklę, siekiant padidinti gaunamą naudą iš bioįvairovės bei stiprinant pajėgumus ir informacijos valdymą biologinės įvairovės srityje. Tačiau kiekviena šalis, atsižvelgdama į jos jurisdikcijoje esančios bioįvairovės būklę ir jos naudojimo tempus, savo strategijose ar programose inkorporuodama šio strateginio plano reikalavimus, turi nusistatyti tokias užduotis, kurios atitinka nacionalinės gamtosauginės politikos specifiką.

2.3. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo ypatumai Europos Sąjungoje

Pagrindiniai Europos Sąjungos dokumentai, susiję su biologinės įvairovės apsauga ir Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimu, kuriuos visos ES valstybės narės turi įgyvendinti, yra Tarybos direktyva 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (Paukščių direktyva), Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva) ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą.

Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (1979) tikslas – apsaugoti visų rūšių laukinius paukščius, jų buveines, kiaušinius ir lizdus. Pagrindinės priemonės, kurios taikomos šiam tikslui pasiekti: saugomų teritorijų steigimas, buveinių priežiūra ir tvarkymas pagal aplinkosauginius reikalavimus, sunaikintų biotopų atkūrimas ir naujų kūrimas. I priede minimų rūšių buveinėms taikomos specialios priemonės, t.y. steigiamos apsaugos teritorijos (paukščių apsaugai svarbios – PAST), kreipiant ypatingą dėmesį į tarptautinės svarbos šlapžemių apsaugą. Ši sistema kuriama uždraudžiant tyčinį paukščių trikdymą, žudymą ar gaudymą, lizdų ir kiaušinių naikinimą ar pažeidimą. Šios direktyvos nuostatos tiesiogiai siejasi su Biologinės įvairovės konvencijos 8 straipsniu, kurio „a“ punkte teigiama, kad kiekviena Susitariančioji Šalis „sukuria sistemą saugomų teritorijų arba teritorijų, kuriose būtina taikyti specialias priemones biologinei įvairovei išsaugoti“, o „d“ punkte konstatuojama, kad Šalis „remia <...> gyvybingų populiacijų išsaugojimą jų gamtinėse sąlygose“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992). Taigi, galima teigti, kad ES valstybės narės, siekdamos išsaugoti laukinius paukščius savo teritorijose, įgyvendina ne tik ES teisės aktų keliamus

reikalavimus, bet kartu užtikrina ir Biologinės įvairovės konvencijos bei kitų su biologinės įvairovės apsauga susijusių konvencijų nuostatų įgyvendinimą savo šalyse (žr. 2 pav.). Juolab, kad direktyva leidžia pasirinkti tokias priemones, kurios konkrečiai šaliai narei būtų efektyviausios, atsižvelgiant į jos teritorijoje esančių laukinių paukščių populiacijų būklę bei jų skaitlingumą.

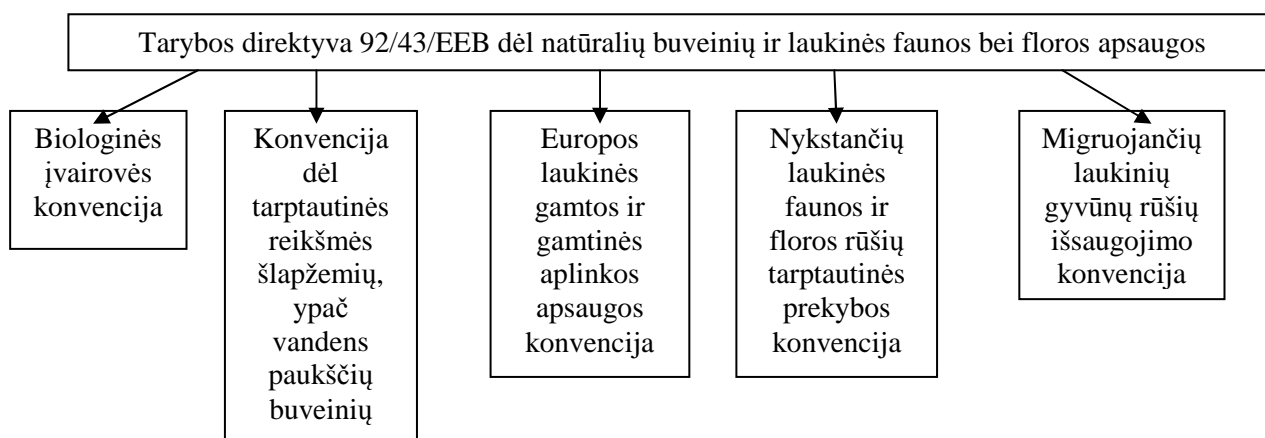

2 pav. Tarybos direktyva 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ir tarptautinės konvencijos, kurias ji įgyvendina

Reikėtų pažymėti ES valstybių narių pažangą, steigiant PAST savo šalyse. Žymių rezultatų, įgyvendinant šią direktyvą, buvo pasiekta 2005-2007 m. Vokietijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Italijoje, Kipre, Lietuvoje ir Lenkijoje, tačiau jokia pažanga nepadaryta Čekijoje, Airijoje, Graikijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje, Slovakijoje, Danijoje, Nyderlanduose ir Liuksemburge (Report from the Commission on the Implementation of Directive 79/409/EEC on the Conservation of Wild Birds, 2006). Pastarosios 3 šalys jokios pažangos nepadarė, kadangi PAST tinklas jose jau laikomas suformuotu (Report from the Commission on the Implementation of Directive 79/409/EEC on the Conservation of Wild Birds, 2006). Galima teigti, kad esant mažesnei šalies teritorijai, reikia mažiau steigti PAST, tuo tarpu didelės teritorijas valdančios Vokietija, Prancūzija, Ispanija ir kitos dar turi formuoti paukščių apsaugai svarbių teritorijų tinklą, kuriam steigti reikalingas nemažas ES finansavimas.

Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (1992) tikslas – padėti Šalims narėms užtikrinti biologinės įvairovės, t. y. laukinės gyvūnijos ir augalijos, bei natūralių buveinių apsaugą. Šiam tikslui pasiekti yra taikomos priemonės, kurios palaiko ar atstato gerą buveinių ir laukinės gyvūnijos bei augalijos rūšių apsaugos būklę. Valstybės narės turi įsteigti specialias saugomas buveinių apsaugai svarbias teritorijas (BAST). Pagal Direktyvos 3 straipsnį yra įkuriamas Europos saugomų teritorijų tinklas „Natura 2000“, į kurį taip pat įeina apsaugos teritorijos pagal Direktyvą 79/409/EEB (PAST). Šios Direktyvos nuostatos atspindi Biologinės įvairovės konvencijos 8 straipsnį, kurio „a“ punkte teigiama, kad kiekviena Susitariančioji Šalis

„sukuria sistemą saugomų teritorijų arba teritorijų, kuriose būtina taikyti specialias priemones biologinei įvairovei išsaugoti“, o „d“ punkte konstatuojama, kad Šalis „remia <...> natūralių buveinių apsaugą“ (Biologinės įvairovės konvencija, 1992). Minėtos konvencijos 6 straipsnyje nurodoma rengti biologinės įvairovės išsaugojimo ir stabilaus naudojimo strategijas, planus ar programas, kaip ir Direktyvos 8 straipsnio 4 dalyje, kur kalbama apie Komisijos tvirtinamą prioritetinių priemonių programą. Kadangi buveinių apsauga yra tiesiogiai susijusi su biologinės įvairovės komponentų apsauga, tai galima konstatuoti, kad ši direktyva taip pat įgyvendina ir kitas biologinės įvairovės apsaugos srities konvencijas (žr. 3 pav.).

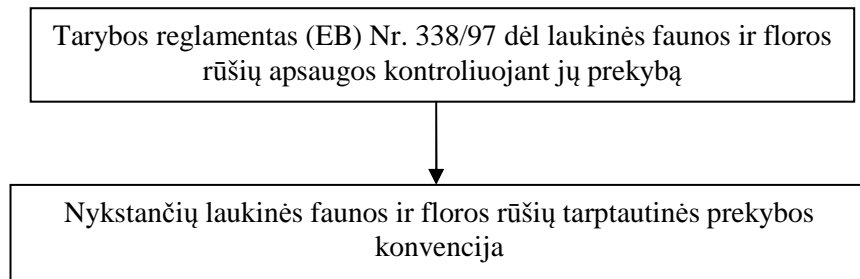

3 pav. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ir tarptautinės konvencijos, kurias ji įgyvendina

„Rezultatai, apimantys 2001–2006 m. laikotarpį, rodo, kad tik nedaugelio Bendrijos svarbos buveinių ir gyvūnų bei augalų rūšių apsaugos būklė yra gera.“ (Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui. Bendra buveinių tipų ir rūšių apsaugos būklės ataskaita, kaip reikalaujama Buveinių direktyvos 17 straipsnyje, 2009). Pažymėtina, kad tam įtakos gali turėti nepakankamas politikų ir aukštų pareigūnų dėmesys šiai problemai, nors ES 6-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje biologinė įvairovė yra viena iš prioritetinių sričių.

Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (1997) tikslas – apsaugoti laukinės gyvūnijos ir augalijos rūšis, kontroliuojant prekybą jomis. Nors reglamento pavadinime neminimos nykstančios rūšys, tačiau jis yra skirtas kontroliuoti prekybą būtent jomis ir tiesiogiai siejasi su Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija ir jos įgyvendinimu (žr. 4 pav.), kuri buvo aptarta aukščiau, kadangi jis taikomas, atsižvelgiant į pastarosios konvencijos tikslus, principus ir nuostatas. Biologinės įvairovės konvencijos (1992) 8 straipsnio „f“ punkte ir Reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktyje kalbama apie rūšis, kurioms gresia išnykimas arba kurios yra atsidūrusios pavojuje. Ne mažiau svarbu atsižvelgti ne

tik į prekybą, bet ir laukinės augalijos ir gyvūnijos naudojimo kontrolę, kuri padeda dar efektyviau užtikrinti nykstančių rūšių apsaugą.

4 pav. **Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą ir tarptautinė konvencija, kurią jis įgyvendina**

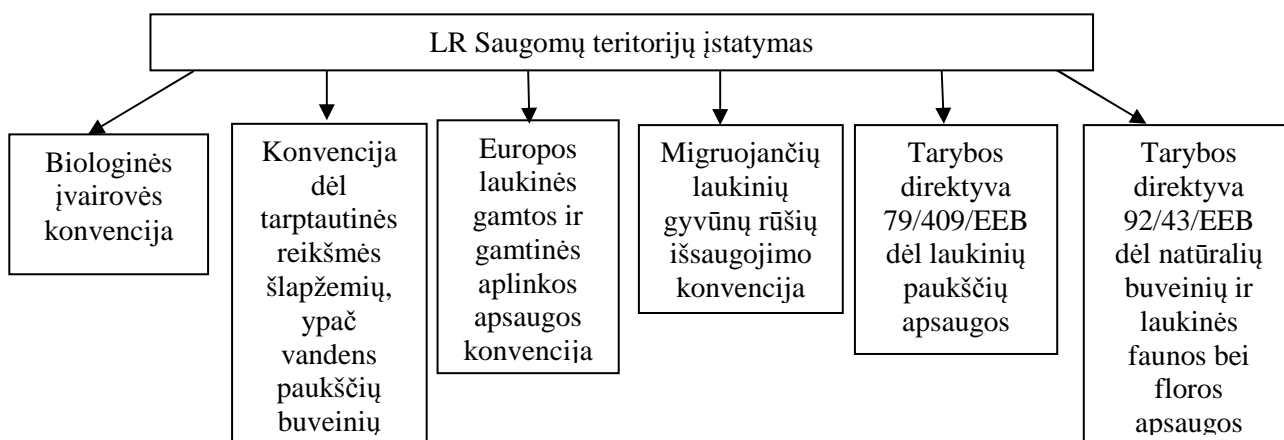
Pagal šį reglamentą ES valstybės narės turi teikti ataskaitas kasmet. Kiekvienoje valstybėje narėje yra nustatytos ir taikomos skirtingo dydžio baudos už konfiskuotus nykstančių laukinės augalijos ir gyvūnijos rūšių egzempliorius – didžiausios už tigrus, orangutangus, medžioklinius sakalus, siekiančios net 450 000 EUR Nyderlanduose, taip pat taikomos ir įkalinimo priemonės: ilgiausias numatytas kalėjimo laikas 8 metai (Čekijoje, Lietuvoje ir Slovakijoje) (Garstecki, 2006). Griežtos teisinės nuobaudos pažeidėjus turi sulaikyti nuo pažeidimo, tačiau, ne visada esant pakankamai informacijos apie konkrečias saugomas ir nykstančias rūšis, įtrauktas į minėtą reglamentą ar konvenciją, nuobaudos dydį už prekybą šių rūšių egzemplioriais, valstybėse narėse pažeidimai registruojami kasmet. Be to, dažnai pažeidėjai priklauso žemesniam socialiniam statusui ir neturi bei nesiekia priėjimo prie tokių informacijos šaltinių, rizikuodami ir siekdami pasipelniti.

3. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE ANALIZĖ IR VERTINIMAS

3.1. LR priimti teisės aktai biologinės įvairovės srityje

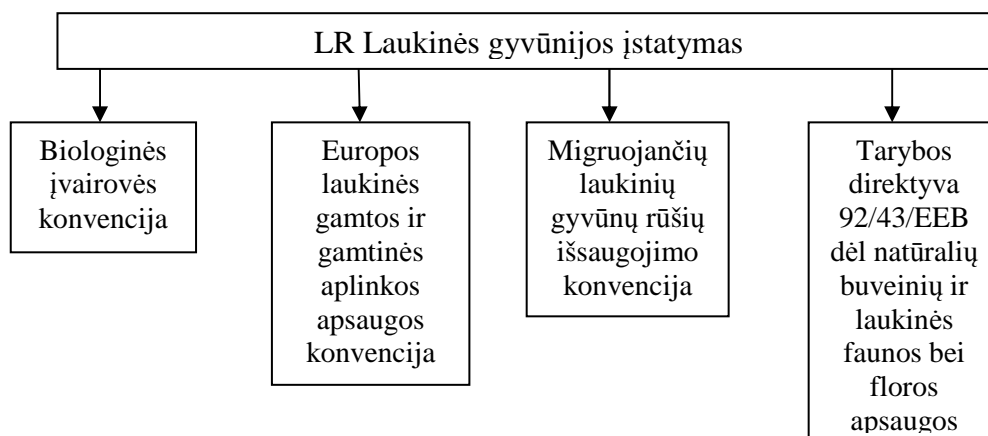
Lietuva įgyvendina Biologinės įvairovės konvenciją, vykdydama Lietuvos Respublikos įstatymus biologinės įvairovės srityje. Pagrindiniai iš jų yra Saugomų teritorijų įstatymas, Laukinės gyvūnijos įstatymas, Laukinės augalijos įstatymas ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas.

Saugomų teritorijų įstatymas reglamentuoja visuomeninius santykius, susijusius su saugomomis teritorijomis, jų steigimą ir tvarkymą, veiklą jose bei kontrolę. Saugomos teritorijos Lietuvoje steigiamos siekiant išsaugoti gamtines ir kultūrinės vertybes, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę ir stabilų gamtos išteklių naudojimą. Saugomose teritorijose sudaromos sąlygos pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams. Pagal Įstatymo 8 straipsnį vienas iš draustinių steigimo tikslų yra užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą, pagal 21 straipsnį gamtinis karkasas nustatomas, siekiant išsaugoti biologinę įvairovę. Gamtinio karkaso dalys, svarbios biologinės įvairovės išsaugojimui, yra želdiniai, pievos, šlapžemės ar kitos vertingos teritorijos. Bioįvairovės apsaugai gamtinio karkaso teritorijose gali būti išskiriamas „Natura 2000“ ekologinis tinklas. Pagal Įstatymo 27 straipsnio nuostatas prie valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direktijų gali būti sudaromos mokslinės konsultacinės tarybos, kurių sudėtyje gali būti ir biologinės įvairovės srities ekspertų. Remiantis tuo, ką šis įstatymas reglamentuoja, galima konstatuoti, kad jis įgyvendina keturias biologinės įvairovės apsaugos srities konvencijas bei dvi 2.3. skyriuje minėtas ES direktyvas (žr. 5 pav.).

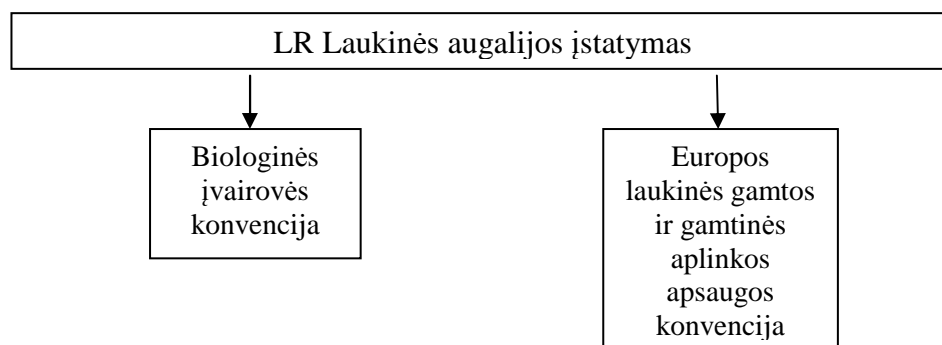
5 pav. LR Saugomų teritorijų įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

Laukinės gyvūnijos įstatymas nustato visuomeninius santykius LR teritorijoje, susijusius su laukinių gyvūnų, jų buveinių ir lizdų apsauga, laukinių gyvūnų laikymu nelaisvėje ir kitokiu jų naudojimu. Pavyzdžiui, laikant laukinius gyvūnus zoologijos soduose, turi būti skatinamas visuomenės mokymas ir švietimas biologinės įvairovės apsaugos srityje, teikiant informaciją apie eksponuojamus laukinius gyvūnus ir jų natūralias buveines. Atsižvelgiant į tai, ką šis įstatymas reglamentuoja, galima teigti, kad jis įgyvendina tris biologinės įvairovės srities konvencijas ir vieną 2.3. skyriuje minėtą ES direktyvą (žr. 6 pav.).

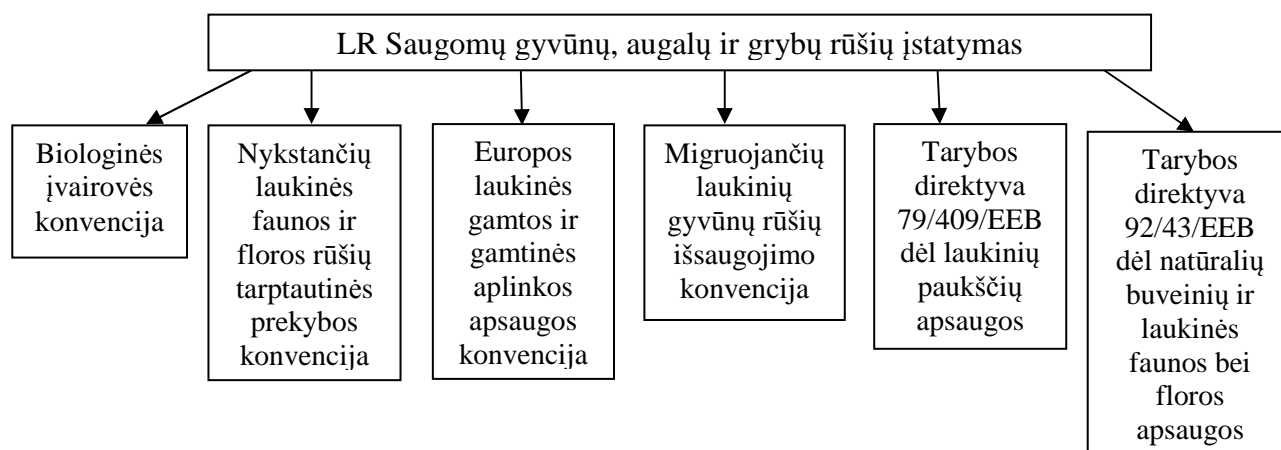
6 pav. LR Laukinės gyvūnijos įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

Laukinės augalijos įstatymas reglamentuoja laukinės augalijos apsaugą, siekiant išsaugoti jos rūšių įvairovę, augavietes, racionalų laukinės augalijos išteklių naudojimą ir apsaugą. Reikšmingi mokslinio tyrimo darbai laukinės augalijos apsaugos srityje, jos apsaugos, atkūrimo ir gausinimo priemonės turi būti finansuojamos ne tik iš valstybės biudžeto biologinės įvairovės ir gamtos išteklių apsaugos programoms numatytų asignavimų, bet ir žemės, miškų ir vandens telkinių valdytojai bei laukinės augalijos išteklių naudotojai turi prisidėti prie gamtos išteklių gausinimo. Vadovaujantis tuo, ką šis įstatymas reguliuoja, galima teigti, kad jis įgyvendina 2 konvencijas biologinės įvairovės apsaugos srityje (žr. 7 pav.).

7 pav. LR Laukinės augalijos įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas nustato visuomeninius santykius, susijusius su saugomų laukinių gyvūnų, augalų ir grybų rūšių apsauga Lietuvoje. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijos bei jų įgaliotos institucijos, Muitinės departamentas ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pagal kompetenciją vykdo saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinį reglamentavimą. Aplinkos ministerija tvirtina Lietuvos raudonosios knygos komisijos siūlymu griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą. Įstatymo 8 straipsnyje yra pateikiamos saugomų rūšių apsaugos priemonės, įtraukiamos į rūšių apsaugos planus. Šių planų įgyvendinimas gali būti finansuojamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, ES lėšų ir kitų finansavimo šaltinių. Tuo tikslu Lietuvoje yra vykdomi rūšių apsaugos ir atkūrimo projektai, įgyvendinantys rūšių apsaugos planus. Šiuo metu Aplinkos ministerija įgyvendina lūšių, didžiųjų apuokų, paprastosios jūrų kiaulės ir kitų saugomų rūšių populiacijų gausinimo ir apsaugos, invazinių rūšių gausos reguliavimo projektus. Remiantis tuo, ką šis įstatymas reglamentuoja, galima konstatuoti, kad jis įgyvendina keturias biologinės įvairovės apsaugos srities konvencijas bei dvi 2.3. skyriuje minėtas ES direktyvas (žr. 8 pav.).

8 pav. LR Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas ir tarptautiniai teisės aktai, kuriuos jis įgyvendina

3.2. Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir LR įstatymų nuostatų atitikties analizė ir vertinimas

Biologinės įvairovės konvenciją įgyvendina keletas LR įstatymų – Aplinkos apsaugos įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas, Laukinės gyvūnijos ir Laukinės augalijos įstatymai, Miškų įstatymas, Aplinkos monitoringo įstatymas bei Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Fourth National Report of the Republic of

Lithuania to the Convention on Biological Diversity, 2009). Tačiau šiame magistro baigiamajame darbe, siekiant įvertinti Biologinės įvairovės konvencijos (1992) įgyvendinimą Lietuvoje, analizuojamas šios konvencijos straipsnių atitikimas tik šio magistrinio darbo 3.1. poskyryje apžvelgtiems LR įstatymams (žr. 2 priedą), vertinant jų atitikties lygį. Komentarai pateikiami žemiau.

1 straipsnis. Tikslai. Šį straipsnį įgyvendina visi 4 įstatymai. Siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, subalansuotai naudoti gamtos išteklius, Lietuvoje steigiamos saugomos teritorijos. Įsteigus saugomas teritorijas, jose ribojama žmogaus veikla. Negalimos ar ribojamos ūkinės veiklos kompensavimui, žemės, patenkančios į griežtai saugomas teritorijas, iš žemės savininkų išpirkimui numatytas valstybės finansavimas. Lėšos tam numatomos Aplinkos ministerijos strateginio veiklos plano programose – 2012 m. tai buvo numatyta programoje „Biologinės įvairovės apsauga, kraštovaizdžio tvarkymas ir išsaugojimas“, kurią vykdo Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM bei saugomų teritorijų direkcijos. Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, kaip biologinės įvairovės komponentų ir gamtinių išteklių, apsauga vykdoma atkuriant jų buveines, įgyvendinant saugomų rūšių apsaugos planus bei atliekant kitą veiklą, nurodytą Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme. Minėtos priemonės finansuojamos ne tik iš valstybės biudžeto, bet ir panaudojant Europos Sąjungos fondų ir kitas lėšas. Laukinė gyvūnija ir laukinė augalija, kaip biologinės įvairovės elementai, jų įvairovė ir išteklių saugomi ir racionaliai naudojami, vadovaujantis Laukinės gyvūnijos ir Laukinės augalijos įstatymų nuostatomis. Laukinės gyvūnijos ir augalijos išteklių apsaugos priemonės finansuojamos įvairių biudžetinių programų lėšomis bei kitais finansavimo šaltiniais. Kadangi dvi iš pateiktų straipsnio nuostatų neanalizuojamos šiame darbe (susijusios su genetiniais ištekliais ir biotechnologijomis), galima teigti, kad likusios yra visiškai įgyvendinamas LR įstatymų nuostatomis.

2 straipsnis. Terminų vartojimas.

„*Biologinės įvairovės*“ sąvoka plačiau yra apibrėžta Konvencijoje negu Saugomų teritorijų įstatyme. Minėtame įstatyme į šią sąvoką nėra įtraukti ekologiniai kompleksai bei tarprūšinė įvairovė. Jei tarprūšinę įvairovę laikytume rūšių įvairove, tai padidintų atitiktį. Be to, galima teigti, kad nors į Konvencijos „biologinės įvairovės“ sąvoką nėra įtraukta bendrijų, buveinių ir genetinė įvairovė, tačiau ji yra ekosistemų ir rūšių įvairovės dalis. Todėl šios apibrėžties atitiktis visiška.

„*Biologiniai ištekliai*“ Lietuvos įstatymuose aptarti kaip laukinės augalijos ir laukinės gyvūnijos ištekliai, neminint populiacijų ir organizmų plačiąja prasme. Laukinės gyvūnijos išteklių nauda Laukinės gyvūnijos įstatymo apibrėžime nėra akcentuojama, todėl nėra visiškos Konvencijos sąvokos atitikties nagrinėjamuose 4 LR įstatymuose.

„*Buveinė*“ Konvencijoje apibrėžta labai plačiai. Lietuvos įstatymuose tai yra augavietė, laukinių gyvūnų rūšies buveinė ir rūšies buveinė. Saugomų teritorijų įstatyme taip pat yra išskiriami natūralių

buveinių tipai – Europos bendrijos svarbos ir prioritetinis. Galima daryti išvadą, jog Lietuvos įstatymuose apibrėžtytys išsamesnės ir todėl yra visiška šio termino atitiktis.

„*Domestifikuotos arba kultūrinės rūšys*“ ir „*Ekonominės integracijos regioninė organizacija*“ – sąvokos, kurios nėra įtrauktos į nei vieną iš 4 LR įstatymų. Domestifikuotos rūšys yra Žemės ūkio ministerijos kompetencijos sritis, o ekonominės integracijos regioninė organizacija būdinga tarptautiniams dokumentams, todėl atitiktis su įstatymų nuostatomis nevertinama

„*Ekosistemos*“ terminas Konvencijoje nėra toks platus ir išsamus, kaip Saugomų teritorijų įstatyme. Ekosistema Konvencijoje neapima grybų, kurie gali sudaryti simbiozę su medžiais – mikorizę. Konvencijoje taip pat neminimi ryšiai tarp ekosistemų elementų. Galima daryti išvadą, jog Lietuvos įstatymuose apibrėžtytys išsamesnės ir todėl yra visiška šio termino atitiktis.

„*In-situ sąlygos*“ nėra išskirtos nei viename iš 4 LR įstatymų, tačiau galima daryti prielaidą, kad tai yra natūralios rūšių buveinės – gyvenimo vietos, kuriose susidaro natūralios sąlygos, reikalingos biologinės įvairovės komponentų gyvavimui. Prie *in-situ* galima būtų priskirti ir atkuriamuosius bei genetinius sklypus, kuriuose sudaromos sąlygos nuskurdintoms rūšims atsikurti ir natūraliems genetiniams ištekliams išsaugoti, taip pat buveinių apsaugai ir paukščių apsaugai svarbios bei Europos bendrijos svarbos teritorijos. Todėl nors ir atitiktis nėra tiesioginė ir visiška, tačiau visuose 4 Lietuvos įstatymuose *in-situ* sąlygas apima augavietės, radavietės, buveinės, specialios paskirties sklypo, svarbios saugomos teritorijos sąvokos. LR įstatymuose neminimos ekosistemos, kurios apima daug platesnį spektrą negu tik buveinės ar natūralios sąlygos.

„*Išlaikymas ex-situ*“ sąvoka nėra apibrėžiama 4 nagrinėjamuose įstatymuose, tačiau galima teigti, jog introdukcija apima dalį „išlaikymo *ex-situ*“ apibrėžties – perkėlimą į kitą aplinką negu yra rūšies natūralios gyvenimo sąlygos. *Ex-situ* išlaikymas turi svarbų skirtumą lyginant su introdukcija – biologinės įvairovės elementai yra ne tik perkeliami, bet ir siekiama juos išsaugoti, tuo tarpu introdukcijos procesas apima tik apgalvotą perkėlimą, nesiimant bioįvairovės komponentų apsaugos priemonių. Atitiktis dalinė.

„*Išlaikymas in-situ*“ apibrėžtytys apima panašius dalykus, kaip ir sąvoka „*in-situ sąlygos*“: siekiant išsaugoti, išlaikyti ir atkurti ekosistemas, buveines ir populiacijas, rūšies individai gali būti perkelti į tos rūšies natūralų arealą, o jai išnykus – pakartotinai apgyvendinami rūšiai būdingame areale ar buveinėse. Buveines, ekosistemas ir populiacijas yra lengviau išsaugoti ir atkurti atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose ir teritorijose, kurios yra svarbios buveinių ir paukščių apsaugai bei Europos bendrijai. Atitiktis yra dalinė, nes 4 LR nagrinėjamuose įstatymuose nėra reglamentuojamas ekosistemų išsaugojimas.

„*Saugoma teritorija*“ LR saugomų teritorijų įstatyme yra apibrėžta išsamiau ir aiškiau nei Konvencijoje. Minėtame įstatyme yra išskiriamos keleto tipų saugomos teritorijos, priklausomai nuo jų paskirties ir atliekamų funkcijų: atkuriamosios apsaugos prioriteto, ekologinės apsaugos prioriteto,

konservacinės apsaugos prioriteto, biosferos stebėsenos, svarbios buveinių apsaugai ir paukščių apsaugai, ekologiškai svarbios teritorijos, Europos bendrijos svarbos teritorijos, kompleksinės saugomos teritorijos, draustiniai, rezervatai, valstybiniai (nacionaliniai ir regioniniai) parkai. Atitiktis visiška.

„*Stabilus naudojimas*“ LR įstatymuose tik iš dalies atitinka Konvencijoje vartojamą terminą. Laukinės gyvūnijos ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymuose apibrėžiamas tik pats naudojimas ir jo formos, tačiau nėra akcentuojamas stabilus ar racionalus bioįvairovės išteklių naudojimas, nėra pateikiamas naudojimo būdas ir tempai, kurie pagal Konvenciją turi būti tokie, kurie nesukeltų bioįvairovės nusikurdymo ir ji galėtų toliau tenkinti žmonijos poreikius. Atitiktis yra dalinė.

„*Technologija*“ – tai sąvoka, kuri nėra įtraukta į nei vieną iš 4 LR įstatymų, todėl atitiktis su įstatymų nuostatomis nevertinama.

3 straipsnis. Principas. Šiuo principu apibrėžiama kiekvienos valstybės teisė naudoti savo teritorijoje esančius išteklius ir pareiga vykdyti veiklą tokiu būdu, kad nepakenktų kitų valstybių aplinkai. Laukinės augalijos ištekliai ir laisvėje esantys gyvūnai yra Lietuvos gamtos išteklių sudėtinės dalys. 4 nagrinėjami LR įstatymai neapima veiklos poveikio kitoms šalims – veikla reglamentuojama tik LR teritorijoje (draustiniuose, valstybiniuose parkuose ir kitose saugomose teritorijose). LR gamtos išteklių naudojimas, jo tvarka ir limitai yra nustatomi ir reglamentuojami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamais teisės aktais. Galima teigti, kad šio straipsnio atitiktis yra dalinė.

4 straipsnis. Jurisdikcijos sfera.

a) Kaip jau buvo teigta aukščiau, Lietuvos Respublikoje esantys biologinės įvairovės komponentai – laukinė augalija ir laukinė gyvūnija, esanti laisvėje – ir jų ištekliai yra Lietuvos Respublikai priklausančių gamtos išteklių sudėtinės dalys. Atitiktis yra visiška.

b) Lietuvos Respublikoje laukinės augalijos ir gyvūnijos išteklių naudojimas yra kontroliuojamas procesas, ir jis yra reglamentuojamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, atsižvelgiant į institucijų kompetenciją. Vykdomas ne tik naudojimo reglamentavimas, bet ir veiklos priežiūra, siekiant užtikrinti rūšių, ypač saugomų, apsaugą. Ypač svarbu veiklą reglamentuoti saugomose teritorijose, kurioms nustatyti įvairūs apsaugos režimai. Tačiau nei viename iš 4 nagrinėjamų įstatymų nėra nuostatų apie Lietuvoje vykdomos veiklos poveikį kitoms šalims. Atitiktis dalinė.

5 straipsnis. Bendradarbiavimas. Tik viename iš 4 nagrinėjamų LR įstatymų (Saugomų teritorijų įstatyme) yra tiesioginis įpareigojimas bendradarbiauti su kitomis šalimis, siekiant įgyvendinti saugomų teritorijų valstybinį valdymą. Tame pačiame įstatyme yra nuostata dėl informacijos apie paukščių apsaugai svarbias teritorijas pateikimą Europos Komisijai, kuri gali imtis iniciatyvos bendradarbiavimui paskatinti, tuo būdu užtikrindama, kad paukščių apsaugai svarbios teritorijos būtų sujungtos į vieningą tinklą. Tačiau abi šio įstatymo nuostatos apima tik vieną biologinės įvairovės apsaugos aspektą – saugomų teritorijų steigimą, todėl atitiktis yra dalinė.

6 straipsnis. Bendros pastangos išsaugoti ir stabiliai naudoti.

a) ir b) Galima teigti, kad šio konvencijos straipsnio nuostatos yra perkeltos į visus 4 įstatymus. Laukinės augalijos įstatyme laukinės augalijos, kaip biologinės įvairovės elemento, apsauga vykdoma, įgyvendinant priemones, kurios yra numatytos ūkio plėtros programose ir teritorijų planavimo teisės aktuose. Laukinės gyvūnijos išsaugojimas užtikrinamas, parengiant ir įgyvendinant specialias laukinės gyvūnijos apsaugos ir naudojimo programas. Saugomos biologinės įvairovės rūšys išsaugomos rengiant ir įgyvendinant saugomų rūšių apsaugos planus, kuriuos tvirtina Aplinkos ministerija. Be to, rengiant paramos kaimo ir žuvininkystės plėtrai programas, numatomos priemonės, kurios skatina palankias saugomiems biologinės įvairovės elementams ūkininkavimo formas. LR saugomų teritorijų įstatyme numatoma parengti tokius dokumentus, užtikrinančius saugomų teritorijų valdymą: saugomų teritorijų strategiją, saugomų teritorijų apsaugos, stebėsenos ir tvarkymo programas, saugomų teritorijų specialiuosius, tvarkymo ir zonų ribų planus, saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentus – gamtotvarkos ir paveldotvarkos planus. Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose vykdoma vadovaujantis bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais. Konvencijos priemonės įtrauktos į minėtus strateginius dokumentus. Abiejų punktų atitiktis yra visiška.

7 straipsnis. Identifikavimas ir priežiūra.

a) Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme yra numatyta, kad Vyriausybė tvirtina saugomų ir griežtai saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių apsaugos reglamentus, o Aplinkos ministerija – saugomų, griežtai saugomų ir Europos bendrijos svarbos rūšių sąrašus, kuriais išskiriami svarbūs biologinės įvairovės komponentai. Saugomų teritorijų įstatyme išskiriamos retos, nykstančios rūšys, bendrijos ir buveinės, jų augavietės ir radavietės, ekosistemos, racionalus gamtos išteklių naudojimas „Natura 2000“ tinklo teritorijose, draustiniuose ir paveldo objektų vietovėse, atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose. Tai atitinka Konvencijos a) punkto nuostatą visiškai.

b) Europos bendrijos svarbos saugomų gyvūnų rūšių, saugomų rūšių stebėseną vykdoma, vadovaujantis Aplinkos monitoringo įstatymu ir kitais teisės aktais. Be to, pagal Saugomų teritorijų įstatymą Lietuvoje yra steigiamos specialios biosferos stebėsenos teritorijos, kuriose vykdomas gamtinių sistemų monitoringas. Biosferos poligonai yra steigiami siekiant vykdyti stebėseną ypač ekologiškai svarbiose teritorijose. Atitiktis su Konvencijos punktu yra dalinė, nes įstatymuose nėra reglamentuotas bioįvairovės komponentų racionalus ir stabilus naudojimas.

c) Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme yra nustatyta konkreti draudžiama veikla, kuri gali turėti neigiamą poveikį biologinei įvairovei, išskiriant Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšis. Saugomų teritorijų įstatyme numatytas veiklos ribojimas, sudarant apsaugos sutartis. Laukinės gyvūnijos įstatyme kiekvienos planuojamos ūkinės veiklos poveikis biologinės įvairovės elementams vertinamas, atsižvelgiant į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą. Tačiau kitaip nei Konvencijoje LR įstatymuose nėra įvertinama veiklos įtaka stabiliam

biologinės įvairovės naudojimui, taip pat šiuose įstatymuose nėra reglamentuojamas veiklos poveikio stebėjimas.

d) Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos kaupia ir sistemina duomenis apie biologinės įvairovės komponentų stebėjimus ir kitą svarbią informaciją. Duomenims apie saugomas rūšis kaupiti yra sukurta saugomų rūšių informacinė sistema. Saugomų teritorijų valstybės kadastras yra duomenų sistema, kuri reikalinga racionaliam saugomų teritorijų tvarkymui ir apsaugai užtikrinti. Tačiau dėl nesisteminamų atrankos duomenų atitiktis yra dalinė.

8 straipsnis. Išlaikymas in-situ.

a) Laukinei augalijai, saugomoms gyvūnų, augalų ir grybų rūšims išsaugoti yra steigiamos saugomos teritorijos, kaip viena iš jų apsaugos priemonių. Saugomos teritorijos yra steigiamos, vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu. Punkto atitiktis yra visiška.

b) Pagal LR Laukinės augalijos ir Laukinės gyvūnijos įstatymus galima daryti prielaidą, kad steigiant saugomas teritorijas viena iš nuostatų galėtų būti laukinės augalijos ir gyvūnijos išteklių naudojimo ribojimas. Principines saugomų teritorijų steigimo nuostatas galima būtų prilyginti steigimo tikslams. Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių apsauga užtikrinama steigiant saugomas teritorijas. Saugomų teritorijų įstatymo straipsniai dėl rezervatų, draustinių, valstybinių parkų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų bei biosferos stebėsenos teritorijų steigimo tikslų įpareigoja užtikrinti biologinės įvairovės – laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšių – bei gamtinių kompleksų, natūralių ekosistemų ir buveinių išsaugojimą. Atitiktis yra visiška.

c) Laukinės augalijos naudojimas yra reglamentuotas Laukinės augalijos įstatymu, o jos naudojimas saugomose teritorijose – teritorijų apsaugą ir veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Laukinės gyvūnijos naudojimas reglamentuojamas Saugomų teritorijų įstatyme ir Laukinės gyvūnijos įstatyme. Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių naudojimą reglamentuoja Vyriausybė, ministerijos ir jų įgaliotos institucijos. Reglamentavimo nuostatos išdėstytos Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme. Pagal Saugomų teritorijų įstatymą saugomose teritorijose yra skatinamas racionalus biologinės įvairovės išteklių naudojimas. Punkto atitiktis yra visiška.

d) Ekosistemų, natūralių buveinių ir populiacijų apsauga užtikrinama, įgyvendinant visų keturių įstatymų nuostatas, todėl atitiktis visiška.

e) Ekologiškai pagrįstas ir stabilus teritorijų, kurios ribojasi su saugomomis teritorijomis, vystymas, siekiant apsaugoti saugomas teritorijas, nėra reglamentuotas nagrinėjamuose 4 LR įstatymuose, todėl atitiktis nevertinama.

f) Lietuvos Respublikoje laukinės gyvūnijos naudotojai turi teisę gauti finansinę paramą, jei jie imasi priemonių laukinės gyvūnijos ištekliams atkurti. Siekiant išsaugoti ir atkurti saugomas ar pavojuje atsidūrusias rūšis, rengiami ir įgyvendinami saugomų rūšių apsaugos planai, skatinami atkuriantys ūkininkavimo būdai, atkuriamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės, sunaikintos

buveinės. Vykdamas ūkinę veiklą, kai negali būti išvengtas neigiamas poveikis saugomoms rūšims, sunaikintos vertybės turi būti atkurtos. Saugomose teritorijose – valstybiniuose parkuose, atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose – siekiama atkurti gamtos išteklių kompleksus. Bet kokia veikla turi būti tokia, kuri atkurtų pažeistas ekosistemas, o jei yra padaryta žala saugomoms teritorijoms, ji turi būti atlyginta – turi būti atkurta pirminė teritorijos būklė. Ši konvencijos nuostata įgyvendinama iš dalies, kadangi nėra rengiami racionalaus naudojimo planai ar strategijos.

h) Į Lietuvos Respubliką leidžiama įvežti naujas laukinių augalų ir grybų rūšis, užtikrinus, kad introdukuotoji rūšis nedarys neigiamo poveikio kitoms augalų rūšims. Draudžiama introdukuoti laukinius gyvūnus, kurie gali kelti pavojų ekosistemoms, kitoms rūšims, jų buveinėms ar žmonėms. Tokie laukiniai gyvūnai turi būti sunaikinami, o saugomas rūšis introdukuoti leidžiama, jei jos nekelia pavojaus ekosistemoms, buveinėms, populiacijoms ir kitoms rūšims. Atitiktis visiška.

i) LR įstatymuose yra numatyti laukinės augalijos ir gyvūnijos naudojimo būdai. Laukinės gyvūnijos ir saugomų rūšių naudojimas reglamentuotas griežčiau ir jis gali būti ribojamas dėl galimo pavojaus rūšių išlikimui, tuo būdu siekiant užtikrinti racionalų ir stabilų laukinių gyvūnų naudojimą. Saugomų rūšių naudojimas turi būti toks, kad būtų užtikrinta palanki jų apsauga. Atitiktis visiška.

k) Saugomos rūšys gali būti laikomos į pavojų patekusiomis rūšimis, išskiriant paukščių rūšis, kurios yra įrašytos į Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių sąrašą. Rūšims, kurioms yra iškilęs pavojus išnykti, išsaugoti yra priimtas Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas. Aplinkos ministerija gali kreiptis į teismą, jeigu yra iškilusi grėsmė saugomoms rūšims. Atitiktis visiška.

l) Išaiškėjus nepalankiam poveikiui laukinei augalijai, vykdamas veiklą jis turi būti mažinamas. Jei neteisėta asmenų veikla buvo padaryta žala laukinei augalijai, laukinei gyvūnijai ar saugomoms rūšims, ji privalo būti atlyginta Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Kai laukiniams gyvūnams gresia žūtis, įgyvendinamos apsaugos priemonės. Jei nustačius plano ar projekto poveikio „Natura 2000“ teritorijai neigiamą įvertinimą, projektas turi būti įgyvendintas, tai taikomos visos įmanomos kompensacinės priemonės. Atitiktis visiška.

m) Lietuvoje yra suteikiama finansinė parama įvairioms saugomų rūšių apsaugos ir atkūrimo priemonėms įgyvendinti. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo priemonės yra finansuojamos ne tik iš valstybės biudžeto, bet ir iš savivaldybių biudžetų, taip pat skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas. „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsaugos priemonių įgyvendinimui gaunamas finansavimas iš Europos bendrijos. Informavus Europos Komisiją apie paukščių apsaugai svarbias teritorijas, EK imasi priemonių, kad būtų užtikrintas bendradarbiavimas tarp ES šalių, siekiant, kad „Natura 2000“ teritorijos sudarytų vientisą tinklą. Bendradarbiaujant gali būti suteikiama parama kitoms šalims – nebūtinai finansinė. Tačiau apie besivystančias šalis nagrinėjamuose 4 įstatymuose nėra nuostatų, todėl atitiktis yra dalinė.

9 straipsnis. Išlaikymas ex-situ.

a) Veisimas nelaisvėje, kaip ex-situ priemonė, taikoma siekiant apsaugoti saugomas rūšis, sumažinti populiacijų mažėjimo pavojų. Europos bendrijos svarbos rūšys taip pat gali būti dauginamos dirbtinėmis sąlygomis. Atitiktis visiška.

b) Ex-situ gyvūnai Lietuvoje laikomi zoologijos soduose, kuriuose jiems turi būti sudarytos tinkamos gyvenimo sąlygos, atitinkančios jų apsaugos reikalavimus. Zoologijos sodų valdytojai turi dalyvauti moksliniuose tyrimuose. Augalų ir mikroorganizmų ex-situ auginimas ar laikymas nėra reglamentuotas šiuose 4 nagrinėjamuose įstatymuose, todėl atitiktis yra dalinė.

c) Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių apsauga ir atkūrimas yra skatinami palankiai jas veikiančiomis ar jas atkuriančiomis ūkininkavimo formomis, kurios gali būti kompensuojamos ar net gražinamos susidariusios papildomos išlaidos. Taip pat turi būti atkuriamos jų buveinės, jei jos buvo sunaikintos, bei jų natūrali gyvavimo aplinka. Vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, steigiami atkuriamieji ir genetiniai sklypai, kuriais siekiama atkurti gamtos išteklių rūšis. „Natura 2000“ teritorijos taip pat yra steigiamos siekiant užtikrinti buveinių ir paukščių rūšių apsaugą, atkurti jų palankią apsaugos būklę. Stengiamasi tokiose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, siekiant atkurti Europos bendrijos svarbos buveinių, augalų ir gyvūnų rūšių apsaugos būklę. Atitiktis visiška.

d) Laukinės augalijos išteklių naudojimas ir ūkinė veikla ribojami siekiant apsaugoti augalijos išteklius nuo išnykimo. Laukiniai gyvūnai, kurie buvo paimti iš buveinių, tampa paėmusio asmens nuosavybe, tačiau yra nustatomi laukinės gyvūnijos išteklių apsaugos, atkūrimo ir tvarkymo reikalavimai, ypač išskiriant kai kurias gyvūnų rūšis ir atsižvelgiant į jų buveinių būklę, populiacijų dinamiką ar tarptautinę svarbą. Saugomų rūšių išteklių apsaugai užtikrinti gali būti taikomos apsaugos priemonės (veisimas nelaisvėje, dirbtinis dauginimas), kad būtų sumažintas šių rūšių egzempliorių ėmimas iš gamtos. Tuo pačiu tikslu gali būti ribojama veikla saugomose teritorijose: medžioklė, žvejyba, grybų ir augalų rinkimas. Atitiktis dalinė, nes 4 nagrinėjamuose įstatymuose nėra įtrauktas tikslas išvengti grėsmės ekosistemoms.

10 straipsnis. Biologinės įvairovės komponentų stabilus naudojimas.

a) Nacionalinio lygio sprendimai dėl laukinės augalijos, laukinės gyvūnijos, saugomų rūšių išteklių apsaugos ir naudojimo yra priimami juos apsvarsčius Seime (priimami įstatymai), Vyriausybėje (priimami LRV nutarimai), Vyriausybės įgaliotos institucijos ar savivaldybių lygyje (įsakymai). Taip pat veikia Lietuvos raudonosios knygos komisija, kuri rengia Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, kuris tvirtinamas aplinkos ministro. Siekiant užtikrinti subalansuotą biologinių išteklių naudojimą, yra steigiamos saugomos teritorijos. Vyriausybės įgaliotos institucijos sprendimu „Natura 2000“ teritorijos yra steigiamos, siekiant atkurti Europos bendrijos svarbos rūšims palankią apsaugos būklę. Atitiktis yra visiška.

b) Vykiant laukinės augalijos ir laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo valstybinę kontrolę, užtikrinama, kad visi minėtų išteklių naudotojai laikytųsi naudojimo tvarkos reikalavimų, o jei reikalavimai pažeidžiami – užtikrinama atsakomybė už pažeidimus. Tokiu būdu yra pašalinamas arba iki minimumo sumažinamas neigiamas poveikis laukinei augalijai ir gyvūnijai. Saugomų rūšių išteklių naudojimas yra reglamentuotas griežčiau, jis neturi kelti grėsmės rūšių išlikimui, o saugomų rūšių naudotojai turi laikytis ne tik Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo, bet ir kitų su saugomų rūšių naudojimu susijusių teisės aktų. Jų nesilaikant, atsakoma teisės aktų nustatyta tvarka. Atitiktis visiška.

d) Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai gali gauti finansinę paramą šių išteklių apsaugai ir atkūrimui. Saugomų rūšių būklės gerinimui yra numatomos ir skatinamos priemonės, atkuriančios ūkininkavimo formas, taip pat teikiamos kompensacijos už prarastas pajamas dėl ūkinės veiklos ribojimo ar dėl susidarančių papildomų išlaidų, taikant tokias ūkininkavimo formas. Parama teikiama daugiausia panaudojant biudžeto ar Europos Sąjungos fondų lėšas. Atitiktis visiška.

11 straipsnis. Skatinimo priemonės. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę gauti finansavimą jų ištekliams apsaugoti ir atkurti. Tuo būdu yra skatinama laukinės gyvūnijos, kaip biologinės įvairovės komponento, apsauga. Saugomoms rūšims apsaugoti yra numatomos priemonės, skatinančios saugomų rūšių buveines apsaugančias ūkininkavimo formas, be to, kompensuojamos prarastos pajamos dėl veiklos ribojimo valstybės biudžeto ar ES fondų lėšomis. Savivaldybės skatina visuomenę saugoti saugomas rūšis ir jų buveines. Saugomose teritorijose – daugiausia draustiniuose ir valstybiniuose parkuose – yra skatinama veikla, atkurianti tradicinius gamtinės aplinkos elementus. Visose saugomose teritorijose yra skatinamas racionalus gamtos išteklių naudojimas. Atitiktis visiška.

12 straipsnis. Tyrimai ir apmokymas.

b) Laukinės augalijos taikomieji mokslinio tyrimo darbai yra finansuojami valstybės. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai atliekami, siekiant užtikrinti jos apsaugą ir naudojimo kontrolę. Zoologijos soduose turi būti užtikrinami moksliniai tyrimai, kurie prisideda prie laukinės gyvūnijos apsaugos. Taip pat yra vykdomi ir saugomų rūšių mokslo tiriamieji darbai, kurie galėtų skatinti saugoti saugomas rūšis ar taikyti joms griežtesnius apsaugos reikalavimus, atsižvelgus į tyrimų rezultatus. Saugomose teritorijose (draustiniuose, valstybiniuose parkuose ir paveldo objektuose) yra sudaromos sąlygos moksliniams tyrimams. Rezervatuose yra organizuojami moksliniai tyrimai, o prie jų direkcijų gali būti sudaromos mokslinės konsultacinės tarybos moksliniams tyrimams. „Natura 2000“ tinklo teritorijose yra organizuojami tyrimai, kurie užtikrina Europos bendrijos svarbos augalų ir gyvūnų rūšių apsaugą. Nors išvardinta nemažai galimybių atlikti tyrimus, tačiau trys šio punkto nuostatos neįgyvendinamos – neatsižvelgiama į Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinės tarnybos rekomendacijas, į besivystančias šalis bei neskatinami ir neremiami tyrimai, įgalinantys stabiliai naudoti bioįvairovę, todėl šio punkto atitiktis yra dalinė.

c) Informacija apie mokslinius rezultatus, gautus tiriant laukinę gyvūniją, teikiama EK bei ES valstybėms narėms, taip pat yra teikiami siūlymai EK dėl BAST teritorijų sąrašo pakeitimo, remiantis mokslinių tyrimų rezultatais. Be to, prieš vykdant LR gyvenusių gyvūnų rūšių reintrodukciją, turi būti vykdomi tyrimai dėl reintrodukcijos tikslingumo ir poveikio, atsižvelgta į kitų valstybių patirtį. Šis punktas yra įgyvendinamas iš dalies, nes gauti moksliniai rezultatai nenaudojami rengiant bioįvairovės išteklių apsaugos ir stabilaus naudojimo metodus.

13 straipsnis. Švietimas ir visuomenės informuotumo kėlimas.

a) Laukinė augalija gali būti naudojama mokslo, švietimo ir auklėjimo tikslais. Skatinamas visuomenės švietimas ir informavimas apie laukinių gyvūnų apsaugos poreikį. Suinteresuoti asmenys yra informuojami apie nustatomus griežtai saugomų rūšių buveinių apsaugos reikalavimus. Organizuojamas Lietuvos raudonosios knygos leidimas. Savivaldybės skatina, šviečia ir informuoja apie poreikį saugoti saugomas rūšis, jų išsaugojimo svarbą. Visais išvardintais būdais yra remiamas saugomų rūšių svarbos supratimas, visuomenė yra informuojama apie saugomas rūšis, tačiau neminimi informavimo būdai ir kaip vienas iš jų – masinės informacijos priemonės. Pagal šiuos 4 nagrinėjamus įstatymus biologinės įvairovės apsaugos ir tam reikalingų priemonių klausimai nėra įtraukti į mokyklinės programas, todėl atitiktis yra dalinė.

14 straipsnis. Nepalankaus poveikio įvertinimas ir sumažinimas iki minimumo.

a) Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, planuojamai ūkinei veiklai pradėti reikia atlikti jos galimo neigiamo poveikio laukinei augalijai ir laukiniams gyvūnams, saugomoms rūšims įvertinimą. Minėtame įstatyme yra numatyta galimybė dalyvauti poveikio aplinkai vertinimo procese ir visuomenei. Kai planuojama ūkinė veikla gali turėti neigiamą poveikį laukinei gyvūnijai, tai turi būti numatomos kompensacinės priemonės jam išvengti, sumažinti ar kompensuoti, o saugomų rūšių atveju – veikla gali būti ribojama ar visai uždraudžiama. Duomenys, gauti apie saugomų rūšių buveines, turi būti panaudoti geriausiu būdu, kad būtų išvengta neigiamo poveikio saugomoms rūšims ar jis būtų sumažintas iki mažiausio. Kai vertinamas projekto poveikis saugomoms rūšims, gali būti klausiama visuomenės nuomonės. Atitiktis visiška.

b) Jei programos ir politiką sutapatintume ir laikytume tuo pačiu dalyku šio nagrinėjamo punkto atveju (nors politika yra daug platesnė sąvoka, negu programa), duomenys apie laukinės augalijos ir gyvūnijos rūšių, saugomų rūšių naudojimo ir kitokį poveikį, kuris gali sukelti tam tikras ekologines pasekmes, ypač atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir gavus naujų duomenų apie saugomas rūšis, yra kaupiami Aplinkos ministerijoje ar jos įgaliotose institucijose. Galima teigti, kad šio punkto atitiktis yra visiška.

c) Lietuvos Respublikos Vyriausybė sudaro tarptautines sutartis dėl saugomų rūšių apsaugos, dėl laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo ir užtikrina jų vykdymą, skatinamas susitarimų sudarymas. Dėl „Natura 2000“ teritorijų steigimo yra konsultuojamasi su EK. Taip pat prie valstybinių

parkų ir biosferos rezervatų sudaromos mokslinės konsultacinės tarybos. Visos šios įstatymų nuostatos atitinka konvencijos straipsnio nuostatą tik iš dalies, kadangi nėra abipusio keitimosi informacija ar pranešimais.

e) Padarius žalą saugomoms rūšims, laukinei augalijai ir laukinei gyvūnijai, reikia ją atlyginti. Kai gresia pavojus ar kyla grėsmė laukinių gyvūnų sveikatai ar gyvybei, nelaisvėje laikyti ir ištrūkę į laisvę laukiniai gyvūnai turi būti sugauti ar numarinti. Atitiktis dalinė, nes nėra rengiami bendri planai ypatingiems atvejams, nėra skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas, kuris papildytų nacionalinius veiksmus.

2. Lietuvos vidaus reikalas yra atsakomybė už LR fizinių ar juridinių asmenų padarytą žalą laukinei augalijai, laukinei gyvūnijai, saugomoms rūšims. Jie ją turi atlyginti. Steigiami atkuriamieji ir genetiniai sklypai, kurie padeda atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis. Epizootijų atvejais vykdomos sanitarinės apsaugos priemonės. Atitiktis yra visiška.

17 straipsnis. Keitimasis informacija.

1. Informacija yra teikiama Europos Komisijai ir tarptautinėms organizacijoms apie laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimą, mokslinė informacija apie laukinius gyvūnus ir saugomas rūšis yra teikiama EK ir ES valstybėms narėms, tačiau neatsižvelgiama į besivystančių šalių poreikius, todėl atitiktis yra dalinė.

2. Keitimasis tik mokslinė informacija apie laukinę gyvūniją ir saugomas rūšis yra reglamentuojamas nagrinėjamuose 4 LR įstatymuose, todėl atitiktis yra dalinė.

20 straipsnis. Finansiniai ištekliai.

1. Atsižvelgiant į tai, kad pagrindiniai Konvencijos tikslai yra išsaugoti biologinę įvairovę, stabiliai naudoti jos komponentus ir užtikrinti reikiamą finansavimą, tai nagrinėjamuose 4 įstatymuose yra numatyta, kad saugomų rūšių, laukinės augalijos ir laukinės gyvūnijos apsaugos priemonės yra finansuojamos valstybės, taip pat savivaldybės bei ES paramos lėšomis, atsižvelgiant į bioįvairovės išsaugojimo ir išteklių apsaugos programas, bei laukinės augalijos atveju – jos išteklių naudotojų. Be to, yra finansuojamos laukinės gyvūnijos daromos žalos prevencijos priemonės savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis, taip pat yra teikiama parama laukinės gyvūnijos išteklius siekiantiems apsaugoti asmenims. Saugomų teritorijų steigimas yra viena iš priemonių, užtikrinančių biologinės įvairovės apsaugą, todėl, prieš jas steigiant, yra numatomas finansavimas, reikalingas planuojama asmenų ūkinės veiklos nutraukimui, žemės išpirkimui iš jos savininkų, pažeistų teritorijų atkūrimui. Steigiant „Natura 2000“ teritorijas, numatomas finansavimas Europos bendrijos svarbos rūšių ir jų buveinių apsaugai Aplinkos ministerijos biudžeto ir savivaldybių programose, kuriose finansavimą sudaro ES lėšų bei bendrojo finansavimo lėšų dalys. Lėšos biologinės įvairovės apsaugos tikslams pasiekti taip pat yra skiriamos iš Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo. Jeigu

laikytume, kad nacionaliniai planai, prioritetai ir programos konvencijoje laikomos vienodos juridinės galios dokumentais, tai atitiktį galima laikyti visiška.

22 straipsnis. Ryšys su kitomis tarptautinėmis konvencijomis.

1. Jeigu Lietuvos Respublikos ratifikuotos konvencijos ir susitarimai nustato kitokius reikalavimus laukinės augalijos apsaugai ir naudojimui negu LR įstatymai, tai taikomos ratifikuotų tarptautinių konvencijų ir susitarimų nuostatos. Prekyba laukiniais gyvūnais reglamentuojama, atsižvelgiant į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos reikalavimus, kurie yra perkelti į LR teisę. Tarptautinės reikšmės saugomų teritorijų apsauga įgyvendinama, atsižvelgiant į tarptautinių konvencijų ir susitarimų reikalavimus. Atitiktis yra dalinė, kadangi 4 nagrinėjamuose LR įstatymuose nėra nuostatų ar teiginių apie su kitų tarptautinių konvencijų ar susitarimų įgyvendinimu susijusius nuostolius ar grėsmę bioįvairovei.

1 priedėlis. Apibrėžimai ir priežiūra.

1. Laukinės gyvūnijos įstatyme, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme bei Saugomų teritorijų įstatyme apibrėžiamos augavietės, radavietės, rūšių buveinės, ekosistemos, išskiriamos natūralios buveinės, Europos bendrijos reikšmės ir prioritetinės natūralios buveinės. Atitiktis yra dalinė, nes nėra išskiriamos buveinės ir ekosistemos, pasižyminčios didele įvairove, dideliu endeminių ir nykstančių rūšių skaičiumi, būtinos migruojančioms rūšims, turinčios socialinę, ekonominę, kultūrinę arba mokslinę reikšmę, turinčios reprezentatyvinį ar unikalų pobūdį, susiję su pagrindiniais evoliuciniais ar kitais biologiniais procesais.

2. Laukinės augalijos, Laukinės gyvūnijos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių ir Saugomų teritorijų įstatymuose apibrėžiami laukiniai augalai, rūšis, laukinių gyvūnų rūšis, svetimžemė, invazinė ir saugoma laukinių gyvūnų rūšys, Europos bendrijos svarbos ir prioritetinės Europos bendrijos svarbos rūšys, saugomos rūšys, griežtai saugomos rūšys, prioritetinės augalų ir gyvūnų rūšys, bendrijos. Atitiktis yra dalinė, nes nėra apibrėžiamos rūšys ir bendrijos, esančios domestifikuotų ir kultivuojamų rūšių laukinėmis giminingomis rūšimis, turinčios medicininę, žemės ūkio ar kitą ekonominę vertę, turinčios socialinę, mokslinę ar kultūrinę reikšmę; vaidinančios svarbų vaidmenį biologinės įvairovės apsaugos ir stabilaus naudojimo tyrimuose.

Siekiant įvertinti konvencijos straipsnių nuostatų ir 4 nagrinėjamų LR įstatymų nuostatų tikslesnę atitiktį, atlikta kiekybinė atitikties analizė.

Naudojama metodika remiasi procentiniu konvencijos straipsnių nuostatų ir straipsnių punktų bei 4 pasirinktų LR įstatymų straipsnių nuostatų atitikties įvertinimu, atsižvelgiant į konvencijos straipsnių nuostatų ir straipsnių punktų teiginių skaičių bei tų teiginių atitiktį įstatymų straipsnių nuostatoms. Pirmiausia konvencijos straipsniai ir straipsnių punktai suskirstomi į reikšmingas nuostatas ar teiginius, kurie turi turėti atitiktį LR įstatymų nuostatose. Šie teiginiai pažymėti konvencijos straipsniuose ir punktuose skliaustuose esančiais skaičiais iš eilės, pavyzdžiui (1), (2) ir t.t. (žr. 2

priedą). Kiekvienam kitam straipsniui ar punktui numeracija pradeda iš naujo nuo (1). Jei konvencijos straipsnis sudarytas iš kelių punktų, kiekvienas punktas turi savo procentinę atitiktį, atsižvelgiant į teiginių skaičių. Viso straipsnio ar viso punkto atitiktis prilyginama 100 proc., jei įstatymų nuostatos jį visiškai atitinka. Jei straipsnį ar punktą sudaro kelios nuostatos ar teiginiai, tai viena nuostata ar teiginys sudaro tokį atitikties procentą, kuris gaunamas 100 proc. padalijus iš tą straipsnį ar punktą sudarančių nuostatų ar teiginių skaičiaus. Pavyzdžiui, jei vieną straipsnį sudaro 4 nuostatos, tai vienos nuostatos atitiktis lygi 100 proc. padalijus iš 4. Gauname, kad vienos straipsnio nuostatos atitiktis sudaro 25 proc. viso straipsnio atitikties. Toliau pateikiama lentelė, kuri sudaryta vadovaujantis aukščiau išdėstyta metodika. Pirmoje lentelės skiltyje yra patektas konvencijos straipsnis ar punktas, kurio atitiktį LR įstatymams reikia įvertinti. Antroje skiltyje pateikiama to konvencijos straipsnio ar punkto atitiktis, kuri apskaičiuota procentais, remiantis aukščiau pateikta metodika. Lentelės duomenimis bus iliustruota atskirų konvencijos straipsnių ir punktų procentinė atitiktis 4 nagrinėjamiems LR įstatymams.

1 lentelė. Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių bei 4 pasirinktų LR įstatymų nuostatų procentinis atitikties įvertinimas

Konvencijos straipsnis, punktas	Atitiktis, proc.
<p>1 straipsnis. Tikslai</p> <p>Straipsnį sudaro 6 nuostatos, tačiau 2 iš jų neanalizuojamos šiame darbe (susijusios su genetiniais ištekliais ir biotechnologijomis).</p>	100
<p>2 straipsnis. Terminų vartojimas</p> <p>Straipsnį sudaro 17 terminų, tačiau 5 iš jų neanalizuojami šiame darbe (susiję su genetiniais ištekliais ir biotechnologijomis), o 3 LR pasirinktuose įstatymuose nėra aptarti:</p> <p>1) „Biologinė įvairovė“ (sudaro 4 teiginiai) 100</p> <p>2) „Biologiniai ištekliai“ (sudaro 5 nagrinėjami teiginiai) 80</p> <p>3) „Buveinė“ (sudaro 2 teiginiai) 100</p> <p>4) „Ekosistema“ (sudaro 2 teiginiai) 100</p> <p>5) „In-situ sąlygos“ (sudaro 3 teiginiai) 67</p> <p>6) „Išlaikymas ex-situ“ (sudaro 2 teiginiai) 50</p> <p>7) „Išlaikymas in-situ“ (sudaro 4 nagrinėjami teiginiai) 75</p> <p>8) „Saugoma teritorija“ (sudaro 2 teiginiai) 100</p> <p>9) „Stabilus naudojimas“ (sudaro 3 teiginiai) 30</p>	
<p>3 straipsnis. Principas</p>	

Konvencijos straipsnis, punktas	Atitiktis, proc.
Straipsnį sudaro 2 nuostatos.	50
4 straipsnis. Jurisdikcijos sfera Straipsnį sudaro 2 punktai: a) sudaro 1 teiginys b) sudaro 5 teiginiai	 100 80
5 straipsnis. Bendradarbiavimas Straipsnį sudaro 3 nuostatos	67
6 straipsnis. Bendros pastangos išsaugoti ir stabiliai naudoti Straipsnį sudaro 2 punktai. a) sudaro 4 teiginiai b) sudaro 3 teiginiai	 100 100
7 straipsnis. Identifikavimas ir priežiūra Straipsnį sudaro 4 punktai. a) sudaro 3 teiginiai b) sudaro 3 teiginiai c) sudaro 4 teiginiai d) sudaro 4 teiginiai	 100 67 50 75
8 straipsnis. Išlaikymas in-situ Straipsnį sudaro 13 punktų, tačiau 1 iš jų neanalizuojamas šiame darbe (susijęs su genetiniais ištekliais ir biotechnologijomis), o 2 LR pasirinktuose įstatymuose nėra aptarti: a) sudaro 2 teiginiai b) sudaro 4 teiginiai c) sudaro 5 teiginiai d) sudaro 3 teiginiai f) sudaro 5 teiginiai h) sudaro 4 teiginiai i) sudaro 3 teiginiai k) sudaro 2 teiginiai l) sudaro 2 teiginiai m) sudaro 3 teiginiai	 100 100 100 100 60 100 100 100 100 67
9 straipsnis. Išlaikymas ex-situ. Straipsnį sudaro 5 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose nėra aptartas 1 punktas.	

Konvencijos straipsnis, punktas	Atitiktis, proc.
a) sudaro 2 teiginiai b) sudaro 5 teiginiai c) sudaro 1 teiginys d) sudaro 4 teiginiai	100 60 100 75
10 straipsnis. Biologinės įvairovės komponentų stabilus naudojimas Straipsnį sudaro 5 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose nėra aptarti 2 punktai. a) sudaro 2 teiginiai b) sudaro 3 teiginiai d) sudaro 1 teiginys	100 100 100
11 straipsnis. Skatinimo priemonės Sudaro 2 nuostatos	100
12 straipsnis. Tyrimai ir apmokymas Straipsnį sudaro 3 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose yra aptarti 2 punktai. b) sudaro 5 teiginiai c) sudaro 3 teiginiai	40 33
13 straipsnis. Švietimas ir visuomenės informuotumo kėlimas Straipsnį sudaro 2 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose yra aptartas 1 punktas. a) sudaro 5 teiginiai	60
14 straipsnis. Nepalankaus poveikio įvertinimas ir sumažinimas iki minimumo Straipsnį sudaro 6 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose nėra aptarti 2 punktai. a) sudaro 3 teiginiai b) sudaro 1 teiginys c) sudaro 4 teiginiai e) sudaro 4 teiginiai 2. Sudaro 5 teiginiai, tačiau tik 1 teiginys priskirtinas Lietuvos Respublikos kompetencijai	100 100 50 25 100
17 straipsnis. Keitimasis informacija Straipsnį sudaro 2 punktai. 1. Sudaro 3 teiginiai	67

Konvencijos straipsnis, punktas	Atitiktis, proc.
2. Sudaro 10 teiginių	10
20 straipsnis. Finansiniai ištekliai Straipsnį sudaro 7 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose yra aptartas 1 punktas. 1. Sudaro 3 teiginiai	100
22 straipsnis. Ryšys su kitomis tarptautinėmis konvencijomis Straipsnį sudaro 2 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose yra aptartas 1 punktas. 1. Sudaro 3 teiginiai	33
1 priedėlis. Apibrėžimai ir priežiūra Priedėlį sudaro 3 punktai, tačiau LR pasirinktuose įstatymuose aptarti 2 punktai. 1. Sudaro 8 teiginiai 2. Sudaro 7 teiginiai	38 43

Panagrinėjus lentelę, galima teigti, kad konvencijos straipsnių ir punktų atitiktis labai įvairuoja, todėl tikslinga atlikti atskirų konvencijos straipsnių bei pasirinktų 4 LR įstatymų atitikties procentinį įvertinimą. Tuo tikslu bus skaičiuojamas atskiro konvencijos straipsnio vidutinis atitikties procentas žemiau paaiškintu būdu.

Sudedamos visos prie atskiro straipsnio „Atitiktis, proc.“ stulpelyje esančios procentinės vertės ir gauta suma padalijama iš procentinių verčių, esančių prie atskiro straipsnio „Atitiktis, proc.“ stulpelyje, kiekio. Pavyzdžiui, jei visų vieno straipsnio procentinių verčių, esančių antrame stulpelyje, suma lygi 150, o tų verčių iš viso yra 3, tai 150 dalijame iš 3 ir gauname 50 proc.:

$$150 / 3 = 50 \text{ proc.}$$

Biologinės įvairovės konvencijos atskirų straipsnių atitikties 4 LR įstatymų nuostatomis skaičiavimas pateikiamas žemiau:

$$1 \text{ straipsnis: } 100 \text{ proc.}$$

$$2 \text{ straipsnis: } (100+80+100+100+67+50+75+100+30) / 9 = 702 / 9 = 78 \text{ proc.}$$

$$3 \text{ straipsnis: } 50 \text{ proc.}$$

$$4 \text{ straipsnis: } (100+80) / 2 = 90 \text{ proc.}$$

$$5 \text{ straipsnis: } 67 \text{ proc.}$$

$$6 \text{ straipsnis: } (100+100) / 2 = 100 \text{ proc.}$$

$$7 \text{ straipsnis: } (100+67+50+75) / 4 = 292 / 4 = 73 \text{ proc.}$$

$$8 \text{ straipsnis: } (100+100+100+100+60+100+100+100+100+67) / 10 = 927 / 100 \approx 93 \text{ proc.}$$

9 straipsnis: $(100+60+100+75) / 4 = 335 / 4 \approx 84$ proc.

10 straipsnis: $(100+100+100) / 3 = 300 / 3 = 100$ proc.

11 straipsnis: 100 proc.

12 straipsnis: $(40+33) / 2 \approx 37$ proc.

13 straipsnis: 60 proc.

14 straipsnis: $(100+100+50+25+100) / 5 = 375 / 5 = 75$ proc.

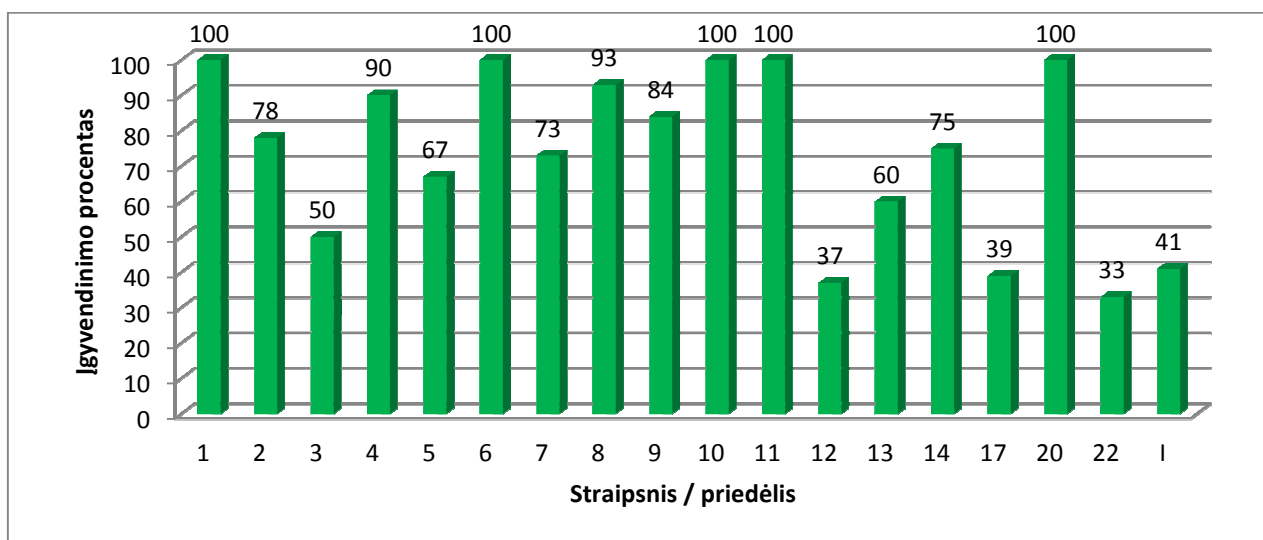
17 straipsnis: $(67+10) / 2 = 77 / 2 \approx 39$ proc.

20 straipsnis: 100 proc.

22 straipsnis: 33 proc.

1 priedėlis: $(38+43) / 2 = 81 / 2 \approx 41$ proc.

Padarius prielaidą, kad konvencijos straipsnių ir nagrinėjamų keturių LR įstatymų atitiktis rodo konvencijos straipsnių įgyvendinimo procentą, galima teigti, kad iš pateiktos diagramos (žr. 9 pav.) matyti, jog geriausiai Lietuva įgyvendina Biologinės įvairovės konvencijos 1, 6, 10, 11 ir 20 straipsnius, kurie yra susiję su konvencijos tikslų įgyvendinimu ir finansavimo tam skyrimu, bendromis pastangomis išsaugoti ir stabiliai naudoti bioįvairovės komponentus, skatinimo priemonių taikymu. Gerai sekasi Lietuvai įgyvendinti 4 ir 8 straipsnius, kurie apibrėžia jurisdikcijos sferą bei išlaikymą in-situ. Daugiausiai pastangų reikia Lietuvai įdėti, siekiant įgyvendinti 12, 17 ir 22 straipsnius, reglamentuojančius tyrimus ir apmokymus, keitimąsi informacija bei ryšius su kitomis tarptautinėmis konvencijomis.

9 pav. **Biologinės įvairovės konvencijos atskirų straipsnių atitiktis 4 pasirinktiems LR įstatymams**

Atlikus atskirų konvencijos straipsnių bei keturių pasirinktų LR įstatymų nuostatų atitikties procentinį įvertinimą, buvo atliktas visos konvencijos nuostatų ir keturių pasirinktų LR įstatymų procentinis įvertinimas. Tuo tikslu skaičiuojamas atitikties aritmetinio vidurkio procentas žemiau paašškintu būdu.

Sudedamos visos procentinės vertės, esančios 1 lentelės „Atitiktis, proc.“ stulpelyje, ir gauta suma padalijama iš procentinių verčių kiekio. Pavyzdžiui, jei visų procentinių verčių, esančių 1 lentelės antrame stulpelyje, suma lygi 1000, o tų verčių iš viso yra 17, tai 1000 dalijame iš 17 ir gauname ≈ 59 proc.:

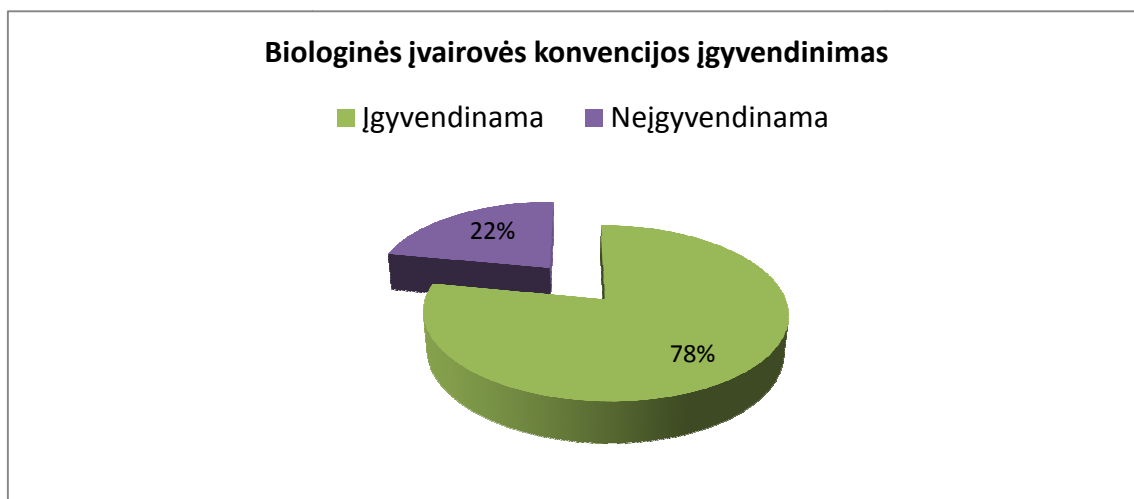
$$1000 / 17 = 58,8235 \approx 59 \text{ proc.}$$

Taigi, pirmiausia sumuojame visas procentines 1 lentelės 2 stulpelio vertes:

$$\begin{aligned} \sum_{\text{sum}} = & 100+100+80+100+100+67+50+75+100+30+50+100+80+67+100+100+100+67+50+75+ \\ & +100+100+100+100+60+100+100+100+100+67+100+60+100+75+100+100+100+100+40+33+60+ \\ & +100+100+50+25+100+67+10+100+33+38+43 = 4052 \text{ proc.} \end{aligned}$$

Gautą sumą dalijame iš visų 1 lentelėje esančių procentinių verčių kiekio, kuris šiuo atveju yra 52. Taigi, Konvencijos nuostatų ir keturių pasirinktų LR įstatymų atitikties aritmetinio vidurkio procentas lygus:

$$4052 \text{ proc.} / 52 \approx 78 \text{ proc. (10 pav.)}$$

10 pav. **Biologinės įvairovės konvencijos atitiktis keturiems pasirinktiems LR įstatymams**

Gautas procentas rodo, kad, atsižvelgiant į keturių pasirinktų LR įstatymų nuostatų atitiktį konvencijos nuostatom, konvencijos teisinis įgyvendinimas Lietuvoje užtikrintas 78 procentais. Tai reiškia, kad, siekiant užtikrinti likusių 22 proc. Biologinės įvairovės konvencijos teisinį įgyvendinimą, būtina tobulinti keturis nagrinėjamus LR įstatymus – Laukinės augalijos, Laukinės gyvūnijos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių bei Saugomų teritorijų – arba siekti užtikrinti konvencijos ir

kitų šiame darbe nenagrinėtų LR teisės aktų atitiktį. Kaip teigiama projekto ataskaitoje apie nacionalinių pajėgumų įvertinimą globaliame aplinkosaugos valdymo kontekste, konvencijos nuostatos yra pakankamai išsamiai reglamentuojamos LR teisės aktais, jas taip pat įtraukiant į Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, Valstybės ilgalaikės raidos strategiją bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategiją („Nacionalinių pajėgumų įvertinimas globaliame aplinkosaugos valdymo kontekste“, 2006).

3.3. Ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizė

Šiame skyriuje nagrinėjamas Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas, atsižvelgiant į ekspertų požiūrį.

Analizei pasirinkta struktūrizuota interviu forma. Imties tūris – 6 ekspertai. Kadangi Aplinkos ministerija yra atsakinga už politikos formavimą biologinės įvairovės apsaugos ir saugomų teritorijų srityje, buvo pasirinkti ekspertai, dirbantys Aplinkos ministerijoje. Jie buvo atrinkti, atsižvelgiant į jų formalų darbo stažą Aplinkos ministerijoje biologinės įvairovės apsaugos ar saugomų teritorijų srityje, kuris turėjo būti nemažesnis kaip 3 metai (žr. 2 lentelę), todėl galima teigti, kad jie yra pakankamai kvalifikuoti, kad galėtų pateikti savo nuomonę dėl Biologinės įvairovės konvencijos nuostatų įgyvendinimo. Tuo būdu užtikrinta, kad gauta informacija yra patikima.

2 lentelė. Biologinės įvairovės ir saugomų teritorijų srities ekspertai, dalyvavę apklausoje

Eil. Nr.	Eksperto vardas, pavardė, jų santrumpos kodas	Eksperto pareigos	Darbo stažas AM, metai
1	Dalius Sungaila, DS	AM Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamento Saugomų teritorijų strategijos skyriaus vyriausiasis specialistas	11
2	Sigutė Ališauskienė, SA	AM Gamtos apsaugos departamento Biologinės įvairovės skyriaus vyriausioji specialistė	15
3	Kristina Klovaitė, KK	AM Gamtos apsaugos departamento Biologinės įvairovės skyriaus vyriausioji specialistė	17
4	Miglė Simanavičienė, MS	AM Gamtos apsaugos departamento Biologinės įvairovės skyriaus vyriausioji specialistė	3
5	Selemonas Paltanavičius, SP	AM Gamtos apsaugos departamento Biologinės įvairovės skyriaus vyriausiasis specialistas	31

Eil. Nr.	Eksperto vardas, pavardė, jų santrumpos kodas	Eksperto pareigos	Darbo stažas AM, metai
6	Algirdas Klimavičius, AK	AM Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio departamento Saugomų teritorijų strategijos skyriaus vedėjas	10

Klausimai ekspertams buvo pateikti iš anksto ir visiems vienodi. Klausimyną ekspertams sudaro 23 klausimai, kurie neturi atsakymų variantų (žr. 3 priedą). Klausimai buvo suformuluoti, siekiant išsiaiškinti ekspertų nuomonę ir gauti papildomos bei platesnės informacijos apie tam tikrą Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių bei apie Lietuvos pasirengimą įgyvendinti Strateginį biologinės įvairovės planą 2011-2020 m. Ekspertai atsakymus galėjo laisvai formuluoti patys, atsižvelgdami į savo patirtį ir turimą informaciją, neribojant nei jų turinio, nei formos.

Dėl **1 straipsnio** Biologinės įvairovės konvencijos (1992) nuostatos „teisingu bei lygiu pagrindu gauti bendrą naudą, susijusią su gamtinių išteklių naudojimu“ įgyvendinimo ekspertas KK pažymėjo, kad „*visa laukinė gyvūnija yra valstybės nuosavybė, neprivati, naudą gali gauti visi Lietuvos gyventojai. Medžioklė, sraigių rinkimas, augalija – prieinamumas. Grybavimas ... Tai gamtinių išteklių naudojimas*“. Ekspertas SA teigė, kad „*gamtinių išteklių reglamentavimas – nustatomos gamtinių išteklių kvotos, licencijos, limitai – prisideda prie lygaus ir teisingo pasidalijimo šiais ištekliais*“. Ekspertas SP konstatavo „*reikia planuoti išteklių naudojimą Pasauliniame vandenyne. Lietuva yra nežymi to naudotoja. Turime teisę vienodai naudoti tuos išteklius bendruose plotuose Pasauliniame vandenyne. Prievolė – vienodai reglamentuoti ir saugoti tuos išteklius, kontroliuoti savo šalies viduje*“. AK atkreipė dėmesį į tai, kad ši nuostata susijusi su genetiniais ištekliais: „*šiam tikslui pasiekti yra Nagojos protokolas*“. MS taip pat paminėjo Nagojos protokolą: ši nuostata yra apie „*genetinius išteklius, apie Nagojos protokolą*“. Taigi, ekspertai AK ir MS iškėlė konvencijos straipsnio nuostatos traktavimo problemą dėl netikslaus vertimo. Palyginus konvencijos tekstą lietuvių ir anglų kalbomis, matyti, kad vertimas į lietuvių kalbą nėra tikslus: angliškame tekste „*fair and equitable sharing of the benefits arising out of the utilization of genetic resources*“ kalbama apie **genetinių** išteklių naudojimą, lietuviškame tekste – apie **gamtinių** išteklių naudojimą. Atsižvelgiant į tai, kad šiame magistriniame darbe genetinių išteklių problematika nenagrinėjama, šios nuostatos įgyvendinimo lygis nevertinamas.

Dėl **5 straipsnio** nuostatų visi ekspertai teigė, kad tarptautinis bendradarbiavimas vyksta. Bendradarbiaujama su Suomija, Estija ir Latvija saugomų teritorijų srityje, kuriant ir palaikant „Natura 2000“ tinklą (ekspertas DS). Tai bendradarbiavimas, kuris apima ne tik pasienio teritorijas, bet ir tokias, kurios yra toli už Lietuvos ribų. Buvo išskirti du Lietuvos bendradarbiavimo lygmenys – narystė ES ir kaimynystės politikos vykdymas: „*ES turi savo patvirtintą Biologinės įvairovės išsaugojimo veiksmų planą, nustatomi bendri tikslai, bendros priemonės Europos Sąjungai. Kitas*

lygmuo – bendradarbiavimas su kaimyninėmis šalimis. Keičiamasi informacija apie gamtinius išteklius, rūšių apsaugą su Baltarusija, Latvija, Kaliningrado sritimi (dėl meldinės nendrinukės išsaugojimo, Kuršių nerijos išsaugojimo, ... žuvininkystės srityje), ... patirties semiamasi iš kaimyninių šalių arba pas mus semiasi parties“ (ekspertas KK). Ekspertas SP teigė, kad net „*Japonija kreipiasi iškilus klausimams dėl teisingo ir lygaus naudojimo išteklių*“. Ekspertai dar paminėjo, kad Lietuva bendradarbiauja su Norvegija (ekspertas SP) ir Lenkija (ekspertai AK, MS). Atsižvelgus į ekspertų pateiktą informaciją dėl šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo, galima teigti, kad bendradarbiavimas vyksta sėkmingai ir aktyviai, todėl visos šio straipsnio nuostatos yra visiškai įgyvendinamos.

Siekdama įgyvendinti **6 straipsnio a punktą**, Lietuva rengia naują Biologinės įvairovės išsaugojimo ir stabilaus naudojimo programą. Ekspertas AK teigė, kad „*neaišku, ar taip ji vadinsis. Numatyta ją parengti per 2013 m., gal patvirtinimas bus 2014 m.*“ Ekspertas SA pažymėjo, kad „*pradėtas esamos situacijos vertinimas*“. Programos rengime dalyvauja, kaip konstatavo ekspertas SP, „*specialistai iš Aplinkos ministerijos, pavaldžių institucijų, visuomeninės organizacijos, judėjimai*“. Dauguma ekspertų pagrindinę tokio užsitęsusio programos rengimo priežastį įvardino Lietuvos pirmininkavimą ES tarybai 2013 m. pusmetį, ekspertas KK tai patvirtino, teigdamas, kad „*žmogiškieji ištekliai riboti*“. Programą „*geriausia patvirtinti (aplinkos) ministro įsakymu. Jei tvirtintume kelių ministrų (įsakymu) ar Vyriausybės nutarimu, reikėtų derinti su daugybe ministerijų*“ (ekspertas KK). Tuo būdu programos patvirtinimas dar ilgiau užtruktų. Patvirtinus programą, reikia „*bandyti išsaugojimo tikslus integruoti į kitų sričių programas, strategijas ir kitus strateginius dokumentus*.“ (ekspertas KK). Taigi, galima teigti, kad nuostatos dėl nacionalinės programos biologinės įvairovės išsaugojimo ir stabilaus naudojimo srityje parengimo bus įgyvendintos ateityje 2014 m., tačiau šiuo metu jos nėra įgyvendintos dėl žmogiškųjų išteklių stokos, ko priežastimi galėtų būti ir nepakankamas finansavimas.

Įgyvendinant **6 straipsnio b punktą**, kaip pažymėjo ekspertas SA, reikia įvertinti „*dabartinę situacija ... kitose šakinėse srityse – žemės ūkis, susisiekimas, švietimas, turizmas – kokie yra tikslai jų strateginiuose dokumentuose, kaip jie susiję su biologine įvairove ... Žemės ūkis (ministerija) su biologine įvairove glaudžiai bendradarbiauja per Kaimo plėtros programą, Susisiekimio ministerija – vykdydama kelių statybas – perėjos, pralaidos, pralandos*.“ Kaimo plėtros programą paminėjo ir ekspertas KK: „*Kaimo plėtros programoje numatytos priemonės, susijusios su biologinės įvairovės apsauga – agroaplinkosauginės priemonės. Tai kraštovaizdžio ir šlapynių tvarkymas, vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų tvarkymas. Numatyta kažkiek atsižvelgti į biologinės įvairovės komponentų išsaugojimą Susisiekimio ministerijos vykdomose veiklose*“. Ekspertas AK konstatavo, kad „*kaimo plėtros programoje numatytos aktyvios priemonės, ne tik kaip išvengti neigiamo poveikio, skiriant paramą žemės ūkiui, neigiamo poveikio biologinei įvairovei, bet ir aktyvios paramos priemonės – kaip remti ūkininkų veiksmus saugant gamtą*.“ Svarbu pažymėti, kad biologinės įvairovės apsaugos

priemonės numatytos kelių institucijų vykdomose programose – Žemės ūkio ir Susisiekimo ministerijų. Nei vienas ekspertas nepaminėjo biologinės įvairovės stabilaus naudojimo priemonių integravimo į šakinius planus, todėl negalima teigti, kad šis punktas, atsižvelgiant į ekspertų informaciją, yra visiškai įgyvendinamas.

Apie **7 straipsnio b punkto** įgyvendinimą ekspertas MS teigė, kad *„ekosistemų ir rūšinis (monitoringas) sėkmingai vykdomas.“* Tai yra *„veikianti sistema, aiškūs (jo) principai“* (ekspertas SP). *„Yra (patvirtinta) Valstybinė aplinkos monitoringo programa, numatytas ekosistemų būklės monitoringas, atskirai – miškams, gyvosios gamtos komponentų būklės tyrimams.“* (ekspertas AK), *„ir biologinės įvairovės komponentų, atskirų rūšių“* (ekspertas KK). Kaip pažymėjo ekspertas SA, *„biologinės įvairovės komponentų (monitoringas) atliekamas (vykdant) užsakomuosius darbus. Atlieka moksliniai institutai, dalis monitoringo vykdoma saugomose teritorijose jų (direkcijų) darbuotojų.“* Ekspertai neišskyrė monitoringo tų bioįvairovės komponentų, kurie gali būti stabiliai naudojami, todėl šis punktas nėra visiškai įgyvendinamas. Be to, neaišku, ar monitoringas vykdomas parenkant pavyzdžius.

Apie **8 straipsnio a punkto** įgyvendinimą ekspertas AK teigė, kad *„Saugomų teritorijų įstatyme nustatyta, kad saugomos teritorijos steigiamos apsaugoti unikalius ar būdingus visai Lietuvai ar atskiriems regionams objektus, gyvosios ir negyvosios gamtos darinius“.* Kaip pažymėjo ekspertas DS, *„Natura 2000“* saugomos teritorijos, *„sukurtos vadovaujantis gamtinių buveinių direktyvos nuostatomis. Išskirtos Europos svarbos saugomos gamtinės buveinės ir rūšys. Šių rūšių apsaugai, remiantis moksliniais tyrimais ir tik jais, yra išskirtos saugomos teritorijos. Vyriausybės nutarimu patvirtinti bendrieji buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, numatyta daug priemonių, t. y. pagal buveinių tipą yra pritaikomas specialių apsaugos reikalavimų rinkinys. Yra 50 buveinių tipų.“* Saugomose teritorijose taikomos specialios priemonės: *„buveinių apsaugos, gamtotvarkinės priemonės išsaugoti tam tikras rūšis, tam tikri apribojimai lankymosi, prevencinės (priemonės), visuomenės švietimas“* (ekspertas MS), *„ūkinės veiklos ribojimas, draudimas keisti žemės tikslinę paskirtį“.* Kadangi *„saugomų teritorijų pagrindinis tikslas – išsaugoti biologinę įvairovę“* (ekspertas SA), rengiami *„gamtotvarkos planai – priemonės, parengiami kiekvienai teritorijai specialiai“* (ekspertas SA), teikiama *„parama tam tikroms veikloms“* (ekspertas AK), *„pievų šienavimas“* (ekspertas KK), *„lankytojų srautų valdymas – neišvengiama, nukreipiama ten, kur retiems objektams nebūtų tiesioginio poveikio“* (ekspertas SP). Iš visų ekspertų pasisakymų matyti, kad LR yra sukurta efektyvi saugomų teritorijų sistema. Įvairaus apsaugos režimo saugomose teritorijose taikomos priemonės, siekiant apsaugoti biologinę įvairovę, todėl galima konstatuoti, kad šis punktas yra įgyvendinamas visiškai.

Apie **8 straipsnio d punkto** įgyvendinimą ekspertas MS pažymėjo, kad *„steigiamos saugomos teritorijos, kur taikomos specialios apsaugos priemonės“*, ekspertas SA – *„prie ekosistemų ir*

populiacijų apsaugos prisidėtų griežtai saugomų rūšių apsaugos reglamentai, nors jie nėra pradėti įgyvendinti, nėra parengti.“ Ekspertas SP išskyrė „teisinę sistemą kaip svarbiausią veiklos sritį“ ir paminėjo, kad „teisinė sistema pakankamai tobula (Lietuvoje)“. Ekspertas AK teigė, kad „poveikio aplinkai vertinimo tyrimo sudėtyje yra poveikis ekosistemoms, rūšims ir buveinėms, vėliau – atkūrimo darbai pažeistų buveinių, rūšių išsaugojimo darbai.“ Ekspertas KK atkreipė dėmesį į steigiamas „Natura 2000“ teritorijas vertingiausioms ir nykstančioms rūšims apsaugoti“, taip pat „buvo atlikta griežtai saugomų rūšių buveinių inventorizacija, vietovės nustatytos ir reikia vykdyti tolimesnę veiklą, kad tos vietovės būtų išsaugotos“. Ekspertai pažymėjo ekosistemų, buveinių apsaugą, tačiau niekas nepaminėjo populiacijų apsaugos. Tačiau galima daryti prielaidą, kad ekspertai kalbėdami apie rūšis apėmė ir populiacijas, jų atskirai neišskirdami, todėl punktas yra visiškai įgyvendinamas.

Apie **8 straipsnio f punkto** įgyvendinimą ekspertas AK teigė „jei pavojuje atsidūrusias rūšis lengva apibūdinti, tai degradavusias sistemas reikia susitarti, ką mes jomis laikome, todėl planuojama atlikti ekosistemų ir jų teikiamų paslaugų kartografavimą iki 2015 m. Kartografavimas ir ekosistemų būklės vertinimas leis atsakyti, kokios ekosistemos ir jų funkcijos svarbios ir kokia jų būklė, lyginant su pirmine būkle.“ Ekspertas DS teigė, kad „degraduotoms ekosistemoms „Natura 2000“ tinkle – pievos, apleistos pievos ir melioruotos pelkės – šių ekosistemų atkūrimui rengiami gamtotvarkos planai, kuriuose numatoma arba hidrologinio režimo atstatymas, arba šienavimas, krūmų kirtimas ir geros būklės palaikymas.“ Vykdam atkūrimą, svarbu taikyti „gamtotvarkines priemones, teisinį reguliavimą, kažkiek prevencinių priemonių“ – sakė ekspertas MS. Kaip pažymėjo ekspertas KK, vykdomi „projektai – pievų šienavimas, karjerų rekultivavimas, lūšių veisimo projektas, didžiųjų apuokų veisimo nelaisvėje projektas, gausinamos jų populiacijos Lietuvoje“, „kurtinio veisimo, sugrąžinimo, balino vėžlio veisimo ir sugrąžinimo į populiacija, ne į naujas vietas projektai, prieš tai sutvarkius buveines“ (ekspertas SP). Ekspertas SA teigė, kad „vykdo Aplinkos ministerija pagal Struktūrinius fondus didelį biologinei įvairovei pagausinti projektą. Vykdomi nevyriausybinių organizacijų projektai, kurie prisideda prie tam tikrų rūšių išsaugojimo, jų buveinių pagerinimo“. Kol nebus baigti vykdyti ekosistemų kartografavimo darbai, tol Lietuva negalės visiškai įgyvendinti šio punkto dėl nežinomos tikslios ekosistemų būklės, išskyrus tas, kurios aiškiai išsiskiria (apleistos pievos ir melioruotos pelkės). Pavojuje atsidūrusios rūšys yra atkuriamos, taikant ex-situ priemones. Vykdam rūšių atkūrimo darbus, svarbus yra finansavimas, kuris gali būti užtikrintas ne tik valstybės biudžeto skiriamais asignavimais, bet ir ES lėšomis. Nei vienas ekspertas nepaminėjo racionalaus naudojimo planų ir strategijų rengimą ir įgyvendinimą, todėl šis punktas yra įgyvendinamas iš dalies.

Apie **8 straipsnio h punkto** įgyvendinimą ekspertas SA teigė, kad „Lietuvoje patvirtintas invazinių rūšių sąrašas (35 rūšys), invazinių rūšių naikinimo tvarka – būdai, kaip galima naikinti jas. Pagal Struktūrinių fondų paramą – 7 invazinių rūšių gausos reguliavimo planai, kurie pradėti įgyvendinti. Mokslo taryboje yra programa „Biologinės invazijos“, kurioje gali moksliniai institutai

dalyvauti. Programos pagrindinis tikslas – pateikti rekomendacijas valstybės institucijoms, kurios tvarko teisinę bazę ir kurios organizuoja gausos reguliavimo principus, dėl invazinių rūšių kelių plitimo, naikinimo būdų“. Ekspertas KK konkretizavo 7 naikintinas rūšis – „barštis, lubinas, uosialapis klevas, mangutas, kanadinė audinė.“ Ekspertas AK minėjo „teisines priemones – uždraudžiant jas įvežti, prekiauti, paleisti į aplinką, perkelti gyvūnus į kitą vietą. Joms netaikomos nei medžioklės, nei žūklės, nei želdynų apsaugos priemonės – leidžiama jas naikinti visais būdais.“ Kalbėję ekspertai minėjo invazines rūšis, jų gausos reguliavimo planus. Svarbu, kad Lietuvos mokslininkai prisideda prie ekosistemų, buveinių ir rūšių apsaugos nuo rūšių keliamos grėsmės, prie jų kontrolės, bendradarbiaudami su valstybės institucijomis. Tačiau, kad apsauga būtų veiksmingesnė, visuomenė turi būti aktyviau informuojama apie tokias rūšis ir leidimą jas naikinti visais būdais. Punktas įgyvendinamas visiškai.

Apie **8 straipsnio j punkto** įgyvendinimą ekspertas KK patikino, kad „Kaimo plėtros programoje yra priemonės, numatytos tradicinių verslų skatinimui“; „kad (bendruomenės) galėtų išlaikyti savo identitetą, kad būtų išlaikytas kaimo gyvenimas, skatinamas tradicinių verslų puoselėjimas“ (ekspertas AS). Ekspertas AK teigė, kad šis „klausimas yra mažiau Lietuvai aktualus, nes aiškiai identifikuotų vietinių bendruomenių, kurios turėtų daug specialių žinių ir praktikos, susijusių su biologinės įvairovės apsauga, nėra daug. Yra tyrimų, projektų, kurių sudėtyje buvo tokie tyrimai: tyrė, kaip vietos bendruomenės yra išsaugojusios kokių požiūrį į netoli jų gyvenamosios vietos esančias pelkes, miškus, kokius naudoja augalus gydymui, patiekalams ruošti, bandyta tai užfiksuoti dokumentuose, bet tai neturėjo reikšmingo poveikio vietos bendruomenių gerbūviui.“ Šis punktas įgyvendinamas, skatinant vietos bendruomenes užsiimti tradiciniais verslais, tačiau kyla abejonių, ar atsižvelgta į bioįvairovės apsaugą ir stabilų jos naudojimą, vykdant skatinimo priemones, todėl šio punkto traktuoti kaip visiškai įgyvendinamo nesiūloma.

Dėl **9 straipsnio** įgyvendinimo ekspertai minėjo Augalų genų banką, zoologijos ir botanikos sodus ir Jūrų muziejų kaip pagrindines institucijas, prisidedančias prie šio Konvencijos straipsnio įgyvendinimo. „Lietuvos zoologijos sodas dalyvauja kai kurių rūšių veisimo programose, Jūrų muziejus prisideda prie ruonių išsaugojimo Baltijos jūroje – padeda išgyventi jaunikiams, kurie randami mūsų pakrantėje“ – teigė ekspertas KK. Ekspertas SP paminėjo, kad „Vilniaus universiteto ir Vytauto Didžiojo universiteto botanikos sodai kuria nacionalines augalų kolekcijas, nes kai kurių augalų gamtoje yra nedaug, produktyvumas neaukštas, todėl vietinių ex-situ išteklių sukauptas svarbus.“ Minėtų nacionalinių kolekcijų kaupimas, biologinių išteklių rinkimas jų natūraliose buveinėse vykdomas, tačiau ekspertas SP nepaminėjo, kokiais teisės aktais tai reglamentuota. Ekspertai AK ir SP paminėjo vietines naminių gyvulių veisles ir jų išlaikymo programas, kurias koordinuoja Žemės ūkio ministerija. Ekspertas MS plačiai papasakojo apie „2010 m. parengtą lūšių ir didžiųjų apuokų veisimo nelaisvėje programą, įgyvendinamas veisimo priemones. Nelaisvėje veisiamos

lūšys ir apuokai adaptuoti išleidžiami į laisvę. Priemonės pasiteisino. Lietuvoje gyvena 20 apuokų, nelaisvėje išveistų.“ Šio straipsnio b punkte yra įtraukti mikroorganizmai, tačiau jų nepaminėjo nei vienas ekspertas. Reikėtų pažymėti, kad ex-situ rūšių išlaikymo priemonėms ir projektams teikiama parama (apuokų ir lūšių veisimui), tačiau ne besivystančioms šalims, kaip minėta šio straipsnio e punkte, o Lietuvoje gyvenančioms rūšims išsaugoti. Šio punkto įgyvendinimas yra dalinis.

Dėl **10 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas SP paminėjo limitų nustatymus ir *„ataskaitų surinkimą, tokiu būdu galima žinoti išteklių naudojimo lygmenį“*. Ekspertas SA pažymėjo, kad svarbus vaidmuo tenka išteklių *„limitavimui, licencijavimui, kvotų nustatymui“*. Ekspertas KK konstatavo, kad *„stabilus komponentų naudojimas reglamentuojamas teisės aktais, nustatomos kvotos, limitai, ataskaitų teikimas (apie išteklių naudojimą), kad informaciją galima būtų analizuoti ir priimti sprendimus dėl atskirų komponentų naudojimo, taip galima išlaikyti rūšių gyvybingas populiacijas, nepersnaudoti gamtinių išteklių.“* Ekspertas AK išskyrė *„ūkiškai svarbių rūšių naudojami ištekliai stebimi pagal valstybinę monitoringo programą. Ištekliai vertinami, daromos prognozės, kaip vystysis populiacijos, kokių reguliavimo priemonių reikia, terminų, licencijų, limitų. Medžioklės, žūklės taisyklėmis reguliuojama, augalų rinkimo tvarkomis reguliuojami išteklių naudojimo mastai.“* Taigi, išanalizavus ekspertų pasisakymus, galima teigti, kad c, d ir e šio straipsnio punktai nėra įgyvendinami, nes ekspertai neminėjo tradicinio biologinių išteklių naudojimo skatinimo, atsižvelgiant į kultūrinius papročius, paramos gyventojams teikimo, kai siekiama pagerinti nukentėjusios bioįvairovės būklę, bendradarbiavimo tarp privataus sektoriaus ir valdžios institucijų.

Dėl **11 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas DS teigė, kad *„teisės aktuose nuspręstas įvairių komponentų naudojimas, nustatytos uogavimo ar grybavimo taisyklės, tačiau jose negali būti skatinama.“* Ekspertas MS konstatavo, kad *„išmokomis skatinami žemės savininkai prižiūrėti savo nuosavybę – šienauti.“* Panašiai kalbėjo ir ekspertas SP: *„kompensacijų žemės ūkio naudmenų naudotojams sistema“*. Ekspertas KK paminėjo *„švietimo ir visuomenės informavimo sritį.“* Ekspertas AK išskyrė *„Kaimo plėtros programą, kurioje yra numatyta programų, skirtų remti žemės ūkio veiklos subjektus, kurie vykdo palankias biologinei įvairovei veiklas. Europos žuvininkystės fondo programoje Lietuvai yra žvejams jūroje, žvejams vidaus vandenyse ir akvakultūros ūkiams skirtų paramos priemonių biologinei įvairovei palaikyti ir atlyginti už jų palankius veiksmus biologinei įvairovei.“* Ekspertas SA taip pat pažymėjo *„Kaimo plėtros programą – skatinamas ūkininkų ekologinis ūkininkavimas, agroaplinkosauginių priemonių naudojimas – pievų šienavimas, krūmų kirtimas, kad pievos išlaikytų savo natūralią būseną, degraduojančių žemių apsodinimas mišku. Viena iš priemonių – švietimas, visuomenės švietimas.“* Straipsnis nėra visiškai įgyvendinamas, nes nei vienas kalbėjęs ekspertas nepažymėjo skatinimo priemonių stabiliai naudoti biologinės įvairovės komponentus.

Dėl **13 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas DS pažymėjo, kad *„saugomų teritorijų direkcijos didžiausią visuomenės švietimo darbą atlieka su visa jų visuomenės informavimo infrastruktūra –*

stendai, direkcijų leidiniai. Aplinkos ministerija atsakinga už leidybą, sklaidą visuomenei.“ Ekspertas MS patvirtino, kad *„Aplinkos ministerija leidžia informacinį leidinį „Raudoni lapai“. Šis leidinys yra pagrindas rengiant informaciją „Raudonajai knygai“, kuri leidžiama kas 7 metus. Švietimas vykdomas per mokyklas. Buvo išleistas leidinys apie didįjį apuoką.“* Ekspertas KK teigė, kad informuojama *„per žiniasklaidos priemones, nemažai laidų apie gamtinių išteklių naudojimą, biologinės įvairovės svarbą, įvairūs leidiniai leidžiami, plakatai mokykloms, knygelės „Lututės“ leidyklos apie apuokus.“* Ekspertas SP pažymėjo, kad *„švietimas – tai leidiniai, nacionalinis radijas, televizija, turime pastovų išėjimą į visuomenę. Informacinių leidinių mažoka arba nepakankam sistema, kad pasiektų kiekvieną. Ne visi gali prenumeruoti. Yra finansuojami leidiniai Aplinkos ministerijos, platinami bendruomenėse. Mes inicijuojame, kad kiekviename projekte privalomos švietimo, viešinimo programos.“* Ekspertas AK teigė, kad *„yra informacinių veiklų per Aplinkos ministerijos tinklalapį, per radiją, televiziją, spaudą, per žurnalus daug labai. Spausdintų leidinių poveikis ribotas, yra kitų būdų modernesnių greičiau pasiekti tuos pačius tikslus, ne leidžiant spausdintus leidinius, o informuojant per radiją televiziją, Interneto erdvėje skleidžiant informaciją, pasiekia skaitytoją daug greičiau. Leidinių daug, bet efektyvumas, lyginant su kitom priemonėm, mažokas.“* Ekspertas SA paminėjo *„biologinės įvairovės svarbos leidinį – žurnalą „Gamta“, visus laikraščius, kurie rašo apie gamta, aplinką – „Žalioji pasaulis“ (paremia Aplinkos ministerija), projektai išleidžia leidinių, lankstinukų apie saugomas rūšis. Labai geras informavimo šaltinis – mokykla, mokyklos renginiai: „Keliame inkilus“, „Nešiukšliname, rūšiuojame atliekas“ prisideda prie bendro aplinkosauginio supratimo“.* Straipsnis įgyvendinamas iš dalies, kadangi ekspertai neminėjo bendradarbiavimo rengiant mokymo programas, o aptarti mokyklose vykstantys renginiai negali būti laikomi mokymo programomis.

Dėl **14 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas DS paminėjo *„teisines priemones, teisės aktus, kurie apriboja neigiamą poveikį ar tokio poveikio mažinimas. Kad nebūtų vykdoma vandens tarša iš žemės ūkio trąšomis, nustatomos vandens telkinio apsaugos juostos ir zonos.“* Kaip vieną iš priemonių ekspertas MS paminėjo *„teisinį reguliavimą – draudžiant lankytis tam tikrose vietose, teritorijose, gamtotvarkines priemones – šienavimą, sumedėjusios augalijos šalinimą tam tikroms rūšims išsaugoti“.* Ekspertas SA teigė, kad *„teisiniuose dokumentuose yra įvardinta pakankami saugikliai, kas neleidžiama ir kas privaloma padaryti, jei vykdoma ūkinė veikla, poveikio aplinkai vertinimas.“* Ekspertas AK akcentavo *„poveikio aplinkai vertinimą, [kurį atliekant yra] reikalavimas vertinti poveikį biologinei įvairovei, gamtos ištekliams. Valstybinės institucijos reikalauja taikyti kompensacines, poveikį švelninančias priemones – pirmiausia, o jei jo neįmanoma išvengti – taikyti kompensacines priemones“.* Ekspertas SP teigė, kad svarbus *„žemėnaudos reguliavimas ir miškų naudojimo reguliavimas, žuvų išteklių naudojimas, kuris svarbus visuomenei.“* Ekspertas KK konstatavo, kad *„Saugomų rūšių, Laukinės gyvūnijos įstatymuose yra numatyta, kad, imantis ūkinės veiklos, turi būti atliekamas poveikio vertinimas biologinei įvairovei, ekosistemoms ir buveinėms.“* Šis straipsnis

įgyvendinamas iš dalies, kadangi ekspertai neminėjo ekologinių pasekmių apskaitos, keitimosi informacija su užsienio šalimis apie potencialiai bioįvairovei pavojingą veiklą, apie iškilusį pavojų. Taip pat nebuvo minėti ir bendri su kitomis valstybėmis planai ypatingiems ir pavojingiems atvejams likviduoti, atsakomybės už padarytą žalą bioįvairovei klausimų sprendimas ir nuostolių kompensavimas.

Dėl **18 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas SA paminėjo *„mokslinių institutų bendradarbiavimą, vyksta konferencijos, jie apsikeičia informacija.“* Ekspertas KK teigė, kad vyksta *„informacijos keitimasis, dalijimasis patirtimi su kaimyninėmis šalimis, kokios priemonės gali būti taikomos biologinės įvairovės išsaugojimui ir pievų palaikymui tinkamos būklės. Keičiamasi žiniomis, o ne technologijomis.“* Ekspertas SP pažymėjo, kad *„Aplinkos ministerija bendradarbiauja su Mokslų akademija, mokslo ir mokymo institucijomis“*. Ekspertas AK konstatavo, kad *„Aplinkos ministerijos srities institucijos pasirašė bendradarbiavimo susitarimus su mokslo institucijomis Lietuvoje. Bendradarbiavimas nėra efektyvus, nes mokslo institutai, universitetai turi savo tikslų ir valstybinių užsakymų, kurie padėtų Aplinkos ministerijai atsakyti į politinius klausimus, jie nenoriai imasi, jiems turi būti už tai atlyginta. Toks veikimo modelis neoperatyvus.“* Galima teigti, kad šis straipsnis yra įgyvendinamas iš dalies, kadangi nei vienas ekspertas nepaminėjo bendradarbiavimo pajėgumų stiprinimo, bendrų programų rengimo ar bendrų institucijų steigimo srityse. Taip pat nėra bendradarbiaujama žmogiškųjų išteklių rengimo ir pasikeitimo srityje. Ekspertas KK pažymėjo, kad technologijomis taip pat nesikeičiama. Taigi, visiškai įgyvendinamas tik 1 punktą, 2 punktą – neįgyvendinamas, nes nebuvo teigta, kad bendradarbiavimas vyksta tarptautiniame kontekste. 3 punktą nepriskiriamas LR kompetencijai. 4 ir 5 punktai nėra įgyvendinami.

Dėl **20 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas MS teigė, kad *„specialaus finansavimo nėra, po Biologinės įvairovės konvencija gali slėptis įvairių veiklų, susijusių su biologinės įvairovės išsaugojimu. Yra įvairių veiklų, valstybės biudžeto ir ES fondų finansuojami projektai, kur Lietuvos finansavimas sudaro 15 proc. bendros sumos. Jie skirti tam tikrų rūšių išsaugojimui. Iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos finansuojami maži projektai“*. Ekspertas AK minėjo *„įvairius šaltinius: biudžetas, ES lėšos, tarptautinės lėšos. Išteklių skiriami ne vien finansiniai, žmogiškieji, technologiniai ir kitokie. Sunku atskirti, ką išleidžiame biologinei įvairovei saugoti. Buvo įgyvendinamas vienas didelis projektas, finansuojamas iš PAF, daug mažų, dešimtys, visi orientuoti į Biologinės įvairovės konvencijos tikslų įgyvendinimą. Daugiausia bendrai su ES finansuojami projektai: rūšių atkūrimo projektai, invazinių rūšių naikinimo projektai, europinės svarbos natūralių buveinių kartografavimo projektas. Daug veiklų remiama saugomų teritorijų srityje: saugomų teritorijų planavimo dokumentų rengimas, gamtotvarkos planų rengimas ir jų įgyvendinimas.“* Ekspertas SP pabrėžė miškų atkūrimo svarbą *„miškų atkūrimo programos, ne tik naujose vietose sodinimas, bet ir miško atkūrimas. Kaimo vietovėse buveinių, kurios degradoja, atkūrimas,*

palaikymas. Tai vykdo patys savininkai.“ Ekspertas KK paminėjo „*LIFE+ programą, numatyta Kaimo plėtros programoje kažkiek. Norvegijos-Šveicarijos mechanizmas. LIFE+ lėšomis vykdomi balinių vėžlių apsaugos ir erelių rėksnių išsaugojimo projektai. Vykdoma patvirtinta Mokslo tarybos programa dėl invazinių rūšių iš valstybės biudžeto lėšų. Iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos atlikta griežtai saugomų rūšių inventorizacija ir ruonių reabilitacijos programa*“. Nei vienas ekspertas nepaminėjo to, kad Lietuva, kaip Konvencijos šalis narė, moka įnašus, kurie yra daugiausia naudojami biologinės įvairovės apsaugos projektams įgyvendinti besivystančiose šalyse, todėl galima konstatuoti, kad Lietuva teikia paramą besivystančioms šalims, tačiau netiesioginę, o tiesioginę paramą besivystančioms šalims nebuvo paminėta. Atsižvelgiant į ekspertų pateiktą informaciją, galima teigti, kad iš 7 punktų Lietuva įgyvendina 1 ir 2 punktus.

Dėl **22 straipsnio** įgyvendinimo ekspertas SA teigė, kad „*pasinaudoti galima visomis: Bonos migruojančių paukščių, šikšnosparnių apsaugos, miškų, vandeny, jūrų apsaugos*“. Ekspertas DS teigė, kad „*Ramsaro konvencija galėtų būti atskirų klausimų dalis Biologinės įvairovės konvencijoje, kur kalbama apie šlapžemių apsaugą arba retas pažeidžiamas ekosistemas.*“ Ekspertas SP pažymėjo, kad galima pasinaudoti „*visų gamtinių konvencijų informacija: Berno – tiesiogiai susiję, CITES (Vašingtono) – tiesiogiai.*“ Ekspertas KK konstatavo, kad neperkeliami „*tiesiogiai kitų konvencijų ataskaitų atsakymai į tų ataskaitų klausimus į Biologinės įvairovės konvencijos ataskaitą, bet galima remtis ta informacija, kuri pateikiama AEWA, šikšnosparnių ataskaitoje, Berno konvencijos ataskaita galima remtis, naudotis ta informacija, gal žinoma daugiau apie paukščių naudojimą, jų būklę, apibendrintą informaciją galima teikti Biologinės įvairovės konvencijos ataskaitoje.*“ Ekspertas AK akcentavo, kad „*pasiremia Ramsaro konvencijos informacija, Bonos konvencijos susitarimų ataskaitomis – šikšnosparnių, migruojančių paukščių ir kitomis. Berno konvencijos ataskaitos pateikia naudingos medžiagos.*“ Lietuva yra ratifikavusi nemažai biologinės įvairovės srities konvencijų ir susitarimų, kurie gali padėti įgyvendinti ir įgyvendina šią konvenciją, kaip buvo teigta šio magistrinio darbo 1.3. poskyryje. Šis straipsnis yra įgyvendinamas iš dalies, kadangi neminimi ir nėra aiškūs įsipareigojimai, numatyti jūrų teisėje.

23 straipsnio įgyvendinimas nėra Šalių kompetencijos klausimas, todėl jei LR dalyvauja Šalių konferencijose, tai bus laikoma, kad šis straipsnis yra įgyvendinamas visiškai. Ekspertas KK teigė, kad Lietuva „*2012 m., 2010 m., 2008 m. dalyvavo Šalių Konferencijose, 2006 m. Brazilijoje Kuritibos mieste – nedalyvavo, 2004 m., 2002 m. dalyvavo, nedalyvavo COP 5 2000 m. Nairobyje, 1998 m. COP4 Bratislavoje dalyvavo. Lietuva prisideda prie Invazinių ir svetimžemių rūšių programos, Saugomų teritorijų programos, Turizmo ir biologinės įvairovės apsaugos programos, Poveikio vertinimo programos, Atsakomybės ir kompensavimo programos. Susitikimų dėl programų įgyvendinimo nėra tokių.*“ Ekspertas SA pažymėjo, kad Lietuva „*pakankamai stabiliai dalyvauja. Dalyvių skaičius gali būti didesnis, nes aptariamų klausimų kiekis didelis. Vyksta 2, 3 ar 4 darbo*

grupės svarstomi skirtingi klausimai tuo pačiu metu, vienas negali lygiagrečiai dalyvauti visose, nėra fizinės galimybės.“ Siekiant įgyvendinti konvenciją, reikia dalyvauti Šalių Konferencijose, kadangi jų metu priimamai visoms Šalims svarbūs sprendimai, kuriuos vėliau reikia įgyvendinti. Todėl Lietuva, atsižvelgdama į savo finansines galimybes, dalyvavo daugelyje Konferencijų (iš 8 Konferencijų LR dalyvavo 6).

24 ir 25 straipsnių įgyvendinimas nėra Šalių kompetencijos klausimas, todėl jei LR bendradarbiauja su Sekretoriatu ir Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbine tarnyba, tai bus laikoma, kad šis straipsnis yra įgyvendinamas. Ekspertas SA teigė, kad Lietuva su sekretoriatu *„tiesiogiai nebendradarbiauja, nebent iš jų gaunama informaciją. Esant klausimų, kreipiantis – jie atsakytų.*“ Ekspertas KK pažymėjo, kad Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinėje tarnyboje *„nesikonsultuojama, kiek gaunama informacijos, tiek turima.*“ Ekspertas AK akcentavo, kad *„Lietuva ruošiasi pirmininkauti ES Tarybai antrą pusmetį. Su Sekretoriatu tariamasi dėl planų surengti tarptautinius renginius antrąjį pusmetį: dėl darbotvarkių, dėl dokumentų, dėl konkrečių uždavinių Lietuvai kaip pirmininkaujančiai. Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinė tarnyba kiekvienam susitikimui turi vis kitą darbotvarkę. Klausimai yra mokslinio ir techninio pobūdžio. Užduotys formuluojamos šalių narių konferencijose.*“ Ateinantis laikotarpis Lietuvai bus gana sudėtingas dėl pirmininkavimo ES Tarybai, todėl Lietuva kreipiasi, tariasi ir bendradarbiauja su Sekretoriatu, tuo būdu sustiprindama konvencijos įgyvendinimą, vykdydama vieną iš konvencijų įgyvendinimo principų, aptartų šio magistrinio darbo 1 skyriuje. Tačiau LR nebendradarbiauja su Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbine tarnyba.

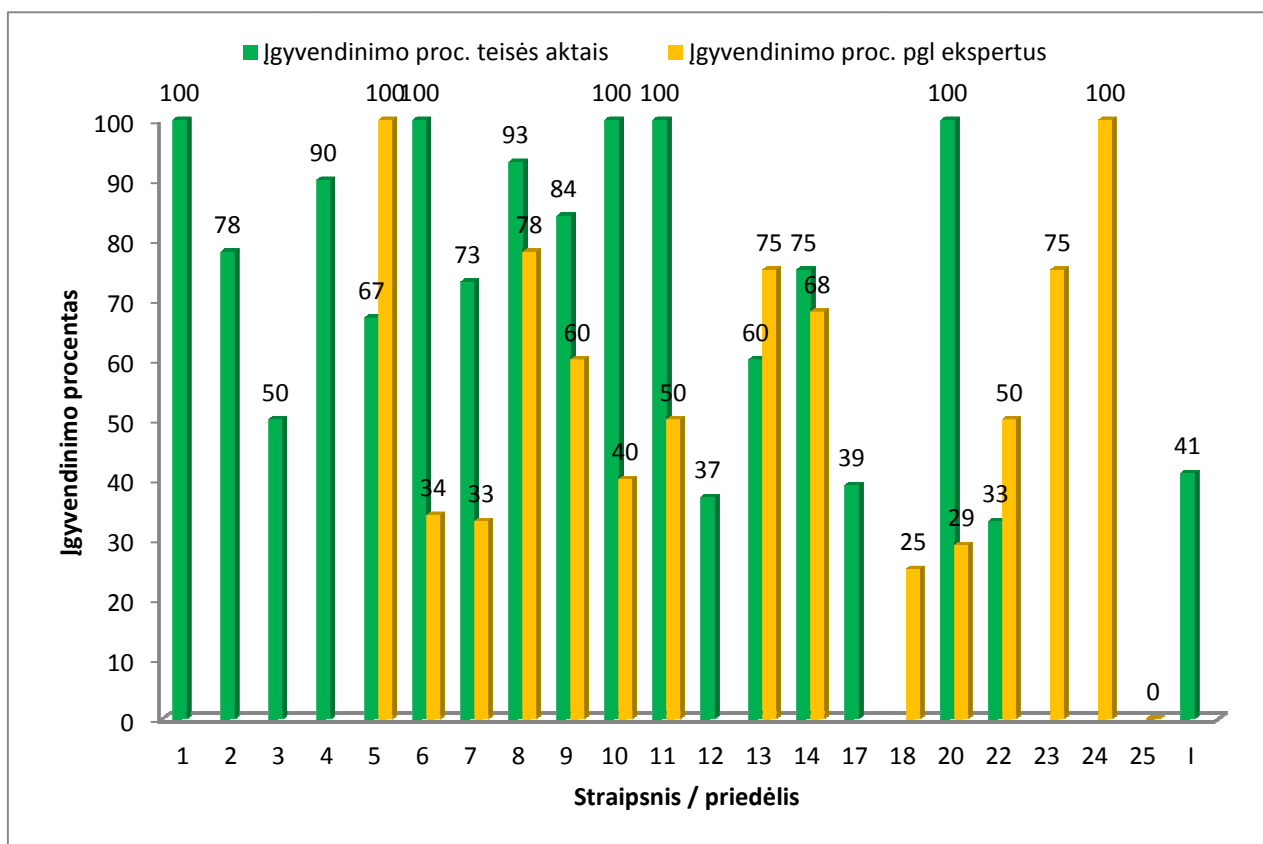
Paskutiniai trys klausimai, pateikti ekspertams, apėmė Lietuvos pasirengimą įgyvendinti **Biologinės įvairovės strateginį planą 2011-2020 m.**, kaip Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo dokumentą. Ekspertas AK teigė, kad *„Lietuva turi parengti savo biologinės įvairovės strategiją ir veiksmų planą, atsižvelgdama į Biologinės įvairovės strateginio plano 2011-2020 m. nuostatas ir Aichi uždavinius. Tikslai galėtų būti konkretesni, negu yra Biologinės įvairovės strateginiame plane 2011-2020 m., adaptuoti Lietuvai: dėl miškų, pelkių, vandens telkinių išsaugojimo. Sunkiausiai įgyvendinamas tikslas yra susijęs su didesnio finansavimo skyrimu, su ekosistemų degradavimo, kurį sukelia klimato kaita, sustabdymu, sustabdyti invazinių rūšių plitimą kai kuriais atvejais neįmanomas uždavinys dėl proceso pažengimo per daug toli. Lengviausiai įgyvendinama – patirties turime integruojant biologinės įvairovės aspektus į kitų sektorių planus.*“ Ekspertas SP pabrėžė, kad *„labiausiai trūksta specialistų, kurių parengimas trunka 8-10 metų.*“ Ekspertas MS teigė, kad Lietuvai *„neaktualus Aichi uždavinys, susijęs su koralais. Lengviausiai įgyvendinamas tikslas – susijęs su rūšinės įvairovės išsaugojimu.*“ Ekspertas SA teigė, kad rengiamoje *„biologinės įvairovės išsaugojimo programoje bus perkelti pagrindiniai Aichi uždaviniai bei 2011-2020 m. strateginiai tikslai, bus numatyti kaštai ir finansavimo šaltiniai. Darbo grupė, sudaryta Biologinės įvairovės*

išsaugojimo programai rengti, įvertins, kokie tikslai mums patys svarbiausi, kaip juos įgyvendinsime, per kiek laiko galėsime įgyvendinti. Sunkiausias tikslas – pagerinti biologinės įvairovės, ekosistemų, rūšių ir genetinės įvairovės būklę, nes kai kurių elementų biologinės įvairovės neturime šios dienos vertinimo. Antras pakankamai sunkus – invazinės rūšys, paplitimas, keliai, naikinimas, to kaštai. Lengviausiai įgyvendinami – koralinių rifų išsaugojimas – neaktualūs Lietuvai, taip pat biologinės įvairovės išsaugojimo klausimų perkėlimas į strateginius dokumentus. Tai užtrunka, bet lengviau nei įgyvendinti invazinių rūšių naikinimą.“ Ekspertas KK teigė, kad „Lietuvai sunkiausiai įgyvendinamas 9 tikslas dėl invazinių rūšių – nustatyti rūšis, identifikuoti jų plitimo kelius, jas kontroliuoti ir išnaikinti. Invazines rūšis išnaikinti net neįmanoma kartais ar labai sunku, labai daug kainuoja, kažin, ar Lietuva turi tiek finansinių išteklių visiškai įgyvendinti šį tikslą. Pasauliniu mastu, ne tik Lietuvai sunkiai įgyvendinamas tikslas – dėl žuvų apsaugos. Vandenynuose sparčiai nyksta žuvų išteklių. Lengviausiai įgyvendinamas 2 tikslas – aukštesnės vadovybės, ne Aplinkos ministerijos vadovybės, Vyriausybės, visuomenės sąmoningumas jau pakankamas, biologinės įvairovės išsaugojimo tikslų integravimas į vietines ir nacionalines strategijas, kitų sričių strategijas ir veiklos planus, tačiau, kai konkrečiau bus įgyvendinamas, tai sunkiau, nes reikalauja finansinių išteklių.“

Išanalizavus ekspertų pasisakymus, galima teigti, kad Lietuva dar nėra pasirengusi įgyvendinti Biologinės įvairovės strateginio plano 2011-2020 m., kadangi nėra patvirtintas dokumentas, įteisinantis šio strateginio plano įgyvendinimą ir įpareigojantis suinteresuotas institucijas dalyvauti jį vykdant. Kaip vieną iš pagrindinių kliūčių, siekiant užtikrinti efektyvų Biologinės įvairovės strateginio plano 2011-2020 m. įgyvendinimą, ekspertai įvardino finansavimą, kuris gali būti nepakankamas sudėtingiausiems uždaviniams spręsti – invazinių rūšių naikinimui, tačiau tam jau dabar yra naudojamos ES fondų lėšos. Taip pat sudėtinga atkurti degradavusias ekosistemas, ypač tas, kurių būklę paveikė klimato kaita, pagerinti biologinės įvairovės, rūšių ir genetinės įvairovės būklę, o tam gali turėti įtakos biologinės įvairovės apsaugos srities specialistų trūkumas. Lietuvai lengviausiai būtų įgyvendinti biologinės įvairovės apsaugos aspektų įtraukimą į kitų sričių planavimo dokumentus bei išsaugoti rūšinę įvairovę.

Išanalizavus su ekspertais aptartą konvencijos straipsnių įgyvendinimą ir vadovaujantis šio magistro baigiamojo darbo 3.2. poskyryje pateikta skaičiavimo metodika, galima įvertinti ir palyginti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje, atsižvelgiant į keturis pasirinktus LR įstatymus ir į ekspertų pateiktą informaciją apie konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje. Taigi, 11 paveiksle matyti, kad nei vieno konvencijos straipsnio įgyvendinimo, vadovaujantis keturiais LR įstatymais, procentas nesutampa su konvencijos straipsnių įgyvendinimo procentu, apskaičiuotu remiantis ekspertų pateikta informacija. Tam įtakos galėjo turėti ekspertų veiklos ir atsakomybės Aplinkos ministerijoje suskaidymas ir priskyrimas pagal tam tikras veiklos sritis, nebūtinai tiesiogiai susijusias su Biologinės įvairovės konvencija ir jos įgyvendinimu, žmogiškasis faktorius ir

subjektyvumas atsakinėjant į ekspertų apklausos klausimus. Todėl galima teigti, kad Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir konvencijos straipsnius įgyvendinančių keturių pasirinktų LR įstatymų nuostatų atlikta analizė pateikia daug tikslesnius ir patikimesnius duomenis apie konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje.

11 pav. **Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių įgyvendinimas Lietuvoje, remiantis keturiais pasirinktais LR įstatymais ir vadovaujantis ekspertų pateikta informacija**

3.4. LR teisės aktų, įgyvendinančių Biologinės įvairovės konvenciją, ir ekspertų požiūrio į Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje SSGG analizė

Šiame skyriuje pateikta Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė, atsižvelgus į atliktas kokybinę ir kiekybinę konvencijos straipsnių ir 4 pasirinktų LR įstatymų atitikties analizes bei ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizę.

Stiprybės:

1. Per AM strateginį veiklos planą užtikrinamas finansavimas apribotos ūkinės veiklos saugomose teritorijose kompensavimui, žemės išpirkimui, jei ji yra teritorijose, kurioms taikomas griežtos apsaugos režimas. Kai veikla nevykdoma ar ribojama, apsaugoma biologinė įvairovė.
2. Saugomoms rūšims išsaugoti yra įgyvendinami saugomų rūšių apsaugos planai.
3. Finansavimas biologinės įvairovės veikloms vykdomas panaudojant valstybės biudžeto lėšas.

4. Sukurta efektyvi saugomų teritorijų sistema.
5. Vykdomas tarptautinis bendradarbiavimas užtikrina konvencijos nuostatų įgyvendinimą.
6. Biologinės įvairovės apsaugos priemonės yra integruotos į kitus šakinius dokumentus.

Silpnybės:

1. Neregamentuota atsakomybė už Lietuvoje vykdomos veiklos neigiamą poveikį kitų valstybių biologinės įvairovės komponentams.
2. Nagrinėtuose teisės aktuose nėra įpareigojimo vystyti tarptautinį bendradarbiavimą, užtikrinantį biologinės įvairovės apsaugos tikslų įgyvendinimą tarptautiniame kontekste.
3. Netikslus Biologinės įvairovės konvencijos vertimas užkerta kelią jos efektyviam įgyvendinimui.
4. Nėra teisinio įpareigojimo rengti racionalaus biologinės įvairovės komponentų naudojimo planų, kad būtų užkirstas kelias jų pernelyg smarkiam naudojimui.
5. Dėl deficitinių valstybės ir savivaldybių biudžetų, neteikiama parama kitoms, ypač besivystančioms šalims, kurios taip pat daro įtaką biologinės įvairovės komponentams (migruojančioms rūšims).
6. Nėra reglamentuotas augalų ir mikroorganizmų ex-situ auginimas ar laikymas.
7. Biologinės įvairovės apsaugos ir tam reikalingų priemonių klausimams nėra suteikiama reikiama svarba mokyklinėse programose.
8. Biologinės įvairovės stabilaus naudojimo priemonės nėra integruotos į kitus šakinius dokumentus.
9. Nevykdomas stabiliai naudojamų bioįvairovės komponentų monitoringas.
10. Nėra skatinimo priemonių stabiliai naudoti biologinės įvairovės elementus.
11. Nėra efektyvus Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų bendradarbiavimas su mokslo institucijomis dėl mokslo institucijų siekio gauti atlyginimą už pateiktus valstybinius užsakymus.
12. Biologinės įvairovės srities specialistų trūkumas.

Galimybės:

1. Esant nepakankamam finansavimui iš valstybės biudžeto, galima kreiptis į Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų panaudojimo tarybą, prašant skirti papildomų lėšų biologinės įvairovės apsaugos priemonėms.
2. Esant nepakankamam finansavimui iš valstybės biudžeto ir iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos ir siekiant užtikrinti pakankamas lėšas biologinės įvairovės apsaugai, galima siekti gauti paramą iš ES Struktūrinių fondų ir Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo.
3. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai gali gauti finansinę paramą jų apsaugai ir atkūrimui.

4. Vykdyti švietimą ir visuomenės informuotumo kėlimą apie biologinės įvairovės svarbą ir stabilų jos komponentų naudojimą moderniomis priemonėmis – per Internetą. Tokiu būdu ji pasiekia skaitytoją daug greičiau ir informuojama didesnė visuomenės dalis.

5. Rengiant Biologinės įvairovės konvencijos ataskaitą, naudotis jau pateiktomis ataskaitomis apie kitų LR ratifikuotų biologinės įvairovės srities konvencijų įgyvendinimą.

Grėsmės:

1. Kadangi nėra vertinama ūkinės veiklos įtaka stabiliam biologinės įvairovės komponentų naudojimui, gali būti atvejų, kai biologinės įvairovės komponentų išteklių bus per daug išnaudoti ir bus sunku ar neįmanoma juos atkurti.

2. Kadangi nėra reglamentuotas teritorijų, kurios ribojasi su saugomomis teritorijomis, vystymas ar veikla jose, kyla grėsmė saugomoms teritorijoms bei biologinės įvairovės komponentams jose.

3. Dėl to, kad nėra rengiami bendri tarptautiniai planai ypatingiems pavojingiems atvejams, gali būti padarytas žymus neigiamas poveikis biologinei įvairovei.

4. Užtrukus parengti naująją Biologinės įvairovės išsaugojimo programą, įgyvendinsiančią Biologinės įvairovės strateginį planą 2011–2020 m., kyla grėsmė Lietuvai laiku neįgyvendinti Konvencijos reikalavimų.

5. Kadangi nėra parengti ir pradėti įgyvendinti griežtai saugomų rūšių apsaugos reglamentai, kyla grėsmė griežtai saugomoms rūšims dėl neužtikrintos joms reikalingos apsaugos.

6. Sudėtingas ir kartais neįmanomas invazinių rūšių naikinimas kelia grėsmę kitiems biologinės įvairovės komponentams bei ekosistemoms.

Atlikus SSGG analizę, galima teigti, kad Lietuvai, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, lieka dar daug neišspręstų uždavinių. Svarbiausi iš jų būtų susiję su LR teisės aktų tobulinimu, siekiant užtikrinti visų konvencijos ir LR teisės aktų reikalavimų atitikimą. Taip pat netikslus konvencijos vertimas ir tuo pačiu klaidingas jos nuostatų traktavimas gali lemti jos įgyvendinimo spragas. Dėl nereglamentuoto augalų ex-situ auginimo gali išnykti kai kurios augalų rūšys. Mokyklinėse programose trūksta biologinės įvairovės apsaugos svarbą pabrėžiančių mokymo modulių, kas gali įtakoti biologinės įvairovės srities specialistų trūkumo atsiradimą. Skiriamas per mažas dėmesys biologinės įvairovės stabiliam naudojimui kituose šakiniuose dokumentuose. Bendradarbiavimas tarp Aplinkos ministerijos ir jos pavaldžių institucijų bei mokslo institucijų yra neefektyvus. Tačiau užtikrintas finansavimas biologinės įvairovės apsaugos tikslų pasiekimui, užtikrinta saugomų rūšių apsauga. Sukurta saugomų teritorijų sistema prisideda prie biologinės įvairovės apsaugos. Internetas – puiki priemonė, galinti užtikrinti jaunų žmonių, kurie ir yra pagrindiniai Interneto vartotojai, susidomėjimą biologine įvairove ir jos apsauga.

IŠVADOS

1. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę ir vertinimą, nustatyta, kad konvencijos teisinis įgyvendinimo efektyvumas Lietuvoje užtikrintas 78 procentais. Lietuva užtikrina tų straipsnių įgyvendinimą, kurie susiję su konvencijos tikslų įgyvendinimu ir finansavimo tam skyrimu, bendromis pastangomis išsaugoti ir stabiliai naudoti bioįvairovės komponentus, skatinimo priemonių taikymu, sunkiau sekasi užtikrinti konvencijos straipsnių, reglamentuojančių tyrimus ir apmokymus, keitimąsi informacija bei ryšius su kitomis tarptautinėmis konvencijomis, įgyvendinimą.

2. Atlikus ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizę, išaiškėjo, kad tik Biologinės įvairovės konvencijos nuostatos, susijusios su tarptautiniu bendradarbiavimu ir bendradarbiavimu su sekretoriatu, visiškai įgyvendinamos.

3. Palyginus duomenis, gautus atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę ir atlikus ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizę, nei vieno konvencijos straipsnio įgyvendinimo procentas nesutampa. Tai rodo, kad teisinis reglamentavimas neatspindi praktinio biologinės įvairovės apsaugos reguliavimo taikymo.

4. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizę, nustatyta, kad teisės aktai, susiję su Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimu, turi būti tobulinami, siekiant užtikrinti visišką konvencijos reikalavimų įgyvendinimą: reikia reglamentuoti atsakomybę už Lietuvoje vykdomos veiklos neigiamą poveikį kitų valstybių biologinės įvairovės komponentams; tarptautinio bendradarbiavimo, užtikrinančio biologinės įvairovės apsaugos tikslų įgyvendinimą tarptautiniame kontekste, vystymą; racionalaus biologinės įvairovės komponentų naudojimo planų, kad būtų užkirstas kelias jų pernelyg smarkiam naudojimui, rengimą.

5. Atlikus ekspertų apklausą, išaiškėjo, kad Biologinės įvairovės konvencijos vertimas nėra tikslus – kai kurios konvencijos nuostatos išverstos netiksliai – ir yra neefektyvus bendradarbiavimas tarp Aplinkos ministerijos, jos pavaldžių institucijų bei mokslo institucijų pagal Aplinkos ministerijos srities institucijų pasirašytus bendradarbiavimo susitarimus su akademinėmis institucijomis Lietuvoje dėl mokslo institutų, universitetų nenoro imtis mokslinių tyrimų be atlygio.

6. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę, nustatyta, kad Laukinės augalijos įstatyme

nereglamentuotas augalų ex-situ auginimas. Dėl nereglamentuoto augalų ex-situ auginimo gali išnykti kai kurios augalų rūšys.

7. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę, išaiškėjo, kad užtikrintas pakankamas finansavimas biologinės įvairovės apsaugos tikslų pasiekimui, panaudojant valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, ES fondų bei Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo lėšas. Tai pagrindžia ir ekspertų apklausos analizė.

8. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę, nustatyta, kad mokyklinėse programose neužtikrintas pakankamas dėmesys biologinės įvairovės apsaugos svarbą pabrėžiantiems mokymo moduliams.

9. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę, nustatyta, kad sukurta efektyvi biologinės įvairovės apsaugą užtikrinanti saugomų teritorijų sistema, kuri apima steigiamas įvairaus apsaugos režimo saugomas teritorijas – rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, biosferos stebėsenos teritorijas bei „Natura 2000“, kurių steigimo vienas iš tikslų yra bioįvairovės apsauga. Tai patvirtina ir ekspertų apklausos analizė.

10. Atlikus Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir 4 LR įstatymų – Saugomų teritorijų įstatymo, Laukinės gyvūnijos įstatymo, Laukinės augalijos įstatymo ir Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo – nuostatų atitikties analizę, atlikus ekspertų požiūrio į biologinės įvairovės apsaugą Lietuvoje, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, analizę ir Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizę, nustatyta, kad darbo pradžioje iškelta hipotezė, kad Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje yra neefektyvus, pasitvirtino.

REKOMENDACIJOS IR PASIŪLYMAI

Aplinkos ministerijai:

1. Patobulinti Biologinės įvairovės konvencijos teksto vertimą ir periodiškai inicijuoti tyrimų, susijusių su Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje vertinimu, atlikimą.
2. Atlikti gilesnius tyrimus, siekiant įvertinti galiojančius LR teisės aktus biologinės įvairovės apsaugos ir stabilaus jos naudojimo srityje, teisės aktus patobulinti, kad jie atitiktų Biologinės įvairovės konvencijos nuostatas.
3. Pakeičiant Laukinės augalijos įstatymą, parengti reikalingus teisės aktų projektus, reglamentuojančius augalų ex-situ auginimą, siekiant užtikrinti nykstančių rūšių augaviečių ir buveinių atkūrimą.
4. Tobulinti bendradarbiavimą tarp Aplinkos ministerijos, jos pavaldžių institucijų bei mokslo institucijų, pvz., sukuriant bendrai įgyvendinamas priemones, rengiant bendras ataskaitas apie įgyvendinimą, organizuojant konferencijas.

Švietimo ir mokslo ministerijai:

1. Ikimokyklinėse ir bendrojo lavinimo mokyklose įvesti su biologinės įvairovės svarba supažindinančių modulių dėstymą.
2. Skirti didesnę finansavimą valstybės finansuojamoms aukštojo mokslo programoms, susijusioms su biologinės įvairovės specialistų ruošimu.
3. Užtikrinti mokslo institucijų nemokamų paslaugų teikimą (mokslinių tyrimų atlikimą) Aplinkos ministerijai, siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės konvencijos reikalavimus ir atsakyti į iškilusius politinio lygio klausimus.

Ministerijoms:

1. Įtraukti į savo srities strateginius ir kitus planavimo dokumentus stabilaus biologinės įvairovės naudojimo principus ir juos diegti.

LITERATŪRA

1. **Aplinkos ministerija.** <http://www.am.lt/VI/index.php#a/4989> [žiūrėta 2012 12 15]
2. **Biologinės įvairovės konvencija.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=19850&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 24]
3. **Biologinės įvairovės konvencijos 10-osios Šalių konferencijos sprendimas Nr. X/2, 2010.** <http://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268> [žiūrėta 2013 02 18]
4. **Biologinės įvairovės konvencijos tinklalapis.** <http://www.cbd.int/sp/> [žiūrėta 2013 02 04]
5. **Black H. C.** Black's Law Dictionary. – St. Paul: West Publishing Co., 1990. – 1657 p. – ISBN 0-314-76271-X
6. **Compilation of Annual National Reports to ASCOBANS 2011.** http://www.ascobans.org/pdf/ASCOBANS_AnnualNationalReportCompilation_2011.pdf [žiūrėta 2013 01 24]
7. **Emerald Network Pilot Project in Lithuania - Report, 2002.** <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1500997&Site=&BackColorInternet=B9BDEE&BackColorIntranet=FFCD4F&BackColorLogged=FFC679> [žiūrėta 2013 01 22]
8. **Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencija.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=31291&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 22]
9. **Feltham R. G.** Diplomatinis vadovas. – Vilnius: Alma littera, 1997. – 207 p. – ISBN 9986-02-288-6
10. **Fourth National Report of the Republic of Lithuania to the Convention on Biological Diversity, 2009.** <http://www.cbd.int/doc/world/lt/lt-nr-04-en.pdf> [žiūrėta 2013 02 25]
11. **Garstecki T.** Implementation of Article 16, Council Regulation (EC) No. 338/97, in the 25 Member States of the European Union. – European Commission, 2006. http://ec.europa.eu/environment/legal/crime/pdf/cites_art16_report.pdf [žiūrėta 2013 02 21]
12. **Global Biodiversity Outlook 3, 2010.** <http://www.cbd.int/gbo3/?pub=6667§ion=6729> [žiūrėta 2012 05 10]
13. **Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui. Bendra buveinių tipų ir rūšių apsaugos būklės ataskaita, kaip reikalaujama Buveinių direktyvos 17 straipsnyje, 2009.** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009DC0358:EN:NOT> [žiūrėta 2013 02 20]

14. **Konvencija dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=123532&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 22]
15. **Laukinės augalijos įstatymas.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=227810 [žiūrėta 2013 02 03]
16. **Laukinės gyvūnijos įstatymas.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=378188 [žiūrėta 2013 02 05]
17. **Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių patvirtinimo“.** <http://www.infolex.lt/ta/91288> [žiūrėta 2013 03 12]
18. **Lithuanian National Report on the Implementation of the CITES, 2011.** <http://www.cites.org/common/resources/reports/pab/09-10Lithuania.pdf> [žiūrėta 2013 01 22]
19. **Lithuanian National Report on the Implementation of the Ramsar Convention, 2011.** <http://www.ramsar.org/pdf/cop11/nr/cop11-nr-lithuania.pdf> [žiūrėta 2013 01 22]
20. **Lithuanian Report on the Implementation of AEWA for the period of 2009-2011, 2012.** http://www.unep-aewa.org/meetings/en/mop/mop5_docs/nr/lithuania_national_report_2009_2011.pdf [žiūrėta 2013 01 24]
21. **Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencija.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=138078&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 23]
22. **Nacionalinių pajėgumų įvertinimas globaliame aplinkosaugos valdymo kontekste** Projekto ataskaita. – Vilnius: Daigai, 2006. – 111 p. – ISBN 9986-767-30-X
23. **National report on the implementation of the agreement on the conservation of population of European Bats in Lithuania, 2012.** http://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/pdf/National_Reports/nat_rep_Lith_2012.pdf [žiūrėta 2013 01 23]
24. **Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=132117&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 22]
25. **Ramsaro konvencijos tinklalapis.** http://www.ramsar.org/cda/en/ramsar-home/main/ramsar/1_4000_0 [žiūrėta 2013 01 06]
26. **Rašomavičius V. ir kt.** Lietuvos raudonoji knyga. – Vilnius: Lututė, 2007. – 799 p. – ISBN 978-9955-692-71-3

27. **Report from the Commission on the Implementation of Directive 79/409/EEC on the Conservation of Wild Birds, 2006.** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0164:FIN:EN:PDF> [žiūrėta 2013 02 20]
28. **Review of Implementation of the Convention on Migratory Species, 2008.** http://www.cms.int/bodies/COP/cop9/National%20Reports/Inf_12_58_NationalReport_Lithuania_E.pdf [žiūrėta 2013 01 23]
29. **Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymas.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=363649 [žiūrėta 2013 02 05]
30. **Saugomų teritorijų įstatymas.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=441529&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 02 04]
31. **Susitarimas dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=239067&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 24]
32. **Susitarimas dėl mažųjų banginių apsaugos Baltijos ir Šiaurės jūrose.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=256146&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 24]
33. **Sutartis dėl šikšnosparnių apsaugos Europoje.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=145800&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 23]
34. **Tarybos 79/409/EEB direktyva dėl laukinių paukščių apsaugos (Paukščių direktyva).** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1979L0409:20070101:LT:PDF> [žiūrėta 2013 02 16]
35. **Tarybos 92/43/EEB direktyva dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva).** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:LT:PDF> [žiūrėta 2013 02 17]
36. **Tarybos (EEB) Nr. 338/97 reglamentas dėl laukinių gyvūnų ir augalų rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą.** <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1997R0338:20080411:LT:PDF> [žiūrėta 2013 02 13]
37. **Tarptautinė konvencija dėl banginių medžioklės reguliavimo.** http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=331964&p_query=&p_tr2=2 [žiūrėta 2013 01 06]

Meilūnė J. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje analizė ir vertinimas / Aplinkos apsaugos politikos ir administravimo magistro baigiamasis darbas. Vadovas doc. dr. P. Mierauskas. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Viešojo administravimo institutas, 2013. – 187 p.

ANOTACIJA

Magistro baigiamajame darbe išanalizuotas ir įvertintas Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje, iškeltos Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje problemos bei pateikti siūlymai, kaip pagerinti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje. Pirmoje darbo dalyje analizuojami LR ratifikuotų konvencijų, susijusių su biologinės įvairovės apsauga, priėmimo ir įgyvendinimo principai bei pagrindiniai bruožai. Antroje dalyje nagrinėjami Biologinės įvairovės konvencijos tikslų įgyvendinimo ypatumai pasaulyje ir Europos Sąjungoje. Trečioje dalyje pateikiama Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje analizė ir vertinimas.

Pagrindiniai žodžiai: biologinė įvairovė, konvencija, Biologinės įvairovės konvencija, konvencijos įgyvendinimas.

Meilūnė J. Analysis and Evaluation of the Implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania / Master Thesis in Environmental Policy and Administration. Supervisor assoc. prof. dr. P. Mierauskas. – Vilnius: Institute of Public Administration, Mykolas Romeris University, 2013. – 187 p.

ANOTATION

In this Master thesis, the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania has been analysed and evaluated, problems of the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania have been raised and suggestions how to improve the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania have been presented. In the first part of the thesis, the principles of adoption and implementation and the main features of the conventions related to the protection of biodiversity and ratified by the Republic of Lithuania have been analysed. In the second part of it, the implementation peculiarities of the objectives of the Convention on Biological Diversity in the world and in the European Union have been investigated. In the third part, the analysis and evaluation of the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania have been presented.

Key words: biological diversity, convention, Convention on Biological Diversity, implementation of the convention.

SANTRAUKA

Meilūnė J. Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje analizė ir vertinimas / Aplinkos apsaugos politikos ir administravimo magistro baigiamasis darbas. Vadovas doc. dr. P. Mierauskas. – Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, Viešojo administravimo institutas, 2013. – 187 p.

Aplinkos apsaugos politikos ir administravimo magistro baigiamojo darbo tema „Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje analizė ir vertinimas“ yra aktuali dėl kylančių problemų, susijusių su biologinės įvairovės išteklių sparčiu nykimu. Siekdama efektyvios biologinės įvairovės apsaugos, Lietuva ratifikavo Biologinės įvairovės konvenciją (1992), kuri yra vienas iš pagrindinių teisės aktų, reglamentuojančių biologinės įvairovės apsaugą tarptautiniame kontekste ir kuriame yra pateiktos biologinės įvairovės svarbą užtikrinančios priemonės. Šio darbo naujumas – Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje SSGG analizė. Tyrimo objektas – Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje. Pagrindinė problema – vis nykstanti bioįvairovė dėl neefektyvaus biologinės įvairovės apsaugos įgyvendinimo modelio, nepakankamos atsakingų institucijų veiksmų koordinacijos. Darbo tikslas – išanalizuoti ir įvertinti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo efektyvumą Lietuvoje, uždaviniai – išnagrinėti bendruosius biologinės įvairovės apsaugos srities tarptautinių konvencijų formavimo, priėmimo ir įgyvendinimo principus, LR ratifikuotų tarptautinių konvencijų biologinės įvairovės srityje pagrindinius bruožus ir įgyvendinimą Lietuvoje, Biologinės įvairovės konvencijos tikslų įgyvendinimo ypatumus pasaulyje ir Europos Sąjungoje bei įvertinti Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje efektyvumą. Iškelta hipotezė – Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje modelis yra neefektyvus. Darbe buvo naudoti teoriniai-kokybiniai tyrimo metodai – tarptautinių dokumentų ir teisės aktų analizė, SSGG analizė bei empirinis tyrimo metodas – ekspertų interviu.

Lietuvai, įgyvendinant Biologinės įvairovės konvenciją, lieka dar daug neišspręstų uždavinių: galiojantys LR teisės aktai biologinės įvairovės apsaugos ir stabilaus jos naudojimo srityje neatitinka Biologinės įvairovės konvencijos nuostatų, Biologinės įvairovės konvencijos vertimas nėra tikslus, Laukinės augalijos įstatyme nereglamentuotas augalų ex-situ auginimas, mokyklinėse programose neužtikrintas pakankamas dėmesys biologinės įvairovės apsaugos svarbą pabrėžiantiems mokymo moduliams, skiriamas per mažas dėmesys biologinės įvairovės stabiliam naudojimui kituose šakiniuose dokumentuose, bendradarbiavimas tarp Aplinkos ministerijos, jai pavaldžių institucijų bei mokslo institucijų yra neefektyvus. Tačiau užtikrintas biologinės įvairovės apsaugos tikslų pasiekimo finansavimas, sukurta efektyvi biologinės įvairovės apsaugą užtikrinanti saugomų teritorijų sistema. Darbo pradžioje iškelta hipotezė, kad Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje yra neefektyvus, pasitvirtino.

SUMMARY

Meilūnė J. Analysis and Evaluation of the Implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania / Master Thesis in Environmental Policy and Administration. Supervisor assoc. prof. dr. P. Mierauskas. – Vilnius: Institute of Public Administration, Mykolas Romeris University, 2013. – 187 p.

A Master thesis in Environmental Policy and Administration “Analysis and Evaluation of the Implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania“ is relevant because of arising problems related to the rapidly depleting biodiversity resources. Lithuania, seeking to effectively protect its biological diversity, ratified the Convention on Biological Diversity (1992), which is one of the main legal acts, regulating biodiversity protection in the international context and incorporating biodiversity protection measures. The novelty of this thesis is a SWOT analysis of the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania. The object of the investigation is the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania. The basic problems are as follows: depleting biodiversity because of the ineffective implementation model of biodiversity protection, there is no sufficient coordination in the actions of responsible institutions. The aim of the thesis is to analyse and evaluate the effectiveness of the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania. The tasks are as follows: to analyse general principles of adoption and implementation of international conventions related to the protection of biodiversity and ratified by the Republic of Lithuania, the implementation peculiarities of the objectives of the Convention on Biological Diversity in the world and in the European Union and to evaluate the effectiveness of the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania. The hypothesis of the thesis is that the implementation model of the Convention on Biological Diversity in Lithuania is ineffective. In the thesis, theoretic-qualitative investigation methods have been applied – analysis of international documents and legal acts, SWOT analysis as well as an empiric investigation method – an expert interview.

Lithuania, implementing the Convention on Biological Diversity, still faces a lot of unsolved tasks: legal acts of the Republic of Lithuania, which are in effect in the field of biodiversity protection and its stable use, do not comply with all the provisions of the Convention on Biological Diversity, the translation of the Convention on Biological Diversity is not precise, growing of plants ex-situ is not regulated in the Wild Flora Law, in school programmes, there is insufficient attention devoted to training modules emphasising the significance of biodiversity protection, too little attention is devoted to the stable use of biological diversity in documents of other sectors, ineffective cooperation between the Ministry of Environment, its subordinate institutions and academic institutions. However, the

financing of achieving objectives of biodiversity protection is ensured, the effective system of protected areas has been created in order to ensure biodiversity protection. The hypothesis that the implementation of the Convention on Biological Diversity in Lithuania is ineffective has proven to be true.

PRIEDAI

Biologinės įvairovės konvenciją pasirašiusios šalys

Convention on Biological Diversity: **193** Parties (**168** Signatures)

* Note : **rtf** = Ratification, **acs** = Accession, **acp** = Acceptance, **apv** = Approval, **scs** =

Succession

No.	Country Name	Signed	Party	
1.	Afghanistan	1992-06-12	2002-09-19	rtf
2.	Albania		1994-01-05	acs
3.	Algeria	1992-06-13	1995-08-14	rtf
4.	Angola	1992-06-12	1998-04-01	rtf
5.	Antigua and Barbuda	1992-06-05	1993-03-09	rtf
6.	Argentina	1992-06-12	1994-11-22	rtf
7.	Armenia	1992-06-13	1993-05-14	acp
8.	Australia	1992-06-05	1993-06-18	rtf
9.	Austria	1992-06-13	1994-08-18	rtf
10.	Azerbaijan	1992-06-12	2000-08-03	apv
11.	Bahamas	1992-06-12	1993-09-02	rtf
12.	Bahrain	1992-06-09	1996-08-30	rtf
13.	Bangladesh	1992-06-05	1994-05-03	rtf
14.	Barbados	1992-06-12	1993-12-10	rtf
15.	Belarus	1992-06-11	1993-09-08	rtf
16.	Belgium	1992-06-05	1996-11-22	rtf
17.	Belize	1992-06-13	1993-12-30	rtf
18.	Benin	1992-06-13	1994-06-30	rtf
19.	Bhutan	1992-06-11	1995-08-25	rtf
20.	Bolivia (Plurinational State of)	1992-06-13	1994-10-03	rtf
21.	Bosnia and Herzegovina		2002-08-26	acs
22.	Botswana	1992-06-08	1995-10-12	rtf

23.	Brazil	1992-06-05	1994-02-28	rtf
24.	Brunei Darussalam		2008-07-27	acs
25.	Bulgaria	1992-06-12	1996-04-17	rtf
26.	Burkina Faso	1992-06-12	1993-09-02	rtf
27.	Burundi	1992-06-11	1997-04-15	rtf
28.	Cambodia		1995-02-09	acs
29.	Cameroon	1992-06-14	1994-10-19	rtf
30.	Canada	1992-06-11	1992-12-04	rtf
31.	Cape Verde	1992-06-12	1995-03-29	rtf
32.	Central African Republic	1992-06-13	1995-03-15	rtf
33.	Chad	1992-06-12	1994-06-07	rtf
34.	Chile	1992-06-13	1994-09-09	rtf
35.	China	1992-06-11	1993-01-05	rtf
36.	Colombia	1992-06-12	1994-11-28	rtf
37.	Comoros	1992-06-11	1994-09-29	rtf
38.	Congo	1992-06-11	1996-08-01	rtf
39.	Cook Islands	1992-06-12	1993-04-20	rtf
40.	Costa Rica	1992-06-13	1994-08-26	rtf
41.	Côte d'Ivoire	1992-06-10	1994-11-29	rtf
42.	Croatia	1992-06-11	1996-10-07	rtf
43.	Cuba	1992-06-12	1994-03-08	rtf
44.	Cyprus	1992-06-12	1996-07-10	rtf
45.	Czech Republic	1993-06-04	1993-12-03	apv
46.	Democratic People's Republic of Korea	1992-06-11	1994-10-26	apv
47.	Democratic Republic of the Congo	1992-06-11	1994-12-03	rtf
48.	Denmark	1992-06-12	1993-12-21	rtf

49.	Djibouti	1992-06-13	1994-09-01	rtf
50.	Dominica		1994-04-06	acs
51.	Dominican Republic	1992-06-13	1996-11-25	rtf
52.	Ecuador	1992-06-09	1993-02-23	rtf
53.	Egypt	1992-06-09	1994-06-02	rtf
54.	El Salvador	1992-06-13	1994-09-08	rtf
55.	Equatorial Guinea		1994-12-06	acs
56.	Eritrea		1996-03-21	acs
57.	Estonia	1992-06-12	1994-07-27	rtf
58.	Ethiopia	1992-06-10	1994-04-05	rtf
59.	European Union	1992-06-13	1993-12-21	apv
60.	Fiji	1992-10-09	1993-02-25	rtf
61.	Finland	1992-06-05	1994-07-27	acp
62.	France	1992-06-13	1994-07-01	rtf
63.	Gabon	1992-06-12	1997-03-14	rtf
64.	Gambia	1992-06-12	1994-06-10	rtf
65.	Georgia		1994-06-02	acs
66.	Germany	1992-06-12	1993-12-21	rtf
67.	Ghana	1992-06-12	1994-08-29	rtf
68.	Greece	1992-06-12	1994-08-04	rtf
69.	Grenada	1992-12-03	1994-08-11	rtf
70.	Guatemala	1992-06-13	1995-07-10	rtf
71.	Guinea	1992-06-12	1993-05-07	rtf
72.	Guinea-Bissau	1992-06-12	1995-10-27	rtf
73.	Guyana	1992-06-13	1994-08-29	rtf
74.	Haiti	1992-06-13	1996-09-25	rtf
75.	Honduras	1992-06-13	1995-07-31	rtf

76.	Hungary	1992-06-13	1994-02-24	rtf
77.	Iceland	1992-06-10	1994-09-12	rtf
78.	India	1992-06-05	1994-02-18	rtf
79.	Indonesia	1992-06-05	1994-08-23	rtf
80.	Iran (Islamic Republic of)	1992-06-14	1996-08-06	rtf
81.	Iraq		2009-10-26	acs
82.	Ireland	1992-06-13	1996-03-22	rtf
83.	Israel	1992-06-11	1995-08-07	rtf
84.	Italy	1992-06-05	1994-04-15	rtf
85.	Jamaica	1992-06-11	1995-01-06	rtf
86.	Japan	1992-06-13	1993-05-28	acp
87.	Jordan	1992-06-11	1993-11-12	rtf
88.	Kazakhstan	1992-06-09	1994-09-06	rtf
89.	Kenya	1992-06-11	1994-07-26	rtf
90.	Kiribati		1994-08-16	acs
91.	Kuwait	1992-06-09	2002-08-02	rtf
92.	Kyrgyzstan		1996-08-06	acs
93.	Lao People's Democratic Republic		1996-09-20	acs
94.	Latvia	1992-06-11	1995-12-14	rtf
95.	Lebanon	1992-06-12	1994-12-15	rtf
96.	Lesotho	1992-06-11	1995-01-10	rtf
97.	Liberia	1992-06-12	2000-11-08	rtf
98.	Libya	1992-06-29	2001-07-12	rtf
99.	Liechtenstein	1992-06-05	1997-11-19	rtf
100.	Lithuania	1992-06-11	1996-02-01	rtf
101.	Luxembourg	1992-06-09	1994-05-09	rtf
102.	Madagascar	1992-06-08	1996-03-04	rtf

103.	Malawi	1992-06-10	1994-02-02	rtf
104.	Malaysia	1992-06-12	1994-06-24	rtf
105.	Maldives	1992-06-12	1992-11-09	rtf
106.	Mali	1992-09-30	1995-03-29	rtf
107.	Malta	1992-06-12	2000-12-29	rtf
108.	Marshall Islands	1992-06-12	1992-10-08	rtf
109.	Mauritania	1992-06-12	1996-08-16	rtf
110.	Mauritius	1992-06-10	1992-09-04	rtf
111.	Mexico	1992-06-13	1993-03-11	rtf
112.	Micronesia (Federated States of)	1992-06-12	1994-06-20	rtf
113.	Monaco	1992-06-11	1992-11-20	rtf
114.	Mongolia	1992-06-12	1993-09-30	rtf
115.	Montenegro		2006-06-03	scs
116.	Morocco	1992-06-13	1995-08-21	rtf
117.	Mozambique	1992-06-12	1995-08-25	rtf
118.	Myanmar	1992-06-11	1994-11-25	rtf
119.	Namibia	1992-06-12	1997-05-16	rtf
120.	Nauru	1992-06-05	1993-11-11	rtf
121.	Nepal	1992-06-12	1993-11-23	rtf
122.	Netherlands	1992-06-05	1994-07-12	acp
123.	New Zealand	1992-06-12	1993-09-16	rtf
124.	Nicaragua	1992-06-13	1995-11-20	rtf
125.	Niger	1992-06-11	1995-07-25	rtf
126.	Nigeria	1992-06-13	1994-08-29	rtf
127.	Niue		1996-02-28	acs
128.	Norway	1992-06-09	1993-07-09	rtf
129.	Oman	1992-06-10	1995-02-08	rtf

130.	Pakistan	1992-06-05	1994-07-26	rtf
131.	Palau		1999-01-06	acs
132.	Panama	1992-06-13	1995-01-17	rtf
133.	Papua New Guinea	1992-06-13	1993-03-16	rtf
134.	Paraguay	1992-06-12	1994-02-24	rtf
135.	Peru	1992-06-12	1993-06-07	rtf
136.	Philippines	1992-06-12	1993-10-08	rtf
137.	Poland	1992-06-05	1996-01-18	rtf
138.	Portugal	1992-06-13	1993-12-21	rtf
139.	Qatar	1992-06-11	1996-08-21	rtf
140.	Republic of Korea	1992-06-13	1994-10-03	rtf
141.	Republic of Moldova	1992-06-05	1995-10-20	rtf
142.	Romania	1992-06-05	1994-08-17	rtf
143.	Russian Federation	1992-06-13	1995-04-05	rtf
144.	Rwanda	1992-06-10	1996-05-29	rtf
145.	Saint Kitts and Nevis	1992-06-12	1993-01-07	rtf
146.	Saint Lucia		1993-07-28	acs
147.	Saint Vincent and the Grenadines		1996-06-03	acs
148.	Samoa	1992-06-12	1994-02-09	rtf
149.	San Marino	1992-06-10	1994-10-28	rtf
150.	Sao Tome and Principe	1992-06-12	1999-09-29	rtf
151.	Saudi Arabia		2001-10-03	acs
152.	Senegal	1992-06-13	1994-10-17	rtf
153.	Serbia	1992-06-08	2002-03-01	rtf
154.	Seychelles	1992-06-10	1992-09-22	rtf
155.	Sierra Leone		1994-12-12	acs
156.	Singapore	1992-06-12	1995-12-21	rtf

157.	Slovakia	1993-05-19	1994-08-25	apv
158.	Slovenia	1992-06-13	1996-07-09	rtf
159.	Solomon Islands	1992-06-13	1995-10-03	rtf
160.	Somalia		2009-12-10	acs
161.	South Africa	1993-06-04	1995-11-02	rtf
162.	Spain	1992-06-13	1993-12-21	rtf
163.	Sri Lanka	1992-06-10	1994-03-23	rtf
164.	Sudan	1992-06-09	1995-10-30	rtf
165.	Suriname	1992-06-13	1996-01-12	rtf
166.	Swaziland	1992-06-12	1994-11-09	rtf
167.	Sweden	1992-06-08	1993-12-16	rtf
168.	Switzerland	1992-06-12	1994-11-21	rtf
169.	Syrian Arab Republic	1993-05-03	1996-01-04	rtf
170.	Tajikistan		1997-10-29	acs
171.	Thailand	1992-06-12	2004-01-29	rtf
172.	The former Yugoslav Republic of Macedonia		1997-12-02	acs
173.	Timor-Leste		2007-01-08	acs
174.	Togo	1992-06-12	1995-10-04	acp
175.	Tonga		1998-05-19	acs
176.	Trinidad and Tobago	1992-06-11	1996-08-01	rtf
177.	Tunisia	1992-06-13	1993-07-15	rtf
178.	Turkey	1992-06-11	1997-02-14	rtf
179.	Turkmenistan		1996-09-18	acs
180.	Tuvalu	1992-06-08	2002-12-20	rtf
181.	Uganda	1992-06-12	1993-09-08	rtf
182.	Ukraine	1992-06-11	1995-02-07	rtf
183.	United Arab Emirates	1992-06-11	2000-02-10	rtf

184.	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	1992-06-12	1994-06-03	rtf
185.	United Republic of Tanzania	1992-06-12	1996-03-08	rtf
186.	Uruguay	1992-06-09	1993-11-05	rtf
187.	Uzbekistan		1995-07-19	acs
188.	Vanuatu	1992-06-09	1993-03-25	rtf
189.	Venezuela (Bolivarian Republic of)	1992-06-12	1994-09-13	rtf
190.	Viet Nam	1993-05-28	1994-11-16	rtf
191.	Yemen	1992-06-12	1996-02-21	rtf
192.	Zambia	1992-06-11	1993-05-28	rtf
193.	Zimbabwe	1992-06-12	1994-11-11	rtf
	United States of America	1993-06-04		

Šaltinis: Biologinės įvairovės konvencijos tinklalapis
(<http://www.cbd.int/convention/parties/list/#tab=0>)

Biologinės įvairovės konvencijos straipsnių ir LR teisės aktų atitiktis

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>1 straipsnis. Tikslai</p> <p>Šios Konvencijos tikslai, kurių būtina siekti pagal jos atitinkamas nuostatas, yra (1) išsaugoti biologinę įvairovę, (2) stabiliai naudoti jos komponentus ir (3) teisingu bei lygiu pagrindu gauti bendrą naudą, susijusią su gamtinių išteklių naudojimu, taip pat (4) suteikti galimybę naudotis genetiniais ištekliais bei (5) perduoti atitinkamas technologijas, (6) taipogi užtikrinti reikiamą finansavimą.</p>	<p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimo tikslai</p> <p>Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>23 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimas ir ribų nustatymas</p> <p>10. Prieš steigiant rezervatus, valstybinius parkus, valstybinius draustinius ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijas, įvertinami visuomenės poreikiai, atliekamas ekonominis vertinimas, numatomos reikalingos nutraukti veiklos (jeigu tai būtina) kompensavimo, žemės išpirkimo, pažeistų teritorijų atkūrimo išlaidos bei saugomos teritorijos steigimo ir išlaikymo finansavimo šaltiniai.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis</p> <p>1. Šis įstatymas nustato su natūralioje gamtinėje aplinkoje gyvenančių ar laikinai esančių, migracijos ar kitu metu pastebimų ar aptinkamų saugomų laukinių gyvūnų, augalų ir grybų rūšių apsauga ir apsaugos reglamentavimu susijusius visuomeninius santykius Lietuvos Respublikos teritorijoje ir jos oro erdvėje, Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>kontinentiniame šelfe ir Baltijos jūros ekonominėje zonoje (toliau – Lietuvos Respublikos teritorija).</p> <p>20 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonių finansavimas.</p> <p>1. Saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių inventorizavimas, tvarkymas, buveinių atkūrimas, saugomų rūšių apsaugos planų rengimas, stebėseną, saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkymas, moksliniai tyrimai, Lietuvos raudonosios knygos išleidimas, dėl ūkinės veiklos apribojimų prarastų pajamų kompensavimas, informacijos pateikimas ir kitos apsaugos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų ir papildomų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p>2. Saugomų rūšių apsaugos planų įgyvendinimas finansuojamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, kitų finansavimo šaltinių, tarptautinių programų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gaunamų lėšų.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis</p> <p>1. Šis įstatymas nustato visuomeninius santykius Lietuvos Respublikos teritorijoje ir jos oro erdvėje, Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, kontinentiniame šelfe ir ekonominėje zonoje Baltijos jūroje (toliau – Lietuvos Respublikos teritorija), susijusius su natūralioje gamtinėje aplinkoje gyvenančių ar laikinai esančių, migracijos ar kitu metu pastebimų ar aptinkamų laukinių gyvūnų, jų rūšių buveinių bei lizdų naudojimu, apsauga ir apsaugos reglamentavimu, laukinių gyvūnų, kilusių iš kitų gamtinių zonų, laikymu</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>nelaisvėje ir kitokiu jų naudojimu.</p> <p>16 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių apsaugos, atkūrimo ir laukinių gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonių finansavimas</p> <p>Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo, Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais laukinės gyvūnijos išteklių apsaugos, atkūrimo ir laukinių gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, tarptautinių programų ir kitų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis</p> <p>Šis įstatymas reglamentuoja laukinės augalijos apsaugos ir naudojimo santykius, kad būtų išsaugota laukinės augalijos rūšių, natūralių bendrijų įvairovė ir laukinei augalijai augti tinkamos augavietės, užtikrintas laukinės augalijos išteklių racionalus naudojimas, apsauga bei atkūrimas, laukinės augalijos genetinių išteklių išsaugojimas.</p> <p>2. Šis įstatymas nustato laukinės augalijos naudojimo, apsaugos ir atkūrimo tvarką Lietuvos Respublikos teritorijoje, jos žemyniniame šelfe bei ekonominėje Baltijos jūros zonoje.</p> <p>8 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Laukinės augalijos taikomuosius mokslinio tyrimo darbus, jos apsaugos, atkūrimo ir gausinimo priemonių įgyvendinimą pagal atitinkamus teisės aktus finansuoja valstybė, remdamasi biologinės įvairovės ir gamtos išteklių apsaugos programomis, taip pat valstybinės</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	žemės, miškų, vandens telkinių valdytojai ir laukinės augalijos išteklių naudotojai. Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.
<p>2 straipsnis. Terminų vartojimas</p> <p>Šios Konvencijos tikslais: „<i>Biologinė įvairovė</i>“ reiškia (1)visų gyvų organizmų, įskaitant, šalia kitų, antžemines, jūros ir kitų vandenu ekosistemas ir (2)ekologinius kompleksus, kurių dalis jie yra; ši sąvoka jungia (3)rūšių, tarprūšinę ir (4)ekosistemų įvairovę.</p>	<p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>4. Biologinė įvairovė – gyvųjų organizmų rūšių, jų bendrijų, buveinių, ekosistemų ir genetinė įvairovė.</p>
<p>„<i>Biologiniai ištekliai</i>“ jungia genetinius išteklius, (1)organizmus ar (2)jų dalis, (3)populiacijas arba (4)bet kokius kitus ekosistemos biotinius komponentus, turinčius (5)faktinę ar potencialią naudą ar vertę žmonijai.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>6. Laukinės augalijos ištekliai - laukiniai augalai ir grybai, jų dalys, augalų gyvybinės veiklos produktai (sula, sakai), kuriuos žmogus naudoja ar gali naudoti savo reikmėms.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>4. Laukinės gyvūnijos ištekliai – gyvi ir negyvi laukiniai gyvūnai, jų dalys, taip pat kiaušiniai ir lizdai.</p> <p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>
<p>„<i>Biotechnologija</i>“ reiškia bet kurią technologiją, susijusią su biologinių sistemų, gyvų organizmų arba darinių iš jų naudojimu produkcijos arba procesų gamybai, perdirbimui, konkrečiu jų panaudojimu.</p>	<p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>
<p>„<i>Buveinė</i>“ reiškia (1)vietovės pobūdį</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
(tipą) arba (2)to ar kito organizmo ar populiacijos natūralią gyvavimo vietą.	<p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos.</p> <p>2. Augavietė - augalų, grybų, jų populiacijų ar bendrijų natūrali augimo vieta.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>8. Laukinių gyvūnų rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje tam tikros rūšies laukiniai gyvūnai gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>15. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti gamtinė aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>46. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai – buveinių tipai, kurie europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gali išnykti jų natūraliame areale arba 2) yra natūraliai paplitę nedideliame areale dėl regresijos arba dėl jiems būdingo riboto arealo, arba 3) yra išskirtiniai pavyzdžiai, turintys vieno ar kelių biogeografinių regionų būdingų bruožų. <p>Tokie buveinių tipai yra arba gali būti įrašyti į Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų, kurių apsaugai būtina nustatyti saugomas teritorijas, sąrašą, kurį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.</p> <p>48. Prioritetinis natūralių buveinių tipas – Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipas, kuris europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Europos bendrijos steigimo sutartis, gali išnykti jo natūraliame areale ir kurį Europos bendrija priskiria prie prioritetinių kategorijos dėl to, kad didelė jo natūralaus arealo dalis patenka į tą teritoriją.</p> <p>50. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p>
<p>„Domestifikuotos arba kultūrinės rūšys“ reiškia rūšis, kurių evoliucijos procesą veikia žmogus savo poreikiams tenkinti.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>„Ekonominės integracijos regioninė organizacija“ reiškia organizaciją, sukurtą šio regiono suverenių valstybių, kuriai jos narės-valstybės suteikia įgaliojimus šios Konvencijos reguliuojamiems klausimams ir kuri reikiama tvarka įgaliota pagal nustatytą procedūrą pasirašyti, ratifikuoti, priimti, pritarti Konvencijai arba prie jos prisijungti.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>„Ekosistema“ reiškia (1)dinamišką kompleksą augalų, gyvūnų ir mikroorganizmų bendrijų, (2)taip pat jas supančios negyvos aplinkos.</p>	<p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>13. Ekosistema – funkcinė gyvųjų organizmų ir jų gyvenamosios aplinkos sistema, kurios komponentus sieja tarpusavio ryšiai, medžiagų apykaitos bei energijos pasikeitimo procesai.</p>
<p>„Genetiniai ištekliai“ reiškia genetinę medžiagą, turinčią faktinę ar potencialią vertę.</p>	<p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>
<p>„Genetinių išteklių kilmės šalis“ reiškia šalį, kurioje šie genetiniai</p>	<p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
ištekliai egzistuoja in-situ sąlygose.	
„ <i>Genetinius išteklius teikianti šalis</i> “ reiškia šalį, tiekiančią genetinius išteklius, imamus iš in-situ sąlygų, įskaitant kaip laukinių populiacijų, taip ir sukultūrintų rūšių; taip pat gautus iš ex-situ šaltinių, nepriklausomai nuo to, ar jie kilę iš šios šalies, ar ne.	Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.
„ <i>Genetinė medžiaga</i> “ reiškia bet kurią augalinės, gyvūninės, mikrobinės ar kitokios kilmės turinčią funkcionalių paveldimumo elementų medžiagą.	Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.
„ <i>In-situ sąlygos</i> “ reiškia (1)sąlygas, kuriose gyvuoja genetiniai ištekliai atitinkamose ekosistemose ir (2)natūraliose buveinėse, (3)o jeigu tai domestifikuotos ar kultūrinės rūšys – toje aplinkoje, kur jos įgijo savo išskirtinus požymius.	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i> 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos. 2. Augavietė - augalų, grybų, jų populiacijų ar bendrijų natūrali augimo vieta.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i> 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 8. Laukinių gyvūnų rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje tam tikros rūšies laukiniai gyvūnai gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i> 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Augavietė – augalų ir grybų, jų populiacijų natūrali augimo vieta. 12. Radavietė – geografinė vieta ar plotas, kuriuose aptinkama (pastebima) ar kitaip nustatoma gyvūnų rūšių individų. 15. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti gamtinė aplinka, kurioje rūšis</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>1. Atkuriamieji sklypai – saugomos teritorijos, skirtos veiklos nuskurdintoms gamtos išteklių rūšims arba jų kompleksams apsaugoti, atkurti, pagausinti bei ribotai naudoti gamtos išteklius.</p> <p>7. Buveinių apsaugai svarbi teritorija – Europos bendrijos svarbos teritorijoje įstatymų, administracinių aktų ir (arba) sutarčių pagrindu nustatyta teritorija, kurioje taikomos būtinos apsaugos priemonės palankiai natūralių buveinių ir (ar) rūšių populiacijų, kurioms teritorija yra nustatyta, apsaugos būklei palaikyti ar jai atkurti.</p> <p>14. Europos bendrijos svarbos teritorija – biogeografinio regiono teritorija, kuri yra reikšminga siekiant palaikyti ar atkurti Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo ar Europos bendrijos svarbos gyvūnų ar augalų rūšies palankią apsaugos būklę ir kuri gali būti svarbi Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ vientisumui ir (arba) yra svarbi tam tikro biogeografinio regiono biologinei įvairovei palaikyti. Kai gyvūnai paplitę didelėje teritorijoje, Europos bendrijos svarbos teritorijos atitinka šių rūšių natūraliame areale esančias vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir dauginimuisi būtinų fizinių ar biologinių veiksnių.</p> <p>18. Genetiniai sklypai – saugomos teritorijos, skirtos sėkliniams medynams ir kitų rūšių natūraliems genetiniams ištekliams išlaikyti.</p> <p>24. Paukščių apsaugai svarbi teritorija – specialios apsaugos teritorija, kurioje Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių buveinėms taikomos tam tikros apsaugos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>priemonės, kad šios rūšys savo areale išliktų ir veistųsi.</p> <p>50. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p>
<p>„Išlaikymas <i>ex-situ</i>“ (1)reiškia biologinės įvairovės komponentų išsaugojimą (2)ne jų natūraliose buveinėse.</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>6. Introdukcija – procesas, kai rūšis apgalvotai perkeliama į gamtinę aplinką už savo natūralaus arealo ribų.</p>
<p>„Išlaikymas <i>in-situ</i>“ reiškia (1)ekosistemų ir (2)natūralių buveinių išsaugojimą, (3)taip pat rūšių gyvybingų populiacijų jų natūralioje aplinkoje išlaikymą ir (4)atkūrimą; jeigu tai domestifikuotos ar kultūrinės rūšys - toje aplinkoje, kurioje jos įgijo savo skiriamuosius požymius.</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>10. Perkėlimas – saugomų laukinių gyvūnų, augalų, grybų individų perkėlimas iš vienos vietos į kitą ir įkurdinimas tos rūšies natūraliame areale.</p> <p>13. Reintrodukcija – procesas, kai rūšis pakartotinai įkurdinama jos natūraliame areale, kuriame ji gyveno, bet išnyko ar buvo išnaikinta.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>1. Atkuriamieji sklypai – saugomos teritorijos, skirtos veiklos nuskurdintoms gamtos išteklių rūšims arba jų kompleksams apsaugoti, atkurti, pagrausinti bei ribotai naudoti gamtos išteklius.</p> <p>7. Buveinių apsaugai svarbi teritorija – Europos bendrijos svarbos teritorijoje įstatymų, administracinių aktų ir (arba) sutarčių pagrindu nustatyta teritorija, kurioje taikomos būtinos apsaugos priemonės palankiai natūralių buveinių ir (ar) rūšių populiacijų, kurioms teritorija yra nustatyta, apsaugos būklei palaikyti ar jai atkurti.</p> <p>14. Europos bendrijos svarbos teritorija – biogeografinio regiono teritorija, kuri yra reikšminga siekiant palaikyti ar atkurti Europos bendrijos svarbos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>natūralių buveinių tipo ar Europos bendrijos svarbos gyvūnų ar augalų rūšies palankią apsaugos būklę ir kuri gali būti svarbi Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ vientisumui ir (arba) yra svarbi tam tikro biogeografinio regiono biologinei įvairovei palaikyti. Kai gyvūnai paplitę didelėje teritorijoje, Europos bendrijos svarbos teritorijos atitinka šių rūšių natūraliame areale esančias vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir dauginimuisi būtinų fizinių ar biologinių veiksnių.</p> <p>18. Genetiniai sklypai – saugomos teritorijos, skirtos sėkliniams medynams ir kitų rūšių natūraliems genetiniams ištekliams išlaikyti.</p> <p>24. Paukščių apsaugai svarbi teritorija – specialios apsaugos teritorija, kurioje Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių buveinėms taikomos tam tikros apsaugos priemonės, kad šios rūšys savo areale išliktų ir veistųsi.</p>
<p>„Saugoma teritorija“ (1)reiškia geografiškai apibrėžtą teritoriją, kuri išskiriama, reguliuojama ir (2)naudojama konkreitiems gamtosaugos tikslams.</p>	<p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>32. Saugomos teritorijos – sausumos ir (ar) vandens plotai nustatytais aiškiais ribomis, turintys pripažintą mokslinę, ekologinę, kultūrinę ir kitokią vertę ir kuriems teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas (tvarka).</p> <p>2. Atkuriamosios apsaugos prioriteto (atkuriančios ir palaikančios) teritorijos – teritorijos, kuriose saugomi, atkuriami, palaikomi, gausinami bei ribotai naudojami veiklai ir visuomenei svarbūs gamtos ištekliai.</p> <p>5. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos – saugomos teritorijos (biosferos rezervatai ir biosferos poligonai), įsteigtos globalinei bei regioninei biosferos stebėsenai (monitoringui) ir gamtosaugos eksperimentams vykdyti, taip pat jose esantiems gamtos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>kompleksams išsaugoti.</p> <p>7. Buveinių apsaugai svarbi teritorija – Europos bendrijos svarbos teritorijoje įstatymų, administracinių aktų ir (arba) sutarčių pagrindu nustatyta teritorija, kurioje taikomos būtinos apsaugos priemonės palankiai natūralių buveinių ir (ar) rūšių populiacijų, kurioms teritorija yra nustatyta, apsaugos būklei palaikyti ar jai atkurti.</p> <p>8. Draustiniai – saugomos teritorijos, įsteigtos išsaugoti moksliniu bei pažintiniu požiūriu vertingas gamtos ir (ar) kultūros vietoves, jose esančius gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei genetinį fondą. Šiose teritorijose esančių vertybių išsaugojimas užtikrinamas nenutraukiant jose ūkinės veiklos.</p> <p>9. Ekologinės apsaugos prioriteto (apsaugančios) teritorijos – teritorijos, kuriose palaikoma ekologinė kraštovaizdžio pusiausvyra, siekiama išvengti neigiamo poveikio saugomiems gamtos ir kultūros paveldo teritoriniams kompleksams bei objektams (vertybėms) arba neigiamo antropogeninių objektų ir veiklos poveikio aplinkai.</p> <p>12. Ekologiškai svarbios teritorijos – kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir vandenų apsaugai svarbios teritorijos.</p> <p>14. Europos bendrijos svarbos teritorija – biogeografinio regiono teritorija, kuri yra reikšminga siekiant palaikyti ar atkurti Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipo ar Europos bendrijos svarbos gyvūnų ar augalų rūšies palankią apsaugos būklę ir kuri gali būti svarbi Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ vientisumui ir (arba) yra svarbi tam tikro biogeografinio regiono biologinei įvairovei palaikyti.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Kai gyvūnai paplitę didelėje teritorijoje, Europos bendrijos svarbos teritorijos atitinka šių rūšių natūraliame areale esančias vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir dauginimuisi būtinų fizinių ar biologinių veiksnių.</p> <p>19. Kompleksinės saugomos teritorijos – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos kryptių prioriteto, taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.</p> <p>20. Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.</p> <p>24. Paukščių apsaugai svarbi teritorija – specialios apsaugos teritorija, kurioje Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių buveinėms taikomos tam tikros apsaugos priemonės, kad šios rūšys savo areale išliktų ir veistųsi.</p> <p>29. Rezervatai – saugomos teritorijos, įsteigtos išsaugoti bei tirti moksliniu požiūriu ypač vertingus gamtinius ar kultūrinius teritorinius kompleksus, užtikrinti natūralią gamtinių procesų eigą arba kultūros vertybių autentiškumo palaikymą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų apsaugą. Šiose teritorijose nustatoma konservacinė pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis nutraukiant jose ūkinę veiklą.</p> <p>43. Valstybiniai (nacionaliniai ir regioniniai) parkai – didelio ploto saugomos teritorijos, įsteigtos gamtiniu, kultūriniu ir rekreaciniu požiūriais sudėtingose, ypač vertingose teritorijose, kurių apsauga ir tvarkymas siejamas su teritorijos funkcinių bei kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymu.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>„<i>Stabilus naudojimas</i>“ reiškia (1) biologinės įvairovės komponentų naudojimą tokiu būdu ir tokiais tempais, (2) kurie perspektyvoje nesukelia biologinės įvairovės skurdimo, (3) tuo pačiu išlaikant jos pajėgumą tenkinti dabarties ir ateities kartų poreikius ir siekius.</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>5. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas – laukinių gyvūnų paėmimas iš jų buveinių (medžiojimas, žvejojimas, gaudymas, rinkimas), gausos reguliavimas, naudojimas mokslo, mokymo, švietimo, estetikos tikslais, paėmimas iš buveinių zoologinių kolekcijų sudarymo, globos ir gydymo tikslais, stebėjimas, žymėjimas, veisimas, kryžminimas, išleidimas į laisvę, introdukcija, reintrodukcija, perkėlimas, filmavimas, fotografavimas, balsų įrašinėjimas, laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje, zoologijos soduose ir prekyba laukiniais gyvūnais.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>20. Saugomų rūšių naudojimas – saugomų rūšių individų paėmimas iš gamtos, prekyba saugomomis rūšimis ir gaminiais iš jų, paimtų iš gamtos saugomos rūšies individų laikymas nelaisvėje, saugomų rūšių naudojimas mokslo tiriamiesiems darbams, negyvų saugomų gyvūnų ir jų dalių perdirbimas ar viešas eksponavimas, taip pat saugomos rūšies individų stebėjimas, žymėjimas, veisimas, filmavimas, fotografavimas.</p>
<p>"<i>Technologija</i>" - ši sąvoka jungia ir biotechnologiją.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>3 straipsnis. Principas</p> <p>(1) Sutinkamai su Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatais ir tarptautinės teisės principais valstybės turi suverenią teisę eksploatuoti savus išteklius, laikantis savo gamtosauginės</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>9 straipsnis. Laukinės augalijos ištekliai</p> <p>Laukinės augalijos ištekliai yra Lietuvos Respublikos gamtos išteklių sudėtinė dalis.</p> <p>10 straipsnis. Laukinės augalijos išteklių naudojimo rūšys ir tvarka</p> <p>2. Laukinės augalijos išteklių naudojimo tvarką ir</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>politikos, ir (2) yra atsakingos, užtikrina, kad jų jurisdikcijos rėmuose vykdoma arba jų kontroliuojama veikla nepakenktų aplinkai kitų valstybių arba rajonų, esančių už nacionalinės jurisdikcijos galiojimo ribų.</p>	<p>limitus nustato bei tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p> <p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>3 straipsnis. Nuosavybės teisė į laukinę gyvūniją</p> <p>1. Laisvėje gyvenantys laukiniai gyvūnai nuosavybės teise priklauso valstybei.</p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinį reglamentavimą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos, Žemės ūkio ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir savivaldybių administracijos.</p> <p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</p> <p>10 straipsnis. Saugomų rūšių naudojimas</p> <p>1. Saugomų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Asmenys, naudojantys saugomas rūšis, turi laikytis šio įstatymo reikalavimų, Aplinkos ministerijos nustatytos saugomų rūšių naudojimo tvarkos, Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklių ir kitų teisės aktų.</p>
<p>4 straipsnis. Jurisdikcijos sfera Su sąlyga, kad laikomasi kitų Šalių teisių ir jei šioje konvencijoje aiškiai nenumatyta kitkas, šios Konvencijos nuostatos kiekvienai Susitariančiajai Šaliai galioja:</p> <p>a) (1) kiek tai susiję su biologinės įvairovės komponentais jos</p>	<p>Laukinės augalijos įstatymo</p> <p>9 straipsnis. Laukinės augalijos ištekliai</p> <p>Laukinės augalijos ištekliai yra Lietuvos Respublikos gamtos išteklių sudėtinė dalis.</p> <p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>3 straipsnis. Nuosavybės teisė į laukinę gyvūniją</p> <p>1. Laisvėje gyvenantys laukiniai gyvūnai nuosavybės teise priklauso valstybei.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
nacionalinės jurisdikcijos ribose;	
<p>b) (1)kiek tai susiję su vykdomais arba jos jurisdikcijos kontroliuojamais procesais ir veikla, nepriklausomai nuo jų pasireiškimo (2) vietos ir (3)pasekmių (4)kaip jos nacionalinės jurisdikcijos ribose, (5)taip ir už nacionalinės jurisdikcijos ribų.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>10 straipsnis. Laukinės augalijos išteklių naudojimo rūšys ir tvarka</p> <p>2. Laukinės augalijos išteklių naudojimo tvarką ir limitus nustato bei tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinį reglamentavimą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos, Žemės ūkio ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir savivaldybių administracijos.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>10 straipsnis. Saugomų rūšių naudojimas</p> <p>1. Saugomų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Asmenys, naudojantys saugomas rūšis, turi laikytis šio įstatymo reikalavimų, Aplinkos ministerijos nustatytos saugomų rūšių naudojimo tvarkos, Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklių ir kitų teisės aktų.</p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>15) prižiūri ir tikrina, kaip vykdoma ūkinė veikla veikia saugomas rūšis ir (ar) neturi neigiamo poveikio joms.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>5 straipsnis. Veiklos saugomose teritorijose reglamentavimo dokumentai</p> <p>1. Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) šis Įstatymas, Aplinkos apsaugos, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos, Miškų, Teritorijų planavimo, Statybos bei kiti įstatymai; 2) saugomų teritorijų nuostatai; 3) saugomų teritorijų planavimo dokumentai; 4) saugomų teritorijų, jų zonų, teritorijos dalių ar paveldo objektų tipiniai ir (ar) individualūs apsaugos, taip pat saugomų teritorijų regioniniai architektūriniai reglamentai, įskaitant laikinus reglamentus; 5) apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų saugomose teritorijose, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo. <p>2. Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus tvirtina Vyriausybė savo įgaliotos institucijos teikimu, individualius apsaugos reglamentus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos.</p> <p>3. Apsaugos sutartis dėl veiklos apribojimų, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų su žemės, miškų ar vandens telkinių savininkais ir valdytojais, kurių žemė, miškas ar vandens telkinys yra saugomoje teritorijoje, gali sudaryti Vyriausybės įgaliotos institucijos. Šios sutartys turi būti įregistruotos nekilnojamojo turto registre. Jose nustatyti veiklos apribojimai turi atitikti šiame straipsnyje nurodytą veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų reikalavimus. Sutarčių sudarymo tvarką ir formas tvirtina Vyriausybė.</p>
<p>5 straipsnis. Bendradarbiavimas Kiekviena Susitariančioji Šalis,</p>	<p><i>Saugomų teritorijų įstatymas</i> 24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>kiek tai galima ir tikslinga, (1)bendradarbiauja su kitomis Susitariančiosiomis Šalimis tiesiogiai arba, jei tai reikalinga, (2)per kompetentingas tarptautines organizacijas sprendžiant teritorijų už nacionalinės jurisdikcijos ribų bei kitus klausimus, išreiškiančius bendrus interesus biologinės įvairovės apsaugos ir (3)stabiliaus naudojimo tikslu.</p>	<p>„Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>7. Vyriausybės įgaliota institucija apie nustatytas paukščių apsaugai svarbias teritorijas reikiamą informaciją pateikia Europos Komisijai pagal šios nustatytą formą, kad Europos Komisija galėtų imtis atitinkamų iniciatyvų bendradarbiavimui užtikrinti, kuris būtinas, kad paukščių apsaugai svarbios teritorijos sudarytų nuoseklią visumą, atitinkančią laukinių paukščių rūšių apsaugos reikalavimus europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>3. Vyriausybės įgaliotos institucijos, atlikdamos saugomų teritorijų valstybinio valdymo funkcijas:</p> <p>3) organizuoja su saugomomis teritorijomis susijusį tarptautinį bendradarbiavimą.</p>
<p>6 straipsnis. Bendros pastangos išsaugoti ir stabiliai naudoti</p> <p>Kiekviena Susitariančioji Šalis, atsižvelgiant į konkrečias sąlygas ir galimybes:</p> <p>a) (1)rengia biologinės įvairovės išsaugojimo ir (2)stabiliaus naudojimo nacionalinę strategiją, planus, programas arba (3)pritaiko šiuo tikslu esamas strategijas, planus ar programas, (4)kuriose atspindi taip pat šios Konvencijos priemonės, susijusias su atitinkama Susitariančiaja Šalimi;</p>	<p>Laukinės augalijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonės</p> <p>1. Laukinės augalijos apsauga užtikrinama:</p> <p>2) įgyvendinant šalies ūkio plėtros ilgalaikėse programose, teritorijų planavimo specialiuosiuose dokumentuose (miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos projektuose, valstybinių parkų planavimo schemose, gamtinių, socialinių ir kitų išteklių naudojimo, apsaugos ir atkūrimo, gamtinio karkaso schemose ir kt.) numatytas priemonės išsaugoti nesumažėjusius laukinės augalijos plotus šalyje ar atskirų savivaldybių teritorijose.</p> <p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija:</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>1) kartu su kitomis valstybės institucijomis rengia laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo programas ir koordinuoja jų įgyvendinimą.</p> <p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</p> <p>9 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos planai</p> <p>1. Saugomos rūšies išsaugojimo veiklos prioritetinėms kryptims, apsaugos priemonėms, jų finansavimo šaltiniams ir veiksmų planui numatyti Aplinkos ministerija organizuoja saugomos rūšies apsaugos plano parengimą ir įgyvendinimą, prioritetą teikiant griežtai saugomoms rūšims. Aplinkos ministerija taip pat organizuoja tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, parengtų strateginių dokumentų, skirtų atskiroms saugomoms rūšims išsaugoti, įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.</p> <p>2. Fiziniai ir juridiniai asmenys rengia ir įgyvendina saugomų rūšių apsaugos planus, vadovaudamiesi Aplinkos ministerijos patvirtinto Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir šių planų tvirtinimo tvarkos aprašo reikalavimais.</p> <p>3. Saugomų rūšių apsaugos planus tvirtina Aplinkos ministerija.</p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams priemones, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidaranti papildomos išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>2. Vyriausybė formuoja saugomų teritorijų strategiją, nustato apsaugos ir tvarkymo reikalavimus ir suteikia įgaliojimus institucijoms, atsakingoms už gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą.</p> <p>3. Vyriausybės įgaliotos institucijos, atlikdamos saugomų teritorijų valstybinio valdymo funkcijas:</p> <p>1) organizuoja saugomų teritorijų strategijos bei saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo programų rengimą.</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>1) rengia saugomų teritorijų tvarkymo tikslines programas, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą;</p> <p>2) rengia iš biudžeto finansuojamų saugomų teritorijų programų projektus ir teikia juos Finansų ministerijai;</p> <p>5) steigia valstybinių rezervatų, valstybinių parkų bei biosferos rezervatų direkcijas (biudžetines įstaigas), kontroliuoja jų veiklą užtikrinant nustatyto apsaugos ir naudojimo režimo laikymąsi bei aplinkosaugos tikslinių programų įgyvendinimą;</p> <p>8) koordinuoja stebėsenos (monitoringo) programų saugomose teritorijose rengimą ir vykdymą, tvarko saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų apskaitą, registruoja saugomas teritorijas, išskyrus kultūros paveldo objektus, tvarkydama Saugomų teritorijų valstybės kadastrą, kaupia ir sistemina kitus duomenis apie saugomas teritorijas.</p> <p>28 straipsnis. Saugomų teritorijų planavimas</p> <p>1. Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>plėtojama pagal bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo bei strateginio planavimo dokumentus ir jais nustatomus reglamentus, parengtus vadovaujantis Teritorijų planavimo bei Statybos įstatymų nuostatomis.</p> <p>2. Skiriami šie saugomų teritorijų specialiųjų planų tipai:</p> <p>1) saugomų teritorijų tinklų schemos – rengiamos saugomų teritorijų sistemos arba jos dalių plėtros bendrajai strategijai nustatyti.</p> <p>3. Rengiami šie saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentai: gamtotvarkos ir (ar) paveldotvarkos planai, įvairios tikslinės programos, veiksmų planai, biosferos rezervatų ir poligonų stebėsenos (monitoringo) programos.</p> <p>6. Valstybinių rezervatų ir nacionalinių parkų bei jų zonų ribų planus tvirtina Seimas, regioninių parkų ir valstybinių draustinių ir (ar) jų zonų ribų planus tvirtina Vyriausybė. Saugomų teritorijų tvarkymo planus (planavimo schemas) ir projektus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos. Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos. Savivaldybių saugomų teritorijų planavimo dokumentus tvirtina savivaldybės institucijos įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p>7. Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarką nustato Vyriausybė.</p> <p>9. Saugomų teritorijų strateginius gamtotvarkos ir (ar) paveldotvarkos planus gali rengti Vyriausybės įgaliotos institucijos, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų, biosferos rezervatų direkcijos, nevalstybinės bei kitos organizacijos, turinčios saugomų teritorijų planavimo ir tvarkymo patirties.</p> <p>14 straipsnis. Biosferos stebėsenos (monitoringo)</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>teritorijos</p> <p>2. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos yra:</p> <p>1) biosferos rezervatai – steigiami įgyvendinti tarptautinę biosferos pokyčių stebėsenos (monitoringo) programą ir atlikti gamtosaugos eksperimentus reprezentaciniuose natūraliuose gamtinių zonų kompleksuose bei juos supančiose teritorijose.</p> <p>15 straipsnis. Veiklos biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose reglamentavimas</p> <p>2. Aplinkos stebėsenos (monitoringo) darbai biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose atliekami pagal specialias Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas aplinkos tyrimo programas.</p>
<p>b) (1)numato, kiek tai įmanoma ir tikslinga, biologinės įvairovės apsaugos ir (2)stabilaus naudojimo priemonės atitinkamuose (3)šakiniuose ar tarpšakiniuose planuose, programose ir politikoje.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonės</p> <p>1. Laukinės augalijos apsauga užtikrinama:</p> <p>2) įgyvendinant šalies ūkio plėtros ilgalaikėse programose, teritorijų planavimo specialiuosiuose dokumentuose (miškotvarkos, žemėtvarkos, vandentvarkos projektuose, valstybinių parkų planavimo schemose, gamtinių, socialinių ir kitų išteklių naudojimo, apsaugos ir atkūrimo, gamtinio karkaso schemose ir kt.) numatytas priemonės išsaugoti nesumažėjusius laukinės augalijos plotus šalyje ar atskirų savivaldybių teritorijose.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams priemonės, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>radavietes ir augavietes palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidaranti papildomos išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>2. Vyriausybė formuoja saugomų teritorijų strategiją, nustato apsaugos ir tvarkymo reikalavimus ir suteikia įgaliojimus institucijoms, atsakingoms už gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą.</p> <p>3. Vyriausybės įgaliotos institucijos, atlikdamos saugomų teritorijų valstybinio valdymo funkcijas:</p> <p>1) organizuoja saugomų teritorijų strategijos bei saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo programų rengimą.</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>1) rengia saugomų teritorijų tvarkymo tikslines programas, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą;</p> <p>2) rengia iš biudžeto finansuojamų saugomų teritorijų programų projektus ir teikia juos Finansų ministerijai;</p> <p>5) steigia valstybinių rezervatų, valstybinių parkų bei biosferos rezervatų direkcijas (biudžetines įstaigas), kontroliuoja jų veiklą užtikrinant nustatyto apsaugos ir naudojimo režimo laikymąsi bei aplinkosaugos tikslinių programų įgyvendinimą;</p> <p>8) koordinuoja stebėsenos (monitoringo) programų saugomose teritorijose rengimą ir vykdymą, tvarko saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų apskaitą, registruoja saugomas teritorijas, išskyrus kultūros paveldo objektus, tvarkydama Saugomų teritorijų</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>valstybės kadastrą, kaupia ir sistemina kitus duomenis apie saugomas teritorijas.</p> <p>28 straipsnis. Saugomų teritorijų planavimas</p> <p>1. Saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose plėtojama pagal bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo bei strateginio planavimo dokumentus ir jais nustatomus reglamentus, parengtus vadovaujantis Teritorijų planavimo bei Statybos įstatymų nuostatomis.</p> <p>2. Skiriami šie saugomų teritorijų specialiųjų planų tipai:</p> <p>1) saugomų teritorijų tinklų schemos – rengiamos saugomų teritorijų sistemos arba jos dalių plėtros bendrajai strategijai nustatyti.</p> <p>3. Rengiami šie saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentai: gamtotvarkos ir (ar) paveldotvarkos planai, įvairios tikslinės programos, veiksmų planai, biosferos rezervatų ir poligonų stebėsenos (monitoringo) programos.</p> <p>6. Valstybinių rezervatų ir nacionalinių parkų bei jų zonų ribų planus tvirtina Seimas, regioninių parkų ir valstybinių draustinių ir (ar) jų zonų ribų planus tvirtina Vyriausybė. Saugomų teritorijų tvarkymo planus (planavimo schemas) ir projektus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos. Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentus tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos. Savivaldybių saugomų teritorijų planavimo dokumentus tvirtina savivaldybės institucijos įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p>7. Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarką nustato Vyriausybė.</p> <p>9. Saugomų teritorijų strateginius gamtotvarkos ir (ar) paveldotvarkos planus gali rengti Vyriausybės įgaliotos institucijos, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>biosferos rezervatų direkcijos, nevalstybinės bei kitos organizacijos, turinčios saugomų teritorijų planavimo ir tvarkymo patirties.</p> <p>14 straipsnis. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos</p> <p>2. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos yra:</p> <p>1) biosferos rezervatai – steigiami įgyvendinti tarptautinę biosferos pokyčių stebėsenos (monitoringo) programą ir atlikti gamtosaugos eksperimentus reprezentaciniuose natūraliuose gamtinių zonų kompleksuose bei juos supančiose teritorijose.</p> <p>15 straipsnis. Veiklos biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose reglamentavimas</p> <p>2. Aplinkos stebėsenos (monitoringo) darbai biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose atliekami pagal specialias Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas aplinkos tyrimo programas.</p>
<p>7 straipsnis. Identifikavimas ir priežiūra</p> <p>Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga, ypač 6-10 straipsniuose numatytais tikslais:</p> <p>a) (1) išskiria biologinės įvairovės komponentus, (2) turinčius svarbią reikšmę jos išsaugojimui ir (3) stabiliam naudojimui, atsižvelgiant į orientacinį kategorijų sąrašą, pateikiamą 1 priedėlyje;</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>2. Vyriausybė:</p> <p>3) tvirtina Griežtai saugomos rūšies radavietės ir augavietės apsaugos reglamento sudarymo ir žemės savininkų, valdytojų, naudotojų ir kitų suinteresuotų asmenų informavimo apie nustatomą griežtai saugomos rūšies radavietės ir augavietės apsaugos reglamentą ir Nuostolių dėl griežtai saugomų rūšių apsaugos priemonių taikymo kompensavimo tvarkos aprašą.</p> <p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>1) tvirtina Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą;</p> <p>2) tvirtina Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>rūšių sąrašus.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>8 straipsnis. Draustiniai</p> <p>3. Gamtiniai draustiniai yra:</p> <p>5) botaniniai – retoms bei nykstančioms laukinių augalų ir grybų rūšims bei jų bendrijoms ir buveinėms saugoti;</p> <p>6) zoologiniai – retoms bei nykstančioms laukinių gyvūnų rūšims, jų bendrijoms ir buveinėms saugoti; šioje draustinių grupėje gali būti išskirtos teriologinių, ornitologinių, herpetologinių, ichtiologinių, entomologinių ir kitos draustinių rūšys;</p> <p>7) botaniniai-zoologiniai – retoms bei nykstančioms laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšims, jų bendrijoms ar buveinėms saugoti;</p> <p>8) genetiniai – genetinę vertę turinčioms laukinių augalų ir gyvūnų rūšių populiacijoms saugoti;</p> <p>9) telmologiniai – tipiškiems bei unikaliems pelkių kompleksams saugoti;</p> <p>10) talasologiniai – vertingoms jūrų ekosistemoms saugoti.</p> <p>10 straipsnis. Paveldo objektai</p> <p>3. Gamtos paveldo objektai yra:</p> <p>5) botaniniai – išskirtinio amžiaus, matmenų, formų ar dendrologiniu bei estetiniu požiūriu vertingi medžiai, krūmai, saugomų augalų ir grybų rūšių augavietės (buveinės), unikalios ir nykstančios augalų bendrijos, dendrologiniai rinkiniai, dendrologinę vertę turintys parkai ir skverai;</p> <p>6) zoologiniai – saugomų gyvūnų rūšių radavietės (veisimosi ir maitinimosi vietos), gyvūnų kolonijos, unikalūs paukščių lizdai, kitos gyvūnų veiklos retenybės.</p> <p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis arba jų kompleksus; 2) pagausinti bendrą gamtos išteklių fondą; 3) garantuoti atsinaujinančių gamtos išteklių išsaugojimą ir racionalų naudojimą. <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>2. Kiekiu ir dydžiu tinkamiausios paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatomos vadovaujantis moksliniais tyrimais ir atsižvelgiant į laukinių paukščių apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, apimančiame europinę teritoriją valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis. Nustatant jas, siekiama šių tikslų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kad savo areale išliktų ir veistųsi tokios į Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių sąrašą įrašytos paukščių rūšys: kurioms gresia pavojus išnykti; kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai; kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto arealo; kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio. Vertinant visada remiamasi laukinių paukščių rūšių populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais; 2) kad būtų išsaugotos nuolatos aptinkamų migruojančių laukinių paukščių rūšių, neįrašytų į Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių sąrašą, veisimosi, šėrimosi, žiemojimo ir poilsio teritorijos, esančios jų migracijos kelyje, kreipiant išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos, apsaugai.
<p>b) (1)parenkant pavyzdžius arba (2)kitais metodais vykdo monitoringą biologinės įvairovės</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i> 3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>komponentų, išskirtų sutinkamai su šio straipsnio "a" punktu, (3)skiriant ypatingą dėmesį tiems, kurie žada didžiausią jų stabilaus naudojimo galimybę;</p>	<p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>13) organizuoja Europos bendrijos svarbos saugomų gyvūnų rūšių, kurioms reikalinga griežta apsauga, atsitiktinio žudymo ar gaudymo stebėseną ir imasi būtinų tyrimo ir apsaugos priemonių, kad atsitiktinis gaudymas ar žudymas neturėtų reikšmingos neigiamos įtakos atitinkamoms rūšims.</p> <p>21 straipsnis. Stebėseną</p> <p>1. Siekiant nustatyti saugomų rūšių apsaugos būklę, atliekama šių rūšių stebėseną. Stebėseną atliekama pagal Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymą ir kitus teisės aktus, atkreipiant ypatingą dėmesį į prioritetines Europos bendrijos svarbos rūšis.</p> <p>2. Stebėsenos duomenys registruojami Aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinėje sistemoje Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.</p> <p>3. Aplinkos ministerija organizuoja Europos bendrijos saugomų gyvūnų rūšių, kurioms reikalinga griežta apsauga, atsitiktinio žuvimo, sunaikinimo ar sugavimo stebėseną ir imasi tyrimo ir apsaugos priemonių, kad atsitiktinis gaudymas ar žuvinimas neturėtų reikšmingos neigiamos įtakos atitinkamoms rūšims.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>14 straipsnis. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos</p> <p>1. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijų steigimo tikslai:</p> <p>1) sukurti reprezentatyvią kompleksinės ekologinės stebėsenos (monitoringo) sistemą – stebėti, kontroliuoti, prognozuoti gamtinių sistemų pokyčius;</p> <p>2) atlikti biosferos naudojimo eksperimentus bei tyrimus.</p> <p>2. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos yra:</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>2) biosferos poligonai – steigiami vykdyti nacionalinę ir regioninę aplinkos stebėseną (monitoringą) ypatingą geoekologinę svarbą turinčiose teritorijose.</p> <p>15 straipsnis. Veiklos biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose reglamentavimas</p> <p>2. Aplinkos stebėsenos (monitoringo) darbai biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose atliekami pagal specialias Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas aplinkos tyrimo programas.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>3) prireikus siūlo Europos Komisijai keisti pateiktą vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, atsižvelgiant į Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių ar augalų ir gyvūnų rūšių mokslinių tyrimų ir jų apsaugos būklės stebėsenos rezultatus, taip pat siūlo panaikinti buveinių apsaugai svarbią teritoriją, jeigu atliekant stebėseną nustatyti natūralūs pokyčiai teikia tam pagrindą.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>8) koordinuoja stebėsenos (monitoringo) programų saugomose teritorijose rengimą ir vykdymą, tvarko saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų apskaitą, registruoja saugomas teritorijas, išskyrus kultūros paveldo objektus, tvarkydama Saugomų teritorijų valstybės kadastrą, kaupia ir sistemina kitus duomenis apie saugomas teritorijas.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>c) (1)nustato veiklos procesus ir kategorijas, kurios turi ar gali turėti labai nepalankią įtaką biologinės įvairovės apsaugai bei (2)stabiliam naudojimui; (3)stebi jų poveikį atrenkant pavyzdžius ar (4)kitais metodais;</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>15 straipsnis. Ūkinė veikla ir laukinių gyvūnų, jų buveinių, veisimosi, maitinimosi ir žiemojimo sąlygų, migracijos kelių apsauga</p> <p>2. Ar planuojama ūkinė veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį laukiniams gyvūnams, jų buveinėms, veisimosi, maitinimosi, žiemojimo, trumpalaikio apsistojimo migracijų metu sąlygoms ar migracijos keliams, vertinama Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka. Kai planuojama ūkinė veikla gali turėti poveikį laukinei gyvūnijai, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose turi būti numatytos priemonės neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti ar kompensuoti.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>12 straipsnis. Draudžiama su Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšimis, kurioms reikalinga griežta apsauga, susijusi veikla</p> <p>1. Draudžiama su Europos bendrijos svarbos gyvūnų rūšimis, kurioms reikalinga griežta apsauga, susijusi ši veikla:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bet kokia forma tyčia gaudyti ar žudyti šių rūšių individus gamtoje; 2) šias rūšis tyčia trikdyti, ypač jų veisimosi, jauniklių auginimo, žiemos miego ir migracijos metu; 3) tyčia naikinti ar rinkti kiaušinius gamtoje; 4) pažeisti ar naikinti veisimosi ar poilsio vietas. <p>4. Draudžiama su Europos bendrijos svarbos augalų rūšimis, kurioms reikalinga griežta apsauga, susijusi ši veikla:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tyčia skinti, rinkti, pjauti, rauti ar naikinti tokius augalus gamtoje jų natūralaus paplitimo vietose;

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>2) laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti, siūlyti parduoti ar mainyti iš gamtos paimtus tų rūšių egzempliorius, išskyrus tuos, kurie buvo teisėtai paimti iki 2004 m. gegužės 1 d.</p> <p>17 straipsnis. Negalimas poveikis Lietuvos Respublikos saugomoms rūšims</p> <p>1. Draudžiama Lietuvos Respublikos teritorijoje laisvėje gyvenančius, augančius arba migracijos metu aptinkamus saugomų rūšių, kurių apsauga nereglamentuojama pagal šio įstatymo 12–16 straipsnius, individus bet kuriuo jų biologinio ciklo etapu tyčia, neturint Aplinkos ministerijos arba jos įgaliotos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka išduoto leidimo:</p> <p>1) bet kokiais būdais gaudyti, persekioti, baidyti, skinti, rauti, imti iš gamtinės aplinkos, varžyti jų judėjimą, juos sužeisti ar naikinti;</p> <p>2) trikdyti gyvūnus, naikinti saugomų rūšių buveines arba bloginti gyvenimo jose sąlygas, ypač veisimosi, poilsio, maitinimosi, žiemojimo ar kitose jų prieglobsčio ar migracijos vietose;</p> <p>3) naikinti augalų, grybų augavietes, ardyti miško paklotę;</p> <p>4) naikinti, šalinti ar pažeisti lizdus, olas ir kitus būstus veisimosi, perėjimo, poilsio, maitinimosi, žiemojimo metu ar kitas jų prieglobsčio vietas, net jeigu jomis tuo metu gyvūnai nesinaudoja.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>5 straipsnis. Veiklos saugomose teritorijose reglamentavimo dokumentai</p> <p>1. Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja:</p> <p>5) apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų saugomose teritorijose, konkrečių</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo.</p> <p>3. Apsaugos sutartis dėl veiklos apribojimų, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų su žemės, miškų ar vandens telkinių savininkais ir valdytojais, kurių žemė, miškas ar vandens telkinys yra saugomoje teritorijoje, gali sudaryti Vyriausybės įgaliotos institucijos. Šios sutartys turi būti įregistruotos nekilnojamojo turto registre. Jose nustatyti veiklos apribojimai turi atitikti šiame straipsnyje nurodytą veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių dokumentų reikalavimus. Sutarčių sudarymo tvarką ir formas tvirtina Vyriausybė.</p>
<p>d) (1)renka ir tuo ar kitu būdu (2)sistematizuoja atrankos ir (3)stebėjimų duomenis, (4)gautus įgyvendinant šio straipsnio "a", "b" ir "c" punktų nuostatas.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>18 straipsnis. Duomenų apie laukinę augaliją tvarkymas</p> <p>1. Laukinės augalijos ir jos išteklių apskaitai bei racionaliam naudojimui užtikrinti Aplinkos ministerija organizuoja duomenų apie laukinę augaliją tvarkymą.</p> <p>2. Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka yra kaupiami duomenys apie atskirų laukinių augalų ir grybų rūšių paplitimą, laukinės augalijos išteklių plotus, kiekį, kokybę, naudojimą ir kiti su laukine augalija bei jos ištekliais susiję duomenys.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>17 straipsnis. Duomenų apie laukinę gyvūniją kaupimas ir tvarkymas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos, jos išteklių apskaitai ir racionaliam naudojimui užtikrinti Aplinkos ministerija organizuoja duomenų apie laukinę gyvūniją kaupimą.</p> <p>2. Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos kaupia ir tvarko duomenis ir informaciją apie zoologines kolekcijas, laukinių gyvūnų introdukciją ir</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>reintrodukciją, laukinių gyvūnų rūšių paplitimą, gausą, jiems gyventi reikalingas buveines ir jų būklę, laukinės gyvūnijos stebėseną, laukinės gyvūnijos išteklių naudojimą ir pokyčius, kitus su laukine gyvūnija ir jos ištekliais susijusius duomenis.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>23 straipsnis. Duomenų apie saugomas rūšis kaupimas, tvarkymas ir naudojimas</p> <p>1. Duomenims apie saugomas gyvūnų, augalų ir grybų rūšis kaupti, tvarkyti ir naudoti Aplinkos ministerija įsteigia saugomų rūšių informacinę sistemą, kuri tvarkoma vadovaujantis Valstybės informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklėmis ir Saugomų rūšių informacinės sistemos nuostatais.</p> <p>2. Asmenys, planuojantys ūkinę veiklą, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinimas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą arba pagal Vyriausybės patvirtintą Planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, turi su saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų naudojimu susijusias šias teises ir pareigas:</p> <p>1) planuodami veiklą tam tikroje teritorijoje, kreiptis į saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkytoją, kad jam būtų suteikta informacija apie toje teritorijoje registruotas saugomų rūšių radavietes ir augavietes;</p> <p>2) vykdyti saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkytojo nurodymus dėl duomenų riboto naudojimo;</p> <p>3) užtikrinti, kad gauti duomenys apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes bus geriausiu būdu panaudoti planuojant ūkinę veiklą tam tikroje teritorijoje, kad būtų išvengta neigiamo poveikio saugomoms rūšims arba toks poveikis būtų sumažintas iki mažiausio;</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>4) užtikrinti, kad trūkstami arba neišsamūs duomenys apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes bus papildyti naujais duomenimis poveikio aplinkai vertinimo metu ir naujai surinkti duomenys bus pateikti saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkytojui.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>25 straipsnis. Saugomų teritorijų valstybės kadastras</p> <p>1. Saugomų teritorijų apsaugai ir racionaliam tvarkymui organizuoti yra steigiamas Saugomų teritorijų valstybės kadastras (duomenų sistema), kuriame registruojamos saugomos teritorijos, išskyrus kultūros paveldo objektus, kiti duomenys, reikalingi saugomų teritorijų apsaugai ir tvarkymui organizuoti.</p> <p>2. Saugomų teritorijų valstybės kadastro vadovaujančios tvarkymo įstaigos funkcijas atlieka Vyriausybės įgaliota institucija. Jo duomenų registravimo bei naudojimo tvarką ir apsaugą nustato Vyriausybė.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>8) koordinuoja stebėsenos (monitoringo) programų saugomose teritorijose rengimą ir vykdymą, tvarko saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų apskaitą, registruoja saugomas teritorijas, išskyrus kultūros paveldo objektus, tvarkydama Saugomų teritorijų valstybės kadastrą, kaupia ir sistemina kitus duomenis apie saugomas teritorijas.</p>
<p>8 straipsnis. Išlaikymas in-situ</p> <p>Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga:</p> <p>a) (1)sukuria sistemą saugomų teritorijų arba (2)teritorijų, kuriose</p>	<p>Laukinės augalijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonės</p> <p>1. Laukinės augalijos apsauga užtikrinama:</p> <p>1) steigiant saugomas teritorijas Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>būtina taikyti specialias priemones biologinei įvairovei išsaugoti;</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>7 straipsnis. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšys</p> <p>1. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus tvirtina Aplinkos ministerija. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašai yra šie:</p> <p>1) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių apsaugai reikalingas specialių saugomų teritorijų steigimas, sąrašas.</p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>1) steigiant Lietuvos Respublikos saugomas teritorijas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka ir jose įgyvendinant saugomų rūšių apsaugos priemones.</p>
<p>b) (1)parengia, jei reikalinga, saugomų teritorijų arba teritorijų, kuriose būtina taikyti specialias priemones biologinei įvairovei išsaugoti, (2)atrankos, (3)steigimo ir (4)racionalaus naudojimo principines nuostatas;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>12 straipsnis. Laukinės augalijos išteklių naudotojų teisės</p> <p>2. Saugomose teritorijose laukinės augalijos išteklius naudoti leidžiama, jeigu tai neprieštarauja tų teritorijų apsaugą, paskirtį ir veiklą jose reglamentuojantiems įstatymams bei kitiems teisės aktams.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>14 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas saugomose teritorijose</p> <p>Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo saugomose teritorijose ribojimus ir draudimus nustato Saugomų teritorijų įstatymas ir kiti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>1) steigiant Lietuvos Respublikos saugomas teritorijas</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka ir jose įgyvendinant saugomų rūšių apsaugos priemones.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>3 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimo tikslai</p> <p>Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>6 straipsnis. Rezervatai</p> <p>1. Rezervatų steigimo tikslai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) užtikrinti natūralią gamtinių procesų eigą arba kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) autentiškumo palaikymą; 2) išsaugoti tipišką arba unikalų gamtinį arba kultūrinį kraštovaizdį ir jame esančius paveldo objektus; 3) išsaugoti vertingas natūralias ekosistemas, buveines, laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšių genofondą; 4) organizuoti nuolatinis mokslinius tyrimus ir stebėjimus bei muziejinį darbą; 5) propaguoti gamtos ar kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes). <p>8 straipsnis. Draustiniai</p> <p>1. Draustinių steigimo tikslai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietas; 2) užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei ekologinę pusiausvyrą;

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>3) išsaugoti laukinių augalų, gyvūnų bei grybų buveines ir rūšis, genetiniu požiūriu vertingas jų populiacijas;</p> <p>4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams;</p> <p>6) propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietas.</p> <p>12 straipsnis. Valstybiniai parkai</p> <p>1. Valstybinių parkų steigimo tikslai:</p> <p>1) išsaugoti gamtiniu ir kultūriniu požiūriais vertingą kraštovaizdį;</p> <p>2) išsaugoti tipiškas arba unikalias ekosistemas;</p> <p>3) atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtinius bei kultūrinius kompleksus ir objektus (vertybes);</p> <p>4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams gamtos ir kultūros paveldo apsaugos srityse;</p> <p>7) plėtoti aplinkosauginį švietimą, propaguoti ekologinę žemdirbystę;</p> <p>8) įgyvendinti kitus valstybinių parkų nuostatuose numatytus jų steigimo tikslus.</p> <p>14 straipsnis. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos</p> <p>1. Biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijų steigimo tikslai:</p> <p>1) sukurti reprezentatyvią kompleksinės ekologinės stebėsenos (monitoringo) sistemą – stebėti, kontroliuoti, prognozuoti gamtinių sistemų pokyčius;</p> <p>2) atlikti biosferos naudojimo eksperimentus bei tyrimus;</p> <p>3) plėtoti ekologinį švietimą bei propagandą;</p> <p>4) garantuoti gamtinių kompleksų apsaugą.</p> <p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p> <p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p> <p>1) atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis arba jų kompleksus;</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>2) pagausinti bendrą gamtos išteklių fondą;</p> <p>3) garantuoti atsinaujinančių gamtos išteklių išsaugojimą ir racionalų naudojimą.</p>
<p>c) (1)reguliuoja arba (2)racionaliai naudoja biologinius išteklius, (3)turinčius svarbią reikšmę biologinės įvairovės apsaugai saugomose teritorijose ir už jų ribų, (4)biologinei įvairovei išsaugoti (5)ir stabiliai naudoti;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>12 straipsnis. Laukinės augalijos išteklių naudotojų teisės</p> <p>1. Laukinės augalijos išteklių naudotojai turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka naudoti laukinės augalijos išteklius visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Privačiuose miškuose, esančiuose ne toliau kaip 100 m nuo jų savininkų sodybų, ir ne miško žemėje laukinės augalijos išteklius naudoti leidžiama tik gavus žemės, miško ar vandens telkinių savininkų, valdytojų ir naudotojų sutikimą ar leidimą.</p> <p>2. Saugomose teritorijose laukinės augalijos išteklius naudoti leidžiama, jeigu tai neprieštarauja tų teritorijų apsaugą, paskirtį ir veiklą jose reglamentuojantiems įstatymams bei kitiems teisės aktams.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>14 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas saugomose teritorijose</p> <p>Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo saugomose teritorijose ribojimus ir draudimus nustato Saugomų teritorijų įstatymas ir kiti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai.</p> <p>5 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>2. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę:</p> <p>1) naudoti laukinės gyvūnijos išteklius pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo reikalavimus;</p> <p>2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka gauti finansinę pagalbą laisvėje gyvenančios</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>laukinės gyvūnijos ištekliams apsaugoti ir atkurti;</p> <p>3) jeigu nelaisvėje laikyti laukiniai gyvūnai ištrūko į laisvę, per vieną mėnesį nuo šių gyvūnų ištrūkimo į laivę dienos organizuoti jų paiešką ir juos sugauti, išskyrus šio straipsnio 3 dalies 4 punkte numatytą atvejį.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinį reglamentavimą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.</p> <p>10 straipsnis. Saugomų rūšių naudojimas</p> <p>1. Saugomų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Asmenys, naudojantys saugomas rūšis, turi laikytis šio įstatymo reikalavimų, Aplinkos ministerijos nustatytos saugomų rūšių naudojimo tvarkos, Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklių ir kitų teisės aktų.</p> <p>2. Saugomų rūšių paėmimas iš gamtinės aplinkos, tų rūšių stebėjimas, žymėjimas, filmavimas, fotografavimas, veisimas, laikymas nelaisvėje, saugomų rūšių naudojimas mokslo tiriamiesiems darbams ir kitos naudojimo formos, išskyrus saugomų rūšių gyvūnų, augalų ir grybų prekybą, atliekamas pagal Aplinkos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>ministerijos patvirtintą Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašą. Leidimas stebėti, filmuoti, fotografuoti saugomas rūšis, kai šių rūšių individai netrikdomi, nereikalingas, išskyrus saugomų rūšių gyvūnus, įrašytus į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių sąrašą ir Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus, veisimosi metu prie jų buveinių, žiemavietėse, žiemos miego metu.</p> <p>3. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių gyvūnus leidžiama vadovaujantis Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklėmis.</p> <p>4. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių augalus ir grybus leidžiama vadovaujantis Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklėmis.</p> <p>5. Saugomas rūšis naudoti leidžiama turint Aplinkos ministerijos išduotą leidimą.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>3 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimo tikslai</p> <p>Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>9 straipsnis. Veiklos draustiniuose reglamentavimas</p> <p>7. Valstybiniais ir savivaldybių draustiniams, taip pat valstybiniuose parkuose ir biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijose esantiems draustiniams</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>taikomas šiame straipsnyje nustatytas veiklos reglamentavimas. Atsižvelgiant į draustiniuose saugomų kompleksų ir objektų (vertybių) ypatumus, draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai, kiti šio Įstatymo 5 straipsnyje nurodyti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai, taip pat draustinių tvarkymo planai ir projektai gali papildomai riboti kraštovaizdžio tvarkymą, gamtos išteklių naudojimą, statinių statybą, teritorijos lankymą ir kita.</p> <p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p> <p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p> <p>3) garantuoti atsinaujinančių gamtos išteklių išsaugojimą ir racionalų naudojimą.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>8. Veiklą valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose organizuoja valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijos – biudžetinės įstaigos. Jos atsako už kraštovaizdžio kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą, organizuoja nuolatinę jų priežiūrą ir tvarkymą, skatina pažintinį turizmą, racionalų gamtos išteklių naudojimą, pagal kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla teritorijoje atitiktų nustatytą saugomos teritorijos apsaugos ir naudojimo tvarką, turi kitas direkcijos nuostatų nustatytas teises ir pareigas.</p>
<p>d) (1)remia ekosistemų, (2)natūralių buveinių apsaugą ir (3)gyvybingų populiacijų išsaugojimą jų gamtinėse sąlygose;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos principai</p> <p>Laukinės augalijos apsauga organizuojama ir vykdoma pagal šiuos principus:</p> <p>3) išsaugomi pakankami laukinės augalijos rūšių populiacijų dydžiai.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>11 straipsnis. Laukinių gyvūnų gausos reguliavimas</p> <p>1. Atskirų rūšių laukinių gyvūnų gausa reguliuojama siekiant apsaugoti laukinę augaliją ir gyvūniją ir natūralias jų buveines, siekiant apsaugoti nuo didelės žalos pasėlius, naminius gyvulius, miškus, žuvininkystės ūkius, vandenį ir kitas nuosavybės rūšis; atsižvelgiant į visuomenės sveikatą ir saugą arba į kitas įpareigojančias ir svarbias visuomenės intereso priežastis, tarp jų socialinio ir ekonominio pobūdžio, bei svarbias ir palankias pasekmes aplinkai; mokslo tiriamųjų darbų ir švietimo tikslais, siekiant šių rūšių populiacijų atkūrimo ir reintrodukcijos, dėl šiems tikslams įgyvendinti būtino veisimo.</p> <p>3. Laukinių gyvūnų gausa reguliuojama humaniškais būdais, išsaugant jų buveines ir nedarant žalos kitų rūšių laukiniams gyvūnams.</p> <p>15 straipsnis. Ūkinė veikla ir laukinių gyvūnų, jų buveinių, veisimosi, maitinimosi ir žiemojimo sąlygų, migracijos kelių apsauga</p> <p>1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriai ir asmenys, kurie verčiasi ūkine veikla, privalo laikytis miškotvarkos, žemėtvarkos ir vandentvarkos projektų reikalavimų ir užtikrinti, kad dėl jų plėtojamos ūkinės veiklos, galinčios neigiamai veikti laukinius gyvūnus, jų buveines, veisimosi, maitinimosi, žiemojimo, trumpalaikio apsistojimo migracijų metu sąlygas ar migracijos kelius, nebus neigiamo poveikio laukinei gyvūnijai arba jis bus minimalus.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>6. Savivaldybės ir jų įgaliotos institucijos skatina, organizuoja, šviečia ir informuoja apie poreikį saugoti</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>saugomas rūšis, jų augavietes, radavietes ir buveines, atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas.</p> <p>4 straipsnis. Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys</p> <p>1. Lietuvos Respublikos saugomomis gyvūnų, augalų ir grybų rūšimis skelbiamos nykstančios, pažeidžiamos, retos arba endeminės rūšys, kurios tokiomis pripažįstamos vadovaujantis mokslinių tyrimų duomenimis apie jų natūralius arealus, rūšių buveines, populiacijų dydžius ir jų kaitos tendencijas.</p> <p>7 straipsnis. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšys</p> <p>1. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus tvirtina Aplinkos ministerija. Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašai yra šie:</p> <p>4) Europos bendrijos paukščių rūšių, kurių buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės, kad jos savo natūraliame areale būtų išsaugotos, išliktų ir veistųsi, sąrašas. Į šį sąrašą įtraukiamos rūšys, kurioms gresia pavojus išnykti; rūšys, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai; rūšys, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo; kitos rūšys, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.</p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>5) atliekant saugomų rūšių buveinių priežiūrą ir tvarkymą, atkuriant sunaikintas buveines, kuriant biotopus.</p> <p>11 straipsnis. Saugomų rūšių perkėlimas, introdukcija ir reintrodukcija</p> <p>1. Lietuvos Respublikos teritorijoje natūraliai gyvenusius (augusius) ir išnykusius saugomų rūšių</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>gyvūnus, augalus ir grybus reintrodukuoti leidžiama, jeigu tai nekelia pavojaus ekosistemų stabilumui, saugomų rūšių saugumui ir yra įvertintos rūšies perspektyvos, galimas jų poveikis kitoms rūšims, jų populiacijoms ir buveinėms.</p> <p>13 straipsnis. Veiklos, susijusios su Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšimis, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, reglamentavimas</p> <p>2) nustatyti Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, naudojimą numatant laikinus ar vietinio masto draudimus imti šių rūšių egzempliorius iš gamtos ir naudoti tam tikras populiacijas; keisti šių rūšių egzempliorių ėmimo iš gamtos laikotarpius ir (arba) metodus; keisti medžioklės ir žūklės tvarką, kad būtų atsižvelgiama į šių rūšių populiacijų išsaugojimą; nustatyti šių rūšių egzempliorių ėmimo iš gamtos kvotų sistemas; keisti teisės aktus, susijusius su šių rūšių egzempliorių pirkimu, pardavimu, siūlymu pirkti, laikymu ar transportavimu pardavimo tikslais.</p> <p>14 straipsnis. Išimčių, susijusių su šio įstatymo 12 ir 13 straipsniuose nustatytų reikalavimų nesilaikymu, taikymas</p> <p>1. Jeigu nėra galimybės priimti jokio kito priimtino alternatyvaus sprendimo ir išimties taikymas nesutrukdyt palaikyti atitinkamos Europos bendrijos svarbos rūšies populiacijos palankią apsaugos būklę jos natūraliame areale, Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija, išduodamos atitinkamus leidimus, gali taikyti išimtis, pagal kurias būtų leidžiama netaikyti šio įstatymo 12 ir 13 straipsniuose nustatytų draudimų.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Tokios išimtys gali būti taikomos ir leidimas išduodamas tik siekiant vieno iš šių tikslų:</p> <p>1) siekiama apsaugoti laukinę fauną ir florą ir išsaugoti natūralias jų buveines.</p> <p>18 straipsnis. Griežtai saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių apsauga</p> <p>1. Kad būtų užtikrinta palanki griežtai saugomos rūšies apsaugos būklė, svarbiausios griežtai saugomos rūšies radavietės ir augavietės turi būti apsaugotos nuo neigiamo ūkinės veiklos poveikio, jose tęsiama ir plėtojama ūkinė veikla turi sudaryti griežtai saugomai rūšiai tinkamas sąlygas jos buveinėje.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>6 straipsnis. Rezervatai</p> <p>1. Rezervatų steigimo tikslai:</p> <p>3) išsaugoti vertingas natūralias ekosistemas, buveines, laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšių genofondą.</p> <p>8 straipsnis. Draustiniai</p> <p>1. Draustinių steigimo tikslai:</p> <p>3) išsaugoti laukinių augalų, gyvūnų bei grybų buveines ir rūšis, genetiniu požiūriu vertingas jų populiacijas.</p> <p>3. Gamtiniai draustiniai yra:</p> <p>5) botaniniai – retoms bei nykstančioms laukinių augalų ir grybų rūšims bei jų bendrijoms ir buveinėms saugoti;</p> <p>6) zoologiniai – retoms bei nykstančioms laukinių gyvūnų rūšims, jų bendrijoms ir buveinėms saugoti; šioje draustinių grupėje gali būti išskirtos teriologinių, ornitologinių, herpetologinių, ichtiologinių, entomologinių ir kitos draustinių rūšys;</p> <p>7) botaniniai-zoologiniai – retoms bei nykstančioms laukinių augalų, grybų ir gyvūnų rūšims, jų bendrijoms ar buveinėms saugoti;</p> <p>10) talasologiniai – vertingoms jūrų ekosistemoms</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>saugoti.</p> <p>10 straipsnis. Paveldo objektai</p> <p>3. Gamtos paveldo objektai yra:</p> <p>5) botaniniai – išskirtinio amžiaus, matmenų, formų ar dendrologiniu bei estetiniu požiūriu vertingi medžiai, krūmai, saugomų augalų ir grybų rūšių augavietės (buveinės), unikalios ir nykstančios augalų bendrijos, dendrologiniai rinkiniai, dendrologinę vertę turintys parkai ir skverai.</p> <p>12 straipsnis. Valstybiniai parkai</p> <p>1. Valstybinių parkų steigimo tikslai:</p> <p>1) išsaugoti gamtiniu ir kultūriniu požiūriais vertingą kraštovaizdį;</p> <p>2) išsaugoti tipiškas arba unikalias ekosistemas.</p> <p>24 straipsnis. Saugomų teritorijų įrašymas į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus ir veiklos jose reglamentavimas</p> <p>1. Lietuvos Respublikos saugomoms teritorijoms arba jų dalims, kuriose yra tarptautinės svarbos kraštovaizdžio kompleksų, buveinių, retų bei nykstančių augalų ir gyvūnų rūšių ar jų bendrijų bei populiacijų, taip pat gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), gali būti suteiktas tarptautinės svarbos saugomos teritorijos statusas ir (ar) jos gali būti įrašytos į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>1. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos nustatomos vietovėse, kuriose yra Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir Europos bendrijos svarbos rūšių buveinės. Teritorijos atrenkamos šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka atsižvelgiant į tai, kokią Lietuvos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Respublikos teritorijos dalį užima Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai ir rūšių, kurioms išsaugoti reikia nustatyti buveinių apsaugai svarbias teritorijas, buveinės.</p> <p>2. Kiekiu ir dydžiu tinkamiausios paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatomos vadovaujantis moksliniais tyrimais ir atsižvelgiant į laukinių paukščių apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, apimančiame europinę teritoriją valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis. Nustatant jas, siekiama šių tikslų:</p> <p>1) kad savo areale išliktų ir veistųsi tokios į Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių sąrašą įrašytos paukščių rūšys: kurioms gresia pavojus išnykti; kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai; kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto arealo; kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio. Vertinant visada remiamasi laukinių paukščių rūšių populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.</p> <p>3. Vietovių, kuriose nustatomos paukščių apsaugai svarbios arba buveinių apsaugai svarbios teritorijos, atrankos kriterijus tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija. Tvirtinant buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, nustatoma, kurie Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai, augalų ir gyvūnų rūšys yra prioritetiniai natūralių buveinių tipai, prioritetinės augalų ir gyvūnų rūšys.</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>5) organizuoja, kad kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 6 metus po to, kai pasiūlytą vietovę Europos Komisija</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>patvirtina Europos bendrijos svarbos teritorija, joje būtų nustatyta buveinių apsaugai svarbi teritorija pagal šio straipsnio 5 dalies reikalavimus.</p> <p>5. Buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas nustato Vyriausybės įgaliota institucija pagal Vyriausybės nustatytą tvarką.</p>
<p>e) skatina ekologiškai pagrįstą ir stabilų teritorijų, besiribojančių su saugomomis teritorijomis, vystymą pastarųjų teritorijų apsaugos tikslu;</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 LR įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>f) (1)imasi priemonių degraduotoms sistemoms reanimuoti bei atkurti ir (2)padeda atkurti pavojuje atsidūrusias rūšis, iš dalies, (3)parengiant ir (4)įgyvendinant racionalaus naudojimo planus ir (5)kitas strategijas;</p>	<p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>5 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>2. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę:</p> <p>2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka gauti finansinę pagalbą laisvėje gyvenančios laukinės gyvūnijos ištekliams apsaugoti ir atkurti.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>5) tvirtina Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir šių planų tvirtinimo tvarkos aprašą, organizuoja jų rengimą ir įgyvendinimą.</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams priemones, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidaranti papildomos išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>2) rengiant ir įgyvendinant saugomų rūšių apsaugos planus;</p> <p>5) atliekant saugomų rūšių buveinių priežiūrą ir tvarkymą, atkuriant sunaikintas buveines, kuriant biotopus.</p> <p>9 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos planai</p> <p>1. Saugomos rūšies išsaugojimo veiklos prioritetinėms kryptims, apsaugos priemonėms, jų finansavimo šaltiniams ir veiksmų planui numatyti Aplinkos ministerija organizuoja saugomos rūšies apsaugos plano parengimą ir įgyvendinimą, prioritetą teikiant griežtai saugomoms rūšims. Aplinkos ministerija taip pat organizuoja tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, parengtų strateginių dokumentų, skirtų atskiroms saugomoms rūšims išsaugoti, įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.</p> <p>2. Fiziniai ir juridiniai asmenys rengia ir įgyvendina saugomų rūšių apsaugos planus, vadovaudamiesi Aplinkos ministerijos patvirtinto Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir šių planų tvirtinimo tvarkos aprašo reikalavimais.</p> <p>3. Saugomų rūšių apsaugos planus tvirtina Aplinkos ministerija.</p> <p>17 straipsnis. Negalimas poveikis Lietuvos Respublikos saugomoms rūšims</p> <p>2. Aplinkos apsaugos institucijos, teisės aktų nustatyta tvarka išduodančios planavimo ir projektavimo sąlygas, išduodančios leidimus ūkinei veiklai arba pritariančios (derinančios), kad leidimai būtų išduoti, privalo reikalauti, kad vykdant ūkinę veiklą būtų išvengta saugomų rūšių individų sunaikinimo, išsaugotos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>saugomų rūšių radavietės ir augavietės, o jei nėra galimybės šio poveikio išvengti, – jis būtų minimalus, o sunaikintos vertybės vėl atkurtos.</p> <p>18 straipsnis. Griežtai saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių apsauga</p> <p>5. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus ir kitus suinteresuotus asmenis, kurių žemėje yra griežtai saugomų rūšių radavietė ar augavietė, dėl jas palankiai veikiančio ar atkuriančio ūkininkavimo formų ir dėl galimų paramos priemonių, kuriomis būtų skatinamos tokios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos dėl jų taikymo prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos.</p> <p>19 straipsnis. Žemės, kurioje aptinkamos ar randamos saugomos rūšys, savininkų, valdytojų ar naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>1. Žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai, kurių žemėje yra aptinkamos ar randamos Lietuvos Respublikos teritorijoje saugomos rūšys, turi teisę:</p> <p>3) gauti paramą ūkininkavimui, kad būtų tinkamai tvarkomos arba atkuriamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės ir būtų kompensuotos žemės savininko, valdytojo ar naudotojo prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos dėl atitinkamų ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>12 straipsnis. Valstybiniai parkai</p> <p>1. Valstybinių parkų steigimo tikslai:</p> <p>3) atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtinius bei kultūrinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p> <p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>1) atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis arba jų kompleksus.</p> <p>22 straipsnis. Gamtinio karkaso sudėtis ir nustatymas</p> <p>6. Gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.</p> <p>34 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Juridiniai ir fiziniai asmenys, padarę žalą saugomoms teritorijoms, privalo atlyginti žalą kiek įmanoma natūra (atkurti pirminę objekto ar teritorijos būklę), be to, atlyginti padarytus tiesioginius ir netiesioginius nuostolius.</p>
<p>g) numato ir įgyvendina priemones, skirtas reguliuoti, kontroliuoti ir apriboti grėsmei, susijusiai su gyvų organizmų naudojimu ir išskyrimu biotechnologijų pagalba, kurie gali turėti neigiamas ekologines pasekmes, įtakojančias biologinės įvairovės išsaugojimą, taip pat ir žmonių sveikatą;</p>	<p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>
<p>h) (1)neleidžia introdukuoti svetimų rūšių, (2)kurios kelia grėsmę ekosistemoms, buveinėms ir rūšims, (3)kontroliuoja ir (4)sunaikina tokias svetimas rūšis;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>6 straipsnis. Laukinių augalų ir grybų rūšių introdukcija</p> <p>Įvežti į Lietuvos Respubliką naujas laukinių augalų, grybų rūšis galima tik Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir užtikrinus, jog</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>introdukuotoji rūšis nedarys neigiamo poveikio natūralioms augalų bendrijoms bei aplinkai.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>9 straipsnis. Laukinių gyvūnų introdukcija, reintrodukcija, perkėlimas ir išleidimas į laisvę</p> <p>2. Draudžiama laukinius gyvūnus perkelti, introdukuoti ar reintrodukuoti ir išleisti į laisvę, jeigu Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija nustato, kad yra hibridizacijos ar konkuravimo su giminingomis rūšimis, epidemijų išplitimo ir buveinių pakitimo pavojus arba kitaip gali būti sutrikdytas ekosistemų stabilumas ar kilti grėsmė žmonių, naminių ar laukinių gyvūnų sveikatai ir gyvybei. Tokiais atvejais nelaisvėje laikyti ir ištrūkę į laisvę laukiniai gyvūnai turi būti skubiai sugauti arba numarinami laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų lėšomis.</p> <p>3. Draudžiama Lietuvos Respublikoje introdukuoti tokias laukinių gyvūnų rūšis, kurių paplitimo natūralioje aplinkoje poveikis vietinėms rūšims yra žalingas, nenustatytas, nežinomas ar neprognozuojamas.</p> <p>4. Draudžiama išleisti į laisvę svetimžemes laukinių gyvūnų rūšis, sąmoningai ar nesąmoningai nelaisvėje išveistus gyvūnų hibridus. Nelaisvėje laikyti ir ištrūkę į laisvę gyvūnų hibridai ir svetimžemių rūšių laukiniai gyvūnai privalo būti skubiai sugauti arba numarinami laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų lėšomis.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>11 straipsnis. Saugomų rūšių perkėlimas, introdukcija ir reintrodukcija</p> <p>1. Lietuvos Respublikos teritorijoje natūraliai gyvenusius (augusius) ir išnykusius saugomų rūšių gyvūnus, augalus ir grybus reintrodukuoti leidžiama, jeigu tai nekelia pavojaus ekosistemų stabilumui,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>saugomų rūšių saugumui ir yra įvertintos rūšies perspektyvos, galimas jų poveikis kitoms rūšims, jų populiacijoms ir buveinėms.</p> <p>2. Saugomų rūšių perkėlimo, introdukcijos ir reintrodukcijos reikalavimai nustatomi Aplinkos ministerijos tvirtinamame Introdukcijos, reintrodukcijos ir perkėlimo tvarkos apraše.</p> <p>3. Draudžiama Lietuvos Respublikoje introdukuoti tokias gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, kurių paplitimo natūralioje aplinkoje poveikis saugomoms rūšims yra žalingas, nenustatytas, nežinomas ar neprognozuojamas.</p>
<p>i) (1)stengiasi sudaryti sąlygas, (2)būtinai užtikrinant esamų naudojimo būdų tinkamumą biologinės įvairovės apsaugai ir (3) jos komponentų stabiliam naudojimui;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>10 straipsnis. Laukinės augalijos išteklių naudojimo rūšys ir tvarka</p> <p>1. Laukinės augalijos išteklių naudojimo rūšys yra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) laukinių sėklų, laukinių vaisių (uogų, riešutų ir kt.) rinkimas; 2) grybų rinkimas; 3) laukinių vaistinių augalų žaliavos ruošimas; 4) laukinių techninių augalų (kiminų, nendrių, gluosnių ir kt.) žaliavos ruošimas; 5) laukinių augalų ar jų dalių naudojimas dekoratyviniams tikslams; 6) ganiava; 7) kita su laukinės augalijos išteklių ėmimu iš gamtinės aplinkos susijusi ūkinė veikla. <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>6 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo rūšys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) medžioklė; 2) žvejyba; 3) laukinių gyvūnų paėmimas iš jų buveinių; 4) laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje;

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>5) laukinių gyvūnų laikymas zoologijos soduose;</p> <p>6) veisimas ir kryžminimas;</p> <p>7) laukinių gyvūnų perkėlimas, introdukcija, reintrodukcija ir išleidimas į laisvę;</p> <p>8) laukinių gyvūnų naudojimas mokslo, mokymo, švietimo, estetikos tikslais ir zoologinėms kolekcijoms sudaryti;</p> <p>9) laukinių gyvūnų paėmimas iš jų buveinių globos ir gydymo tikslais;</p> <p>10) laukinių gyvūnų gausos reguliavimas siekiant apsaugoti žmonių sveikatą, fauną ir florą, išvengti didelės žalos žemės, miško ar žuvininkystės ūkiuose ir kitoms nuosavybės rūšims;</p> <p>11) prekyba laukiniais gyvūnais.</p> <p>2. Kai kurių laukinių gyvūnų rūšių išteklių naudojimas, atsižvelgiant į jų ekologinę būklę, populiacijų dinamiką, buveinių būklę, reprodukcijos galimybes arba jų svarbą tarptautiniu mastu, gali būti ribojamas nustatant iš buveinių paimamų gyvūnų skaičių ir kitas naudojimo sąlygas vadovaujantis Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėmis.</p> <p>3. Laukinių gyvūnų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti tinkamą jų apsaugos būklę.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>10 straipsnis. Saugomų rūšių naudojimas</p> <p>1. Saugomų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti palankią jų apsaugos būklę. Asmenys, naudojantys saugomas rūšis, turi laikytis šio įstatymo reikalavimų, Aplinkos ministerijos nustatytos saugomų rūšių naudojimo tvarkos, Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>grybais taisyklių ir kitų teisės aktų.</p> <p>2. Saugomų rūšių paėmimas iš gamtinės aplinkos, tų rūšių stebėjimas, žymėjimas, filmavimas, fotografavimas, veisimas, laikymas nelaisvėje, saugomų rūšių naudojimas mokslo tiriamiesiems darbams ir kitos naudojimo formos, išskyrus saugomų rūšių gyvūnų, augalų ir grybų prekybą, atliekamas pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašą. Leidimas stebėti, filmuoti, fotografuoti saugomas rūšis, kai šių rūšių individai netrikdomi, nereikalingas, išskyrus saugomų rūšių gyvūnus, įrašytus į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių sąrašą ir Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus, veisimosi metu prie jų buveinių, žiemavietėse, žiemos miego metu.</p> <p>3. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių gyvūnus leidžiama vadovaujantis Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklėmis.</p> <p>4. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių augalus ir grybus leidžiama vadovaujantis Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklėmis.</p> <p>5. Saugomas rūšis naudoti leidžiama turint Aplinkos ministerijos išduotą leidimą.</p>
<p>j) sutinkamai su savo nacionaline teisėtvara, užtikrina pagarbą, išsaugojimą ir palaikymą čiabuvių ir vietinių bendruomenių žinių, naujovių ir praktikos, atspindinčių tradicinį gyvenimo būdą, o tai turi reikšmę saugant ir stabiliai naudojant biologinę įvairovę; padeda</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>plačiau jas taikyti pritariant ir dalyvaujant patiems tų žinių, naujovių ir praktikos turėtojams, taip pat skatina bendrą teisingu pagrindu naudojamąsi gėrybėmis, kurias teikia tų žinių, naujovių ir praktikos taikymas;</p>	
<p>k) (1)rengia ir (2)įgyvendina reikiamas teises normas ir/arba kitus reglamentuojančius nuostatus į pavojų patekusioms rūšims ir populiacijoms išsaugoti;</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i> 3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>16) kreipiasi į teismą, kai kyla grėsmė saugomų rūšių apsaugai arba siekiant užtikrinti šio įstatymo nustatytus reikalavimus.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>2. Kiekiu ir dydžiu tinkamiausios paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatomos vadovaujantis moksliniais tyrimais ir atsižvelgiant į laukinių paukščių apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, apimančiame europinę teritoriją valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis. Nustatant jas, siekiama šių tikslų:</p> <p>1) kad savo areale išliktų ir veistų tokios į Europos bendrijos svarbos paukščių rūšių sąrašą įrašytos paukščių rūšys: kurioms gresia pavojus išnykti; kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai; kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto arealo; kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio. Vertinant visada remiamasi laukinių paukščių rūšių populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.</p>
<p>l) (1)atvejais, kada sutinkamai su</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>7 straipsniu išryškėja esminis nepalankaus poveikio biologinei įvairovei faktas, reglamentuoja ar (2)reguliuoja atitinkamus procesus ir veiklos kategorijas;</p>	<p>3 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos principai</p> <p>5) mažinamas laukinei augalijai daromas neigiamas poveikis atliekant žemės, miškų ūkio darbus bei vykdant kitokią ūkinę veiklą.</p> <p>20 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>21 straipsnis. Laukinei augalijai padarytos žalos atlyginimas</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, neteisėta veika padarę žalą laukinei augalijai, privalo ją atlyginti. Žalos apskaičiavimo tvarką tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba kartu su Aplinkos ministerija nustato ir įgyvendina laukinių gyvūnų apsaugos priemones, kai jiems gresia žūtis dėl gaisrų, stichinių nelaimių, epizootijų ir kitų priežasčių.</p> <p>22 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti žalą laukinei gyvūnijai įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>25 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <p>Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p>26 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti dėl jų</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>veiksmų ar neveikimo patirtą žalą saugomų rūšių gyvūnams, augalams, grybams ir jų buveinėms.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>11. Jeigu šio straipsnio 10 dalyje nurodytas planas ar projektas, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių svarbesnio visuomenės intereso priežasčių, tarp jų socialinio ir ekonominio pobūdžio, įgyvendinamos visos kompensacinės priemonės, kad bendras „Natura 2000“ tinklo vientisumas būtų išsaugotas. Apie nustatytas kompensacines priemones informuojama Europos Komisija. Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetas natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetas augalų ar gyvūnų rūšis, vieninteliai galimi pateikti motyvai yra susiję su žmonių sveikata ar viešuoju saugumu arba su svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis. Dėl galimybės pritaikyti motyvus, susijusius su kitomis, negu nurodyta, įpareigojančiomis svarbesnio visuomenės intereso priežastimis, būtina kreiptis į Europos Komisiją jos nuomonės tokiu klausimu. Kompensacinių priemonių bendram „Natura 2000“ tinklo vientisumui išsaugoti taikymo tvarką ir informacijos apie patvirtintas kompensacines priemones teikimo Europos Komisijai ir kreipimosi į Europos Komisiją dėl jos nuomonės tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.</p>
<p>m) (1)bendradarbiauja suteikiant finansinę ir (2)kitą paramą išlaikymo in-situ priemonėms, numatytoms "a"- "1" punktuose,</p>	<p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</p> <p>20 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
(3) ypač vykdomoms besivystančiose šalyse.	<p>inventorizavimas, tvarkymas, buveinių atkūrimas, saugomų rūšių apsaugos planų rengimas, stebėseną, saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkymas, moksliniai tyrimai, Lietuvos raudonosios knygos išleidimas, dėl ūkinės veiklos apribojimų prarastų pajamų kompensavimas, informacijos pateikimas ir kitos apsaugos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų ir papildomų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p>2. Saugomų rūšių apsaugos planų įgyvendinimas finansuojamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, kitų finansavimo šaltinių, tarptautinių programų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gaunamų lėšų.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>2) vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą pateikia svarstyti Europos Komisijai, kad būtų sudarytas ir patvirtintas atitinkamo biogeografinio regiono Europos bendrijos svarbos teritorijų sąrašas. Apie kiekvieną teritoriją Europos Komisijai pateikiama informacija (teritorijos žemėlapis, jos pavadinimas, padėtis, plotas ir duomenys, gauti taikant buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus) pagal Europos Komisijos nustatytą formą. Kartu su sąrašu pateikiami skaičiavimai, koks turi būti Europos bendrijos finansavimas, kad Lietuvos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Respublika galėtų nustatyti ir įgyvendinti būtinas apsaugos priemones teritorijose, kuriose yra aptinkami prioritetiniai natūralių buveinių tipai ir (arba) prioritetinės augalų ir gyvūnų rūšys.</p> <p>7. Vyriausybės įgaliota institucija apie nustatytas paukščių apsaugai svarbias teritorijas reikiamą informaciją pateikia Europos Komisijai pagal šios nustatytą formą, kad Europos Komisija galėtų imtis atitinkamų iniciatyvų bendradarbiavimui užtikrinti, kuris būtinas, kad paukščių apsaugai svarbios teritorijos sudarytų nuoseklią visumą, atitinkančią laukinių paukščių rūšių apsaugos reikalavimus europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>3. Vyriausybės įgalios institucijos, atlikdamos saugomų teritorijų valstybinio valdymo funkcijas:</p> <p>3) organizuoja su saugomomis teritorijomis susijusį tarptautinį bendradarbiavimą.</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>2) rengia iš biudžeto finansuojamų saugomų teritorijų programų projektus ir teikia juos Finansų ministerijai.</p> <p>29 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo finansavimas</p> <p>2. Savivaldybių draustinių bei paveldo objektų apsauga ir tvarkymas finansuojami iš savivaldybių biudžetų lėšų.</p> <p>32 straipsnis. Žemės savininkų, valdytojų bei naudotojų teisės ir pareigos saugomose teritorijose</p> <p>7. Asmenys, gyvenantys saugomose teritorijose, gali verstis veikla, neprieštarujančia saugomos teritorijos steigimo tikslams, turi teisę gauti finansinę ir kitokią</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	paramą už gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) priežiūrą.
<p>9 straipsnis. Išlaikymas ex-situ Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga, ypač papildant priemones in-situ:</p> <p>a) (1) imasi priemonių išsaugoti biologinės įvairovės komponentus ex-situ, (2) visų pirma tų komponentų kilmės šalyje;</p>	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>4) veisiant saugomas rūšis nelaisvėje ir vėliau populiacijų palaikymo tikslais išleidžiant arba perkeltiant į laisvę.</p> <p>13 straipsnis. Veiklos, susijusios su Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšimis, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, reglamentavimas</p> <p>1. Jeigu atliekant Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, stebėseną ir tyrimus, numatytus šio įstatymo ketvirtajame skirsnyje, nustatoma, kad tai yra būtina, Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija imasi priemonių užtikrinti, kad šių gyvūnų ir augalų rūšių egzempliorių ėmimas iš gamtos ir jų naudojimas nesutrukdytų palaikyti palankią šių rūšių apsaugos būklę.</p> <p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija gali:</p> <p>3) organizuoti Europos bendrijos svarbos gyvūnų, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, veisimą nelaisvėje ir augalų dirbtinį dauginimą griežtai kontroliuojamomis sąlygomis, siekiant sumažinti šių rūšių egzempliorių ėmimą iš gamtos.</p>
<p>b) (1) sudaro ir (2) palaiko sąlygas išlaikyti ir tirti ex-situ (3) augalus, (4) gyvūnus ir (5) mikroorganizmus, visų pirma genetinių išteklių kilmės</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Laukinių gyvūnų laikymas zoologijos soduose</p> <p>2. Leidimo zoologijos sodui įkurti turėtojas privalo</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
šalyje;	<p>užtikrinti, kad zoologijos sodas įgyvendintų šias priemones:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dalyvautų moksliniuose tyrimuose, kuriais būtų prisidedama prie laukinių gyvūnų rūšių apsaugos, ir (arba) organizuotų mokymą atitinkamų įgūdžių apsaugos srityje klausimais, ir (arba) keistūsi informacija, susijusia su rūšių apsauga, ir (arba) užsiimtų rūšių veisimu nelaisvėje, jų populiacijų atkūrimu arba reintrodukcija į laukinę gamtą; 2) skatintų visuomenės mokymąsi ir švietimą biologinės įvairovės apsaugos srityje teikiant informaciją apie eksponuojamas laukinių gyvūnų rūšis ir jų natūralias buveines; 3) įkurdintų laikomus laukinius gyvūnus tokiomis sąlygomis, kurios atitinka šių gyvūnų rūšių įkurdinimo biologinius ir apsaugos reikalavimus pagal Laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje taisykles.
c) (1)imasi priemonių atkurti ir reanimuoti išnykimo pavojuje atsidūrusias rūšis jų natūraliose buveinėse atitinkamose sąlygose;	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams priemones, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidaranti papildomos išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) atliekant saugomų rūšių buveinių priežiūrą ir tvarkymą, atkuriant sunaikintas buveines, kuriant

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>biotopus.</p> <p>18 straipsnis. Griežtai saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių apsauga</p> <p>5. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus ir kitus suinteresuotus asmenis, kurių žemėje yra griežtai saugomų rūšių radavietė ar augavietė, dėl jas palankiai veikiančio ar atkuriančio ūkininkavimo formų ir dėl galimų paramos priemonių, kuriomis būtų skatinamos tokios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos dėl jų taikymo prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos. Tais atvejais, kai negalima pritaikyti jokių paramos priemonių, žemės savininkams, valdytojams, naudotojams ir kitiems suinteresuotiems asmenims prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos dėl nustatytų veiklos apribojimų kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, dėl ūkinės veiklos apribojimų susidarančių nuostolių arba papildomų išlaidų kompensacijas skaičiuojant pagal kainas, buvusias įvertinimo dieną.</p> <p>19 straipsnis. Žemės, kurioje aptinkamos ar randamos saugomos rūšys, savininkų, valdytojų ar naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>1. Žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai, kurių žemėje yra aptinkamos ar randamos Lietuvos Respublikos teritorijoje saugomos rūšys, turi teisę:</p> <p>3) gauti paramą ūkininkavimui, kad būtų tinkamai tvarkomos arba atkuriamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės ir būtų kompensuotos žemės savininko, valdytojo ar naudotojo prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos dėl atitinkamų ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p> <p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p> <p>1) atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis arba jų kompleksus.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>5. Buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas nustato Vyriausybės įgaliota institucija pagal Vyriausybės nustatytą tvarką. Tokios teritorijos nustatomos patvirtinant jų sąrašą, ribas ir nurodant apsaugos prioritetus, atsižvelgiant į teritorijos svarbą palaikant ar atkuriant Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų arba Europos bendrijos svarbos rūšių palankią apsaugos būklę ir užtikrinant „Natura 2000“ tinklo vientisumą, taip pat atsižvelgiant į toms vietovėms gresiantį degradavimą ar sunaikinimą. Sprendimas dėl buveinių ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatymo Europos bendrijos svarbos teritorijoje arba vietovėje, atitinkančioje paukščių apsaugai svarbios teritorijos atrankos kriterijus, gali būti priimtas, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:</p> <p>1) vietovė yra Lietuvos Respublikos saugomoje teritorijoje.</p> <p>9. Vyriausybės įgalios institucijos imasi priemonių, kad buveinių apsaugai svarbiose teritorijose būtų išvengta natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo ir rūšių, kurių apsaugai buvo nustatytos buveinių apsaugai svarbios teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas, norint palaikyti ar atkurti palankią Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių, augalų ir gyvūnų rūšių apsaugos būklę.</p>
d) (1)reglamentuoja ir reguliuoja biologinių išteklių rinkimą jų	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonės</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>natūraliose buveinėse išlaikymo ex-situ tikslu tam, (2)kad būtų išvengta grėsmės ekosistemoms ir (3) rūšių populiacijoms in-situ, (4)išskyrus atvejus, kai būtina imtis specialių laikinų priemonių ex-situ sutinkamai su šio straipsnio "c" punktu; ir</p>	<p>1. Laukinės augalijos apsauga užtikrinama: 4) ribojant laukinės augalijos išteklių naudojimą.</p> <p>2. Laukinei augalijai, jos ištekliams apsaugoti ūkinė veikla ir laukinės augalijos išteklių naudojimas gali būti apriboti Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos bei savivaldos institucijų sprendimais.</p> <p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>3 straipsnis. Nuosavybės teisė į laukinę gyvūniją</p> <p>2. Laisvėje esantys laukiniai gyvūnai, kurie, vadovaujantis šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimais, buvo paimti iš buveinių, tampa juos iš buveinių paėmusio asmens nuosavybe, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.</p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija: 2) nustato Laukinės gyvūnijos išteklių, laukinių gyvūnų rūšių buveinių, veisimosi sąlygų, laikino apsistojimo vietų, žiemojimo vietų ir migracijos kelių apsaugos, atkūrimo ir tvarkymo reikalavimus.</p> <p>6 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudojimas</p> <p>2. Kai kurių laukinių gyvūnų rūšių išteklių naudojimas, atsižvelgiant į jų ekologinę būklę, populiacijų dinamiką, buveinių būklę, reprodukcijos galimybes arba jų svarbą tarptautiniu mastu, gali būti ribojamas nustatant iš buveinių paimamų gyvūnų skaičių ir kitas naudojimo sąlygas vadovaujantis Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklėmis.</p> <p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</p> <p>13 straipsnis. Veiklos, susijusios su Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšimis, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, reglamentavimas</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija gali:</p> <p>3) organizuoti Europos bendrijos svarbos gyvūnų, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, veisimą nelaisvėje ir augalų dirbtinį dauginimą griežtai kontroliuojamomis sąlygomis, siekiant sumažinti šių rūšių egzempliorių ėmimą iš gamtos.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>30 straipsnis. Saugomų teritorijų kontrolės organizavimas</p> <p>7. Saugomose teritorijose Vyriausybės įgaliota institucija gali drausti arba riboti motorinių transporto ir vandens transporto priemonių naudojimą ir judėjimą, medžioklę, žvejybą, grybų ir augalų, taip pat jų dalių rinkimą, saugomų objektų naudojimą ir lankymą.</p>
<p>e) bendradarbiauja teikiant finansinę ir kitokią paramą išlaikymo ex-situ priemonėms, numatytoms "a"- "d" punktuose, taip pat sudarant ir palaikant išlaikymo ex-situ sąlygas besivystančiose šalyse.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>10 straipsnis. Biologinės įvairovės komponentų stabilus naudojimas</p> <p>Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga:</p> <p>a) (1)numato biologinių išteklių apsaugos ir (2)stabilaus naudojimo klausimų svarstymą priimant nacionalinio lygio sprendimus;</p>	<p>Laukinės augalijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonės</p> <p>2. Laukinei augalijai, jos ištekliams apsaugoti ūkinė veikla ir laukinės augalijos išteklių naudojimas gali būti apriboti Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos bei savivaldos institucijų sprendimais.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinį reglamentavimą pagal</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos, Žemės ūkio ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir savivaldybių administracijos.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinį reglamentavimą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.</p> <p>6 straipsnis. Lietuvos raudonosios knygos komisija</p> <p>1. Lietuvos raudonosios knygos komisijos sudėtį tvirtina Aplinkos ministerija. Lietuvos raudonosios knygos komisija sudaroma iš mokslo ir mokymo institucijų, Aplinkos ministerijos atstovų.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą rengia ir kiekvienais metais jį peržiūri Lietuvos raudonosios knygos komisija. Lietuvos raudonosios knygos komisijos sudarytą Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašą (jo papildymus ir (ar) pakeitimus) tvirtina Aplinkos ministerija.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimo tikslai</p> <p>Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>5. Buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas nustato Vyriausybės įgaliota institucija pagal Vyriausybės nustatytą tvarką. Tokios teritorijos nustatomos patvirtinant jų sąrašą, ribas ir nurodant apsaugos prioritetus, atsižvelgiant į teritorijos svarbą palaikant ar atkuriant Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų arba Europos bendrijos svarbos rūšių palankią apsaugos būklę ir užtikrinant „Natura 2000“ tinklo vientisumą, taip pat atsižvelgiant į toms vietovėms gresiantį degradavimą ar sunaikinimą. Sprendimas dėl buveinių ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos nustatymo Europos bendrijos svarbos teritorijoje arba vietovėje, atitinkančioje paukščių apsaugai svarbios teritorijos atrankos kriterijus, gali būti priimtas, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:</p> <p>1) vietovė yra Lietuvos Respublikos saugomoje teritorijoje.</p> <p>13. Šio straipsnio 9, 10 ir 11 dalyse nustatyti apsaugos reikalavimai vietovėms pradedami taikyti, kai jas Vyriausybės įgaliota institucija įrašo į vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą.</p>
b) (1)imasi priemonių biologinių	<i>Laukinės augalijos įstatymo</i>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>išteklių naudojimo srityje, kad būtų (2)pašalintas arba (3)iki minimumo sumažintas neigiamas poveikis biologinei įvairovei;</p>	<p>19 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos ir naudojimo valstybės kontrolė</p> <p>1. Laukinės augalijos apsaugos ir naudojimo valstybės kontrolės tikslas - užtikrinti, kad visi fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, laikytųsi nustatytos laukinės augalijos naudojimo tvarkos ir augalijos apsaugos reikalavimų.</p> <p>2. Laukinės augalijos apsaugos ir naudojimo valstybės kontrolę vykdo Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p> <p>20 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>20 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo valstybinė kontrolė</p> <p>Laukinės gyvūnijos apsaugos ir laukinės gyvūnijos išteklių naudojimo valstybinę kontrolę vykdo Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos ir kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>21 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šį įstatymą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>10 straipsnis. Saugomų rūšių naudojimas</p> <p>1. Saugomų rūšių naudojimas neturi kelti grėsmės tokių rūšių ilgalaikiam išlikimui ir pastangoms užtikrinti</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>palankią jų apsaugos būklę. Asmenys, naudojantys saugomas rūšis, turi laikytis šio įstatymo reikalavimų, Aplinkos ministerijos nustatytos saugomų rūšių naudojimo tvarkos, Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių, Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklių ir kitų teisės aktų.</p> <p>2. Saugomų rūšių paėmimas iš gamtinės aplinkos, tų rūšių stebėjimas, žymėjimas, filmavimas, fotografavimas, veisimas, laikymas nelaisvėje, saugomų rūšių naudojimas mokslo tiriamiesiems darbams ir kitos naudojimo formos, išskyrus saugomų rūšių gyvūnų, augalų ir grybų prekybą, atliekamas pagal Aplinkos ministerijos patvirtintą Saugomų rūšių naudojimo tvarkos aprašą. Leidimas stebėti, filmuoti, fotografuoti saugomas rūšis, kai šių rūšių individai netrikdomi, nereikalingas, išskyrus saugomų rūšių gyvūnus, įrašytus į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių sąrašą ir Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus, veisimosi metu prie jų buveinių, žiemavietėse, žiemos miego metu.</p> <p>3. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių gyvūnus leidžiama vadovaujantis Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklėmis.</p> <p>4. Prekiauti, siūlyti parduoti ar pirkti, importuoti, eksportuoti, reeksportuoti saugomų rūšių augalus ir grybus leidžiama vadovaujantis Prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir grybais taisyklėmis.</p> <p>5. Saugomas rūšis naudoti leidžiama turint Aplinkos ministerijos išduotą leidimą.</p> <p>24 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos valstybinė kontrolė</p> <p>Saugomų rūšių apsaugos valstybinę kontrolę atlieka</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Aplinkos ministerijai pavaldūs teritoriniai valstybinio administravimo subjektai – regionų aplinkos apsaugos departamentai įstatymų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>25 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus</p> <p>Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.</p>
<p>c) išlaiko ir skatina tradicinius biologinių išteklių naudojimo būdus sutinkamai su susiklosčiusiais kultūriniais papročiais, kurie atitinka apsaugos ir stabilaus naudojimo reikalavimus;</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>d) (1)teikia vietos gyventojams paramą rengiant ir įgyvendinant priemones, gerinančias būklę nukentėjusiuose rajonuose, kur pastebimas biologinės įvairovės sumažėjimas</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>5 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>2. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę:</p> <p>2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka gauti finansinę pagalbą laisvėje gyvenančios laukinės gyvūnijos ištekliams apsaugoti ir atkurti.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams priemones, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidaranti papildomos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p>20 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių inventorizavimas, tvarkymas, buveinių atkūrimas, saugomų rūšių apsaugos planų rengimas, stebėseną, saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkymas, moksliniai tyrimai, Lietuvos raudonosios knygos išleidimas, dėl ūkinės veiklos apribojimų prarastų pajamų kompensavimas, informacijos pateikimas ir kitos apsaugos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų ir papildomų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p>
<p>e) skatina savo šalies vyriausybinių organų ir privataus sektoriaus bendradarbiavimą rengiant biologinių išteklių stabilaus naudojimo metodus.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>11 straipsnis. Skatinimo priemonės</p> <p>(1)Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga, ekonomiškai ir socialiai pagrįsta, imasi priemonių, skatinančių biologinės įvairovės komponentų apsaugą ir (2)stabilų naudojimą.</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>5 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>2. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę:</p> <p>2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka gauti finansinę pagalbą laisvėje gyvenančios laukinės gyvūnijos ištekliams apsaugoti ir atkurti.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia paramos kaimo plėtrai ar žuvininkystės plėtrai programos dokumentus ir juose numato paramos žemės ūkio, miškų ūkio ir žuvininkystės subjektams</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>priemonės, pagal kurias būtų skatinamos saugomų rūšių radavietės ir augavietės palankiai veikiančios ar jas atkuriančios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos dėl tokių ūkininkavimo formų taikymo.</p> <p>6. Savivaldybės ir jų įgaliotos institucijos skatina, organizuoja, šviečia ir informuoja apie poreikį saugoti saugomas rūšis, jų augavietes, radavietes ir buveines, atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas.</p> <p>18 straipsnis. Griežtai saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių apsauga</p> <p>5. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus ir kitus suinteresuotus asmenis, kurių žemėje yra griežtai saugomų rūšių radavietė ar augavietė, dėl jas palankiai veikiančio ar atkuriančio ūkininkavimo formų ir dėl galimų paramos priemonių, kuriomis būtų skatinamos tokios ūkininkavimo formos ir kompensuojamos dėl jų taikymo prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos. Tais atvejais, kai negalima pritaikyti jokių paramos priemonių, žemės savininkams, valdytojams, naudotojams ir kitiems suinteresuotiems asmenims prarastos pajamos arba susidarančios papildomos išlaidos dėl nustatytų veiklos apribojimų kompensuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, dėl ūkinės veiklos apribojimų susidarančių nuostolių arba papildomų išlaidų kompensacijas skaičiuojant pagal kainas, buvusias įvertinimo dieną.</p> <p>20 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių inventorizavimas, tvarkymas, buveinių atkūrimas, saugomų rūšių apsaugos planų rengimas, stebėseną,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkymas, moksliniai tyrimai, Lietuvos raudonosios knygos išleidimas, dėl ūkinės veiklos apribojimų prarastų pajamų kompensavimas, informacijos pateikimas ir kitos apsaugos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų ir papildomų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>9 straipsnis. Veiklos draustiniuose reglamentavimas</p> <p>5. Draustiniuose skatinama veikla, puoselėjanti, išryškinanti ir propaguojanti saugomus kompleksus ar objektus (vertybes), atkurianti tradicinius gamtinės ar kultūrinės aplinkos elementus, taip pat pažintinis turizmas.</p> <p>13 straipsnis. Veiklos valstybiniuose parkuose reglamentavimas</p> <p>5. Valstybiniuose parkuose skatinama veikla, puoselėjanti, išryškinanti ir propaguojanti saugomus kraštovaizdžio kompleksus ar objektus (vertybes) bei atkurianti tradicinius gamtinės ar kultūrinės aplinkos elementus, taip pat pažintinis turizmas, teritorijos pritaikymas lankymui atsižvelgiant į saugomų kompleksų ir objektų (vertybių) išsaugojimo reikalavimus.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>8. Veiklą valstybiniuose rezervatuose, valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose organizuoja valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkcijos – biudžetinės įstaigos. Jos atsako už kraštovaizdžio kompleksų ir objektų (vertybių) apsaugą, organizuoja nuolatinę jų priežiūrą ir tvarkymą, skatina</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	pažintinį turizmą, racionalų gamtos išteklių naudojimą, pagal kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla teritorijoje atitiktų nustatytą saugomos teritorijos apsaugos ir naudojimo tvarką, turi kitas direkcijos nuostatų nustatytas teises ir pareigas.
<p>12 straipsnis. Tyrimai ir apmokymas</p> <p>Susitariančiosios Šalys, atsižvelgdamos į besivystančių šalių ypatingus poreikius:</p> <p>a) ruošia ir įgyvendina mokslinio-techninio apmokymo ir kadru rengimo programas biologinės įvairovės ir jos komponentų išskyrimo, apsaugos ir stabilaus naudojimo priemonėms vykdyti bei remia tokį apmokymą ir kadru rengimą konkreitiems besivystančių šalių poreikiams patenkinti;</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>b) (1)skatina ir (2)remia tyrimus, įgalinančius saugoti ir (3)stabiliai naudoti biologinę įvairovę, (4)ypač besivystančiose šalyse, (5)iš dalies, pagal Šalių Konferencijos sprendimus, priimamus remiantis Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinės tarnybos rekomendacijomis; ir</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Laukinės augalijos taikomuosius mokslinio tyrimo darbus, jos apsaugos, atkūrimo ir gausinimo priemonių įgyvendinimą pagal atitinkamus teisės aktus finansuoja valstybė, remdamasi biologinės įvairovės ir gamtos išteklių apsaugos programomis, taip pat valstybinės žemės, miškų, vandens telkinių valdytojai ir laukinės augalijos išteklių naudotojai.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Laukinių gyvūnų laikymas zoologijos soduose</p> <p>2. Leidimo zoologijos sodui įkurti turėtojas privalo</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>užtikrinti, kad zoologijos sodas įgyvendintų šias priemones:</p> <p>1) dalyvautų moksliniuose tyrimuose, kuriais būtų prisidedama prie laukinių gyvūnų rūšių apsaugos, ir (arba) organizuotų mokymą atitinkamų įgūdžių apsaugos srityje klausimais, ir (arba) keistūsi informacija, susijusia su rūšių apsauga, ir (arba) užsiimtų rūšių veisimu nelaisvėje, jų populiacijų atkūrimu arba reintrodukcija į laukinę gamtą.</p> <p>19 straipsnis. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai ir visuomenės švietimas</p> <p>1. Siekiant surinkti kuo daugiau informacijos, užtikrinti laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimo kontrolę, ištyrinėti laukinių gyvūnų rūšių paplitimą, populiacijų būklę ir gausą, atliekami mokslo tiriamieji darbai, kuriuos organizuoja ir koordinuoja Aplinkos ministerija.</p> <p>2. Saugomų laukinių gyvūnų rūšių mokslo tiriamieji darbai atliekami vadovaujantis Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme ir Saugomų rūšių naudojimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>22 straipsnis. Saugomų rūšių mokslo tiriamieji darbai</p> <p>1. Siekiant surinkti daugiau informacijos, ištyrinėti jų paplitimą ir gausumą, atliekami saugomų rūšių mokslo tiriamieji darbai, kuriuos skatina Aplinkos ministerija. Reikalavimai, taikomi saugomų rūšių mokslo tiriamiesiems darbams, nustatomi Saugomų rūšių naudojimo tvarkos apraše.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimo tikslai</p> <p>Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).</p> <p>6 straipsnis. Rezervatai</p> <p>1. Rezervatų steigimo tikslai:</p> <p>4) organizuoti nuolatinis mokslinius tyrimus ir stebėjimus bei muziejinį darbą.</p> <p>8 straipsnis. Draustiniai</p> <p>1. Draustinių steigimo tikslai:</p> <p>4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams.</p> <p>10 straipsnis. Paveldo objektai</p> <p>1. Paveldo objektų skelbimo tikslai:</p> <p>3) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams.</p> <p>12 straipsnis. Valstybiniai parkai</p> <p>1. Valstybinių parkų steigimo tikslai:</p> <p>4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams gamtos ir kultūros paveldo apsaugos srityse.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>1) organizuoja mokslinius tyrimus, kad vadovaujantis buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijais būtų atrinktos juos atitinkančios vietovės, ir patvirtina jų sąrašą, nurodydama, kokie Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai, augalų ir gyvūnų rūšys aptinkami tose vietovėse. Dideliuose arealuose paplitusių gyvūnų rūšių atveju tokios vietovės atitinka</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>šių rūšių natūralaus arealo vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir veisimuisi svarbūs fiziniai ar biologiniai veiksniai. Dideliuose arealuose paplitusių vandens gyvūnų rūšių atveju tokios vietovės siūlomos tik ten, kur yra aiškiai išskiriamas plotas, kuriame yra jų gyvenimui ir veisimuisi būtinų fizinių ir biologinių veiksnių;</p> <p>4) konsultuojasi su Europos Komisija, kad būtų galima palyginti Europos Komisijos ir Lietuvos Respublikos naudojamus mokslinių tyrimų duomenis tais atvejais, kai Europos Komisija nustato, kad vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąraše nenurodyta vietovė, kurioje aptinkamas prioritetas natūralių buveinių tipas ar prioritetas augalų ar gyvūnų rūšis, pagal Europos Komisijos turimą mokslinę informaciją svarbi to prioriteto natūralių buveinių tipo palaikymui arba prioriteto augalų ar gyvūnų rūšies išlikimui.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>10. Prie valstybinių rezervatų direktorių gali būti sudaromos tarybos moksliniams tyrimams, stebėjimams ir muziejiniam darbui koordinuoti.</p>
<p>c) sutinkamai su 16, 18 ir 20 straipsnių nuostatomis, (1)skatina naudojamą moksliniais rezultatais, gautais tiriant biologinę įvairovę, (2)kada rengiami biologinių išteklių apsaugos ir stabilaus naudojimo metodai, ir (3)bendradarbiauja naudojantis šiais rezultatais.</p>	<p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija:</p> <p>15) teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p>9 straipsnis. Laukinių gyvūnų introdukcija, reintrodukcija, perkėlimas ir išleidimas į laisvę</p> <p>1. Leidžiama reintrodukuoti Lietuvos Respublikos teritorijoje natūraliai gyvenusias ir išnykusias laukinių</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>gyvūnų rūšis prieš tai ištiriant, ar tikslinga jas reintrodukuoti, ar reintrodukcija padės atkurti palankią rūšies apsaugos būklę, atsižvelgiant į kitų valstybių patirtį, atlikus mokslinius tyrimus ir surengus su visuomene viešą pasitarimą, jeigu ši reintrodukcija nekeltų pavojaus ekosistemų stabilumui, yra įvertintos rūšies perspektyvos, galimas jų poveikis kitoms rūšims, jų populiacijoms ir buveinėms.</p> <p>11 straipsnis. Laukinių gyvūnų gausos reguliavimas</p> <p>1. Atskirų rūšių laukinių gyvūnų gausa reguliuojama siekiant apsaugoti laukinę augaliją ir gyvūniją ir natūralias jų buveines, siekiant apsaugoti nuo didelės žalos pasėlius, naminius gyvulius, miškus, žuvininkystės ūkius, vandenį ir kitas nuosavybės rūšis; atsižvelgiant į visuomenės sveikatą ir saugą arba į kitas įpareigojančias ir svarbias visuomenės intereso priežastis, tarp jų socialinio ir ekonominio pobūdžio, bei svarbias ir palankias pasekmes aplinkai; mokslo tiriamųjų darbų ir švietimo tikslais, siekiant šių rūšių populiacijų atkūrimo ir reintrodukcijos, dėl šiems tikslams įgyvendinti būtino veisimo.</p> <p>19 straipsnis. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai ir visuomenės švietimas</p> <p>1. Siekiant surinkti kuo daugiau informacijos, užtikrinti laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimo kontrolę, ištyrinėti laukinių gyvūnų rūšių paplitimą, populiacijų būklę ir gausą, atliekami mokslo tiriamieji darbai, kuriuos organizuoja ir koordinuoja Aplinkos ministerija.</p> <p>2. Saugomų laukinių gyvūnų rūšių mokslo tiriamieji darbai atliekami vadovaujantis Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme ir Saugomų rūšių naudojimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.</p> <p>3. Aplinkos ministerija teikia informaciją apie mokslo</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>3) prireikus siūlo Europos Komisijai keisti pateiktą vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, atsižvelgiant į Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių ar augalų ir gyvūnų rūšių mokslinių tyrimų ir jų apsaugos būklės stebėsenos rezultatus, taip pat siūlo panaikinti buveinių apsaugai svarbią teritoriją, jeigu atliekant stebėseną nustatyti natūralūs pokyčiai teikia tam pagrindo.</p>
<p>13 straipsnis. Švietimas ir visuomenės informuotumo kėlimas</p> <p>Susitariančiosios Šalys:</p> <p>a) (1)skatina ir (2)remia biologinės įvairovės apsaugos ir (3)tam reikalingų priemonių svarbos supratimą, (4)jų propagavimą masinėmis informacijos priemonėmis ir (5)šių klausimų įjungimą į mokyklines programas;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>14 straipsnis. Laukinių augalų, grybų naudojimas mokslo, kultūros, švietimo, auklėjimo ir estetikos tikslams</p> <p>Juridiniai ir fiziniai asmenys bei įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, turi teisę naudoti laukinius augalus ir grybus mokslo, kultūros, švietimo, auklėjimo ir estetikos tikslams, botaninėms ir mikologinėms kolekcijoms sudaryti ar pildyti Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatyta tvarka.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>19 straipsnis. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai ir visuomenės švietimas</p> <p>4. Aplinkos ministerija ir jos įgalios institucijos, savivaldybių administracijos ir kitos institucijos skatina visuomenės švietimą ir informuoja apie poreikį saugoti laukinių gyvūnų rūšis ir jų buveines.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>2. Vyriausybė:</p> <p>3) tvirtina Griežtai saugomos rūšies radavietės ir augavietės apsaugos reglamento sudarymo ir žemės savininkų, valdytojų, naudotojų ir kitų suinteresuotų asmenų informavimo apie nustatomą griežtai saugomos rūšies radavietės ir augavietės apsaugos reglamentą ir Nuostolių dėl griežtai saugomų rūšių apsaugos priemonių taikymo kompensavimo tvarkos aprašą.</p> <p>3. Aplinkos ministerija arba jos įgaliota institucija:</p> <p>4) organizuoja Lietuvos raudonosios knygos periodinį leidimą ir kitais būdais informuoja visuomenę apie saugomų rūšių būklę Lietuvoje;</p> <p>14) informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, naudotojus ar valdytojus, kitus suinteresuotus asmenis apie jų žemėje esančias griežtai saugomų rūšių radavietes ir augavietes ir jų apsaugos reikalavimus.</p> <p>6. Savivaldybės ir jų įgaliotos institucijos skatina, organizuoja, šviečia ir informuoja apie poreikį saugoti saugomas rūšis, jų augavietes, radavietes ir buveines, atlieka kitas įstatymų nustatytas funkcijas.</p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>11) ugdant, šviečiant ir informuojant visuomenę apie saugomų rūšių išsaugojimo svarbą.</p>
<p>b) bendradarbiauja atitinkamais atvejais su kitomis valstybinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis rengiant mokymo programas ir visuomenės informuotumo kėlimo programas biologinės įvairovės</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
apsaugos ir stabilaus naudojimo klausimais.	
<p>14 straipsnis. Nepalankaus poveikio įvertinimas ir sumažinimas iki minimumo</p> <p>Kiekviena Susitariančioji Šalis, kiek tai įmanoma ir tikslinga:</p> <p>a) (1)diegia atitinkamas procedūras, reikalaujančias atlikti ekologines ekspertizes savo siūlojamiems projektams, kurie gali turėti žymų neigiamą poveikį biologinei įvairovei, kad to poveikio būtų galima išvengti ar (2) jį sumažinti iki minimumo, ir, (3)kada tai tikslinga, sudaro galimybę šiose procedūrose dalyvauti visuomenei;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>5 straipsnis. Laukinės augalijos augaviečių apsauga organizuojant ir vykdant jose ūkinę veiklą</p> <p>1. Planuojant ir vykdant statybas, tobulinant esamas ir diegiant naujas technologijas, jų galimas neigiamas poveikis laukinės augalijos augavietėms įvertinamas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijų įstatymo</i></p> <p>15 straipsnis. Ūkinė veikla ir laukinių gyvūnų, jų buveinių, veisimosi, maitinimosi ir žiemojimo sąlygų, migracijos kelių apsauga</p> <p>2. Ar planuojama ūkinė veikla gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį laukiniams gyvūnams, jų buveinėms, veisimosi, maitinimosi, žiemojimo, trumpalaikio apsistojimo migracijų metu sąlygoms ar migracijos keliams, vertinama Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka. Kai planuojama ūkinė veikla gali turėti poveikį laukinei gyvūnijai, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose turi būti numatytos priemonės neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti ar kompensuoti.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonės</p> <p>Saugomų rūšių apsauga užtikrinama:</p> <p>9) vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai projektus, atliekant planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą ir šių įvertinimų pagrindu ribojant ar draudžiant ūkinę ar kitokią veiklą, kuri gali daryti neigiamą poveikį saugomoms rūšims.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>23 straipsnis. Duomenų apie saugomas rūšis kaupimas, tvarkymas ir naudojimas</p> <p>2. Asmenys, planuojantys ūkinę veiklą, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinimas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą arba pagal Vyriausybės patvirtintą Planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, turi su saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų naudojimu susijusias šias teises ir pareigas:</p> <p>3) užtikrinti, kad gauti duomenys apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes bus geriausiu būdu panaudoti planuojant ūkinę veiklą tam tikroje teritorijoje, kad būtų išvengta neigiamo poveikio saugomoms rūšims arba toks poveikis būtų sumažintas iki mažiausio.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>10. Planai ir projektai, neskirti arba nebūtinai buveinių apsaugai svarbios teritorijos tvarkymui, bet galintys ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais ar projektais, turi būti tinkamai vertinami dėl galimo poveikio teritorijai Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme ar Vyriausybės tvirtinamame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, atsižvelgiant į teritorijos gamtosauginius tikslus. Atsižvelgdamos į poveikio teritorijai vertinimą ir šio straipsnio 11 dalies nuostatas, valstybės ar savivaldybių institucijos ar įstaigos gali pritarti planui ar projektui tik įsitikinusios, kad planas ar projektas neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumo, ir prireikus išsiaiškinusios visuomenės</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>nuomonę.</p> <p>11. Jeigu šio straipsnio 10 dalyje nurodytas planas ar projektas, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių svarbesnio visuomenės intereso priežasčių, tarp jų socialinio ir ekonominio pobūdžio, įgyvendinamos visos kompensacinės priemonės, kad bendras „Natura 2000“ tinklo vientisumas būtų išsaugotas. Apie nustatytas kompensacines priemones informuojama Europos Komisija. Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetas natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetas augalų ar gyvūnų rūšis, vieninteliai galimi pateikti motyvai yra susiję su žmonių sveikata ar viešuoju saugumu arba su svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis. Dėl galimybės pritaikyti motyvus, susijusius su kitomis, negu nurodyta, įpareigojančiomis svarbesnio visuomenės intereso priežastimis, būtina kreiptis į Europos Komisiją jos nuomonės tokiu klausimu. Kompensacinių priemonių bendram „Natura 2000“ tinklo vientisumui išsaugoti taikymo tvarką ir informacijos apie patvirtintas kompensacines priemones teikimo Europos Komisijai ir kreipimosi į Europos Komisiją dėl jos nuomonės tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.</p>
<p>b) (1) imasi atitinkamų priemonių užtikrinti savų programų ir politikos, kurios gali turėti žymų neigiamą poveikį biologinei įvairovei, reikiamą ekologinių pasekmių apskaitą;</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>18 straipsnis. Duomenų apie laukinę augaliją tvarkymas</p> <p>2. Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka yra kaupiami duomenys apie atskirų laukinių augalų ir grybų rūšių paplitimą, laukinės augalijos išteklių plotus, kiekį, kokybę, naudojimą ir kiti su laukine augalija bei jos ištekliais susiję duomenys.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>17 straipsnis. Duomenų apie laukinę gyvūniją kaupimas ir tvarkymas</p> <p>1. Laukinės gyvūnijos, jos išteklių apskaitai ir racionaliam naudojimui užtikrinti Aplinkos ministerija organizuoja duomenų apie laukinę gyvūniją kaupimą.</p> <p>2. Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos kaupia ir tvarko duomenis ir informaciją apie zoologines kolekcijas, laukinių gyvūnų introdukciją ir reintrodukciją, laukinių gyvūnų rūšių paplitimą, gausą, jiems gyventi reikalingas buveines ir jų būklę, laukinės gyvūnijos stebėseną, laukinės gyvūnijos išteklių naudojimą ir pokyčius, kitus su laukine gyvūnija ir jos ištekliais susijusius duomenis.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>23 straipsnis. Duomenų apie saugomas rūšis kaupimas, tvarkymas ir naudojimas</p> <p>2. Asmenys, planuojantys ūkinę veiklą, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinimas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą arba pagal Vyriausybės patvirtintą Planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, turi su saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų naudojimu susijusias šias teises ir pareigas:</p> <p>1) planuodami veiklą tam tikroje teritorijoje, kreiptis į saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkytoją, kad jam būtų suteikta informacija apie toje teritorijoje registruotas saugomų rūšių radavietes ir augavietes;</p> <p>3) užtikrinti, kad gauti duomenys apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes bus geriausiu būdu panaudoti planuojant ūkinę veiklą tam tikroje teritorijoje, kad būtų išvengta neigiamo poveikio saugomoms rūšims arba</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>toks poveikis būtų sumažintas iki mažiausio;</p> <p>4) užtikrinti, kad trūkstami arba neišsamūs duomenys apie saugomų rūšių radavietes ir augavietes bus papildyti naujais duomenimis poveikio aplinkai vertinimo metu ir naujai surinkti duomenys bus pateikti saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkytojui.</p>
<p>c) (1)remia abipusį keitimąsi informacija, pranešimais ir (2)konsultacijų teikimą apie jų jurisdikcijos rėmuose vykdomą ar jos kontroliuojamą veiklą, (3) kuri gali turėti neigiamą poveikį biologinei įvairovei kitose valstybėse ar kitose teritorijose už nacionalinės jurisdikcijos ribų, (4)skatinant dvišalių, regioninių arba daugiašalių susitarimų pasirašymą;</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė:</p> <p>4) įstatymų nustatyta tvarka sudaro Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo ir užtikrina jų vykdymą.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>3 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos ir jų naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>2. Vyriausybė:</p> <p>2) įstatymų nustatyta tvarka sudaro Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis dėl saugomų rūšių apsaugos ir užtikrina jų vykdymą.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>4) konsultuojasi su Europos Komisija, kad būtų galima palyginti Europos Komisijos ir Lietuvos Respublikos naudojamus mokslinių tyrimų duomenis tais atvejais, kai Europos Komisija nustato, kad vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąraše nenurodyta vietovė, kurioje aptinkamas</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>prioritetinis natūralių buveinių tipas ar prioritetinė augalų ar gyvūnų rūšis, pagal Europos Komisijos turimą mokslinę informaciją svarbi to prioritetinio natūralių buveinių tipo palaikymui arba prioritetinės augalų ar gyvūnų rūšies išlikimui.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>10. Prie valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkčių gali būti sudaromos mokslinės konsultacinės tarybos, atstovaujamos kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugos, rekreacijos organizavimo bei socialinės ir ekonominės srities ekspertų.</p>
<p>d) neišvengiamo arba rimto pavojaus ar nuostolių atvejais, kurių šaltinis yra jos jurisdikcijoje arba jos kontroliuojamas, kai pavojus gresia kitos valstybės jurisdikcijos teritorijoje ar kitoje teritorijoje už nacionalinės jurisdikcijos ribų, skubiai praneša valstybėms, kurios gali nukentėti dėl šio pavojaus ar nuostolių, taip pat imasi priemonių išvengti tokio pavojaus ar nuostolių arba juos sumažinti iki minimumo;</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>e) (1)remia nacionalines priemones, kai reikia nedelsiant reaguoti į gamtinių ar kitų priežasčių sukeltą rimtą pavojų arba (2)neišvengiamus nuostolius biologinei įvairovei, (3) ir skatina tarptautinį bendradarbiavimą, papildantį tokias nacionalines pastangas, ir,</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>21 straipsnis. Laukinei augalijai padarytos žalos atlyginimas</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, neteisėta veika padarę žalą laukinei augalijai, privalo ją atlyginti. Žalos apskaičiavimo tvarką tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>(4)kur tai tikslinga ir suderinta su suinteresuotomis valstybėmis ar ekonominės integracijos regioninėmis organizacijomis, ruošia bendrus planus ypatingų aplinkybių atvejams.</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>9 straipsnis. Laukinių gyvūnų introdukcija, reintrodukcija, perkėlimas ir išleidimas į laisvę</p> <p>2. Draudžiama laukinius gyvūnus perkelti, introdukuoti ar reintrodukuoti ir išleisti į laisvę, jeigu Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija nustato, kad yra hibridizacijos ar konkuravimo su giminingomis rūšimis, epidemijų išplitimo ir buveinių pakitimo pavojus arba kitaip gali būti sutrikdytas ekosistemų stabilumas ar kilti grėsmė žmonių, naminių ar laukinių gyvūnų sveikatai ir gyvybei. Tokiais atvejais nelaisvėje laikyti ir ištrūkę į laisvę laukiniai gyvūnai turi būti skubiai sugauti arba numarinami laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų lėšomis.</p> <p>22 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti žalą laukinei gyvūnijai įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>26 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti dėl jų veiksmų ar neveikimo patirtą žalą saugomų rūšių gyvūnams, augalams, grybams ir jų buveinėms.</p>
<p>2. Šalių Konferencija atliekamų tyrimų pagrindu sprendžia klausimus dėl atsakomybės ir padėties ištaisymo, įskaitant atkūrimą ir nuostolių biologinei įvairovei kompensavimą, (1)išskyrus atvejus, kai atsakomybė yra visiškai vidaus reikalas.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>21 straipsnis. Laukinei augalijai padarytos žalos atlyginimas</p> <p>Fiziniai ir juridiniai asmenys, įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, neteisėta veika padarę žalą laukinei augalijai, privalo ją atlyginti. Žalos apskaičiavimo tvarką tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>22 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti žalą</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>laukinei gyvūnijai įstatymų nustatyta tvarka.</p> <p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</p> <p>26 straipsnis. Žalos atlyginimas</p> <p>1. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo atlyginti dėl jų veiksmų ar neveikimo patirtą žalą saugomų rūšių gyvūnams, augalams, grybams ir jų buveinėms.</p> <p>Saugomų teritorijų įstatymo</p> <p>7 straipsnis. Veiklos rezervatuose reglamentavimas</p> <p>1. Gamtiniuose rezervatuose leidžiama tik ši veikla:</p> <p>3) epizootijų atvejais sanitarinių priemonių vykdymas.</p> <p>16 straipsnis. Atkuriamieji ir genetiniai sklypai</p> <p>1. Atkuriamųjų sklypų steigimo tikslai:</p> <p>1) atkurti veiklos nuskurdintas gamtos išteklių rūšis arba jų kompleksus.</p>
15 straipsnis. Genetinių išteklių prieinamumas	Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.
16 straipsnis. Technologijų prieinamumas ir perdavimas	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
<p>17 straipsnis. Keitimasis informacija</p> <p>1. (1) Susitariančiosios Šalys remia keitimąsi visų prieinamų šaltinių informacija, susijusia su biologinės įvairovės apsauga ir (2) stabiliau naudojimu, (3) atsižvelgdamos į ypatingus besivystančių šalių poreikius.</p>	<p>Laukinės gyvūnijos įstatymo</p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija:</p> <p>14) teikia informaciją apie laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimą Lietuvos Respublikos teritorijoje Europos Komisijai ir kitoms tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, institucijoms;</p> <p>15) teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p>19 straipsnis. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai ir visuomenės švietimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir kitoms</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i> 22 straipsnis. Saugomų rūšių mokslo tiriamieji darbai</p> <p>2. Aplinkos ministerija teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p>
<p>2. (1) Į tokį keitimąsi informacija įskaitomas keitimasis techninių, (2) mokslinių, (3) socialinių-ekonominių tyrimų rezultatais, taip pat (4) informacija apie profesinio paruošimo ir (5) mokymo programas, (6) specialias žinias, (7) vietinę ir (8) tradicinę patirtį kaip tokią ir (9) turinčią ryšį su technologijomis, numatytomis 16 straipsnio 1 punkte. (10) Be to, jis jungia, kada tai galima, informacijos repatriaciją (grąžinimą į tėvynę).</p>	<p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i> 4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija: 14) teikia informaciją apie laukinės gyvūnijos apsaugą ir naudojimą Lietuvos Respublikos teritorijoje Europos Komisijai ir kitoms tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuvos Respublika, institucijoms; 15) teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p>19 straipsnis. Laukinės gyvūnijos mokslo tiriamieji darbai ir visuomenės švietimas</p> <p>3. Aplinkos ministerija teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i> 22 straipsnis. Saugomų rūšių mokslo tiriamieji darbai</p> <p>2. Aplinkos ministerija teikia informaciją apie mokslo tiriamuosius darbus Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p>
<p>18 straipsnis. Mokslinis ir techninis bendradarbiavimas</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>19 straipsnis. Biotechnologijų panaudojimas ir naudos</p>	<p>Genetinių išteklių ir biotechnologijų problematika šioje konvencijoje nenagrinėjama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
iš jų paskirstymas	
<p>20 straipsnis. Finansiniai ištekliai</p> <p>1. (1)Kiekviena Susitariančioji Šalis įsipareigoja pagal savo galimybę užtikrinti finansinę paramą ir (2)išteklis tiems veiksams nacionaliniame lygyje, kurie skirti siekti šios Konvencijos tikslų, (3)sutinkamai su savo nacionaliniais planais, prioritetais ir programomis.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>8 straipsnis. Laukinės augalijos apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Laukinės augalijos taikomuosius mokslinio tyrimo darbus, jos apsaugos, atkūrimo ir gausinimo priemonių įgyvendinimą pagal atitinkamus teisės aktus finansuoja valstybė, remdamasi biologinės įvairovės ir gamtos išteklių apsaugos programomis, taip pat valstybinės žemės, miškų, vandens telkinių valdytojai ir laukinės augalijos išteklių naudotojai.</p> <p>2. Papildomi laukinės augalijos apsaugos priemonių finansavimo šaltiniai yra savivaldybių biudžetų lėšos, tarptautinių organizacijų ir programų lėšos, savanoriškos fizinių bei juridinių asmenų įmokos, užsienio šalių kreditai ir kiti šaltiniai.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>4 straipsnis. Laukinės gyvūnijos apsaugos ir jos išteklių naudojimo valstybinis reglamentavimas</p> <p>5. Savivaldybių administracijos:</p> <p>1) Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo nustatyta tvarka finansuoja laukinių gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonės.</p> <p>5 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojų teisės ir pareigos</p> <p>2. Laukinės gyvūnijos išteklių naudotojai turi teisę:</p> <p>2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka gauti finansinę pagalbą laisvėje gyvenančios laukinės gyvūnijos ištekliams apsaugoti ir atkurti.</p> <p>16 straipsnis. Laukinės gyvūnijos išteklių apsaugos, atkūrimo ir laukinių gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonių finansavimas</p> <p>Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais laukinės gyvūnijos išteklių apsaugos, atkūrimo ir laukinių gyvūnų daromos žalos prevencijos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, tarptautinių programų ir kitų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>20 straipsnis. Saugomų rūšių apsaugos priemonių finansavimas</p> <p>1. Saugomų rūšių, jų radaviečių ir augaviečių inventorizavimas, tvarkymas, buveinių atkūrimas, saugomų rūšių apsaugos planų rengimas, stebėseną, saugomų rūšių informacinės sistemos tvarkymas, moksliniai tyrimai, Lietuvos raudonosios knygos išleidimas, dėl ūkinės veiklos apribojimų prarastų pajamų kompensavimas, informacijos pateikimas ir kitos apsaugos priemonės finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų ir papildomų finansavimo šaltinių, kuriuos nustato įstatymai.</p> <p>2. Saugomų rūšių apsaugos planų įgyvendinimas finansuojamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos fondų ir programų, fizinių ir juridinių asmenų lėšų, kitų finansavimo šaltinių, tarptautinių programų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gaunamų lėšų.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>23 straipsnis. Saugomų teritorijų steigimas ir ribų nustatymas</p> <p>10. Prieš steigiant rezervatus, valstybinius parkus, valstybinius draustinius ir biosferos stebėsenos</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>(monitoringo) teritorijas, įvertinami visuomenės poreikiai, atliekamas ekonominis vertinimas, numatomos reikalingos nutraukti veiklos (jeigu tai būtina) kompensavimo, žemės išpirkimo, pažeistų teritorijų atkūrimo išlaidos bei saugomos teritorijos steigimo ir išlaikymo finansavimo šaltiniai.</p> <p>24¹ straipsnis. „Natura 2000“ tinklo sudarymas ir „Natura 2000“ tinklo teritorijų apsauga</p> <p>4. Vientisam buveinių apsaugai svarbių teritorijų ekologiniam tinklui sukurti Vyriausybės įgaliota institucija:</p> <p>2) vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą pateikia svarstyti Europos Komisijai, kad būtų sudarytas ir patvirtintas atitinkamo biogeografinio regiono Europos bendrijos svarbos teritorijų sąrašas. Kartu su sąrašu pateikiami skaičiavimai, koks turi būti Europos bendrijos finansavimas, kad Lietuvos Respublika galėtų nustatyti ir įgyvendinti būtinas apsaugos priemones teritorijose, kuriose yra aptinkami prioritetiniai natūralių buveinių tipai ir (arba) prioritetinės augalų ir gyvūnų rūšys.</p> <p>27 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimas</p> <p>5. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos atlieka šias funkcijas:</p> <p>1) rengia saugomų teritorijų tvarkymo tikslines programas, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą;</p> <p>2) rengia iš biudžeto finansuojamų saugomų teritorijų programų projektus ir teikia juos Finansų ministerijai;</p> <p>3) atlieka ekonominį vertinimą, numato reikalingos nutraukti veiklos (jeigu tai būtina) kompensavimo, žemės išpirkimo, pažeistų teritorijų atkūrimo išlaidas bei lėšų, reikalingų saugomai teritorijai steigti bei išlaikyti,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>finansavimo šaltinius arba organizuoja išvardytus darbus.</p> <p>29 straipsnis. Saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo finansavimas</p> <p>1. Valstybės saugomų teritorijų steigimas, valstybinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų direkčių veikla finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų. Savivaldybių tarybų įsteigtų regioninių parkų direkčių veikla finansuojama iš savivaldybių biudžeto lėšų. Valstybinių parkų direkčių vykdomos programos finansuojamos iš valstybės arba savivaldybių biudžetų lėšų, kitų finansavimo šaltinių ir tarptautinių programų.</p> <p>2. Savivaldybių draustinių bei paveldo objektų apsauga ir tvarkymas finansuojami iš savivaldybių biudžetų lėšų.</p> <p>32 straipsnis. Žemės savininkų, valdytojų bei naudotojų teisės ir pareigos saugomose teritorijose</p> <p>7. Asmenys, gyvenantys saugomose teritorijose, gali verstis veikla, neprieštaraujančia saugomos teritorijos steigimo tikslams, turi teisę gauti finansinę ir kitokią paramą už gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių) priežiūrą.</p>
<p>2. Šalys, kurios yra išsivysčiusios šalys, teikia naujų ir papildomų finansinių išteklių, kad būtų sudaryta galimybė Šalims, esančioms besivystančių šalių lygyje, padengti visas sutartas papildomas išlaidas, kurios atsiranda įgyvendinant priemones, išplaukiančias iš šios Konvencijos įpareigojimų, ir gauti naudą iš jos nuostatų įgyvendinimo; tokios išlaidos suderinamos tarp Šalių, kurios yra besivystančios</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>šalys, ir 21 straipsnyje minimų organizacinių struktūrų, sutinkamai su priemonėmis, strategija, programiniais prioritetais ir prieinamumo kriterijais, o taip pat Šalių Konferencijos nustatomu papildomų išlaidų preliminariniu sąrašu. Kitos Šalys, įskaitant šalis, esančias perėjimo į rinkos ekonomiką sąlygose, gali laisvanoriškai imtis išsivysčiusių šalių įsipareigojimų. Ryšium su šiuo straipsniu, Šalių Konferencija pirmajame savo posėdyje patvirtina sąrašą išsivysčiusių Šalių ir kitų Šalių, kurios savanoriškai prisiima išsivysčiusių Šalių įsipareigojimus. Šalių Konferencija periodiškai peržiūri sąrašą ir, reikalui esant, daro jame pakeitimus. Bus skatinami taip pat savanoriški kitų šalių ir kitų šaltinių indėliai. Vykdamt šiuos įsipareigojimus, būtina atsižvelgti į adekvatumo, numatymo bei savalaikio lėšų papildymo reikalingumą ir įrašytų į sąrašą finansuojančių Šalių bendros išlaidų naštos svarbą.</p>	
<p>3. Šalys, kurios yra išsivysčiusios, gali taip pat teikti, o Šalys, kurios yra besivystančios,- naudoti finansinius išteklius pagal dvišalius, regioninius ir daugiašalius kanalus</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
šiai Konvencijai įgyvendinti.	
4. Šalių, kurios yra besivystančios, sugebėjimas efektyviai vykdyti Konvencijos įpareigojimus priklausys nuo Šalių, kurios yra išsivysčiusios, efektyvaus vykdymo Konvencijos įpareigojimų, susijusių su finansiniais ištekliais ir technologijų perdavimu, ir iš esmės bus apspręsta tuo, kad socialinis-ekonominis vystymas ir skurdo likvidavimas yra svarbiausi besivystančių šalių prioritetai.	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
5. Savo veiksmuose, susijusiuose su finansavimu ir technologijų perdavimu, Šalys visiškai atsižvelgia į konkrečias reikmes ir ypatingą mažiau išsivysčiusių šalių būklę.	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
6. Susitariančiosios Šalys taip pat atsižvelgia į ypatingas aplinkybes, kurių išdava - priklausomybė nuo biologinės įvairovės paskirstymo ir buvimo vietų besivystančiose šalyse, ypač mažose salų valstybėse.	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
7. Taip pat turi būti atkreiptas dėmesys į ypatingą būklę besivystančių šalių, įskaitant tas iš jų, kurios yra labiausiai pažeidžiamos ekologiniu požiūriu, tokios kaip šalys su sausrų ir pusiau sausrų zonomis, pajūrio ir kalnų vietovėmis.	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
21 straipsnis. Finansavimo mechanizmas	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
<p>22 straipsnis. Ryšys su kitomis tarptautinėmis konvencijomis</p> <p>1. (1) Šios Konvencijos nuostatos neliečia bet kurios Susitariančiosios Šalies teisių ir įsipareigojimų, išplaukiančių iš bet kurio veikiančio tarptautinio susitarimo, (2) išskyrus atvejus, kai šių teisių ir įsipareigojimų realizavimas gali tapti rimta grėsme ar (3) nuostoliu biologinei įvairovei.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>1 straipsnis. Įstatymo paskirtis</p> <p>4. Jeigu Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuotos tarptautinės sutartys nustato kitokius laukinės augalijos naudojimo, apsaugos ir atkūrimo reikalavimus nei šis įstatymas, yra taikomos tarptautinės sutarties nuostatos.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>13 straipsnis. Prekyba laukiniais gyvūnais</p> <p>4. Įvežti į Lietuvos Respubliką ar iš jos išvežti laukinius gyvūnus atsižvelgiant į jų apsaugos statusą leidžiama turint Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos leidimą, išduotą vadovaujantis Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklėmis arba Tarybos reglamentu (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą (OL 2004 m. <i>specialusis leidimas</i>, 15 skyrius, 3 tomas, p. 136) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2009 m. gegužės 14 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 407/2009 (OL 2009 L 123, p. 3) (toliau – Tarybos reglamentas (EB) Nr. 338/97). Leidimas įvežti ar išvežti laukinius gyvūnus nereikalingas tais atvejais, kai tai neprieštarauja Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijai ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 338/97 ir kai rūšys, kurioms priskiriami laukiniai gyvūnai, neįtrauktos į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą; tai yra: naminiai gyvūnai; laukiniai gyvūnai, išauginti registruotuose specializuotuose kailinių žvėrelių ūkiuose ar tvenkiniuose; medžioklės ir žūklės</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>trofėjai bei numesti gyvūnų ragai; fosiliniai ir Žemėje išnykusių ne mažiau kaip prieš šimtą metų rūšių gyvūnai, jų dalys ir gaminiai iš jų; Baltijos jūroje sugautos lašišos; pagaminti iš žuvų, moliuskų, bestuburių gaminiai, skirti žmonių maistui, medicinai, gyvūnų pašarui.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>24 straipsnis. Saugomų teritorijų įrašymas į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus ir veiklos jose reglamentavimas</p> <p>2. Saugomoms teritorijoms, turinčioms tarptautinės svarbos saugomos teritorijos statusą ir (ar) įrašytoms į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus, taikomi tarptautinėse konvencijose, sutartyse nustatyti reikalavimai. Į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus patenkančių teritorijų apsaugos ypatumus taip pat reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė.</p>
<p>2. Kiek tai susiję su jūrų aplinka, Susitariančiosios Šalys vykdo šios Konvencijos nuostatas, neidamos į prieštaravimą su valstybių teisėmis ir įsipareigojimais, numatytais jūros teisės.</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>23 straipsnis. Šalių Konferencija</p>	<p>Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.</p>
<p>24 straipsnis. Sekretoriatas</p>	<p>Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.</p>
<p>25 straipsnis. Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinių tarnyba</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>26 straipsnis. Pranešimai</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>27 straipsnis. Ginčų sprendimas</p>	<p>Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.</p>
<p>28 straipsnis. Protokolų</p>	<p>Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
priėmimas	nereglamentuoja.
29 straipsnis. Konvencijos arba protokolų pataisos	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
30 straipsnis. Priedėlių ir jų pataisų priėmimas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
31 straipsnis. Balso teisė	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
32 straipsnis. Ryšys tarp šios Konvencijos ir jos protokolų	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
33 straipsnis. Pasirašymas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
34 straipsnis. Ratifikavimas, priėmimas arba pritarimas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
35 straipsnis. Prisijungimas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
36 straipsnis. Įsigaliojimas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
37 straipsnis. Išlygos	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
38 straipsnis. Išstojimas	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
39 straipsnis. Laikinoji finansavimo tvarka	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
40 straipsnis. Laikinos priemonės dėl Sekretoriato	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
41 straipsnis. Depozitorius	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
42 straipsnis. Autentiški tekstai	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
I P R I E D Ė L I S	<i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i>
APIBRĖŽIMAI IR PRIEŽIŪRA	2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos
1. ()Ekosistemos ir ()buveinės: pasižyminčios didele įvairove,	8. Laukinių gyvūnų rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka,

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
<p>() dideliu endeminių ir nykstančių rūšių skaičiumi; () arba išlaikiusios natūralią gyvąją gamtą; () būtinos migruojančioms rūšims; () turinčios socialinę, ekonominę, kultūrinę arba mokslinę reikšmę; () arba turinčios reprezentatyvinį ar unikalų pobūdį; () arba susiję su pagrindiniais evoliuciniais ar kitais biologiniais procesais.</p>	<p>kurioje tam tikros rūšies laukiniai gyvūnai gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>1. Augavietė – augalų ir grybų, jų populiacijų natūrali augimo vieta.</p> <p>12. Radavietė – geografinė vieta ar plotas, kuriuose aptinkama (pastebima) ar kitaip nustatoma gyvūnų rūšių individų.</p> <p>15. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti gamtinė aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos</p> <p>13. Ekosistema – funkcinė gyvųjų organizmų ir jų gyvenamosios aplinkos sistema, kurios komponentus sieja tarpusavio ryšiai, medžiagų apykaitos bei energijos pasikeitimo procesai.</p> <p>23. Natūrali buveinė – sausumos arba vandens plotai su jiems būdingais geografiniais, abiotiniais ir biotiniais visiškai natūraliais ar pusiau natūraliais požymiais.</p> <p>46. Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai – buveinių tipai, kurie europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gali išnykti jų natūraliame areale arba 2) yra natūraliai paplitę nedideliame areale dėl regresijos arba dėl jiems būdingo riboto arealo, arba 3) yra išskirtiniai pavyzdžiai, turintys vieno ar kelių biogeografinių regionų būdingų bruožų. <p>Tokie buveinių tipai yra arba gali būti įrašyti į Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų, kurių apsaugai būtina nustatyti saugomas teritorijas, sąrašą,</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>kurį tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.</p> <p>48. Prioritetinis natūralių buveinių tipas – Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių tipas, kuris europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, gali išnykti jo natūraliame areale ir kurį Europos bendrija priskiria prie prioritetinių kategorijos dėl to, kad didelė jo natūralaus arealo dalis patenka į tą teritoriją.</p> <p>50. Rūšies buveinė – specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu.</p>
<p>2. (1)Rūšys ir (2)bendrijos: (3)atsidūrusios išnykimo pavojuje; (4)esančios domestifikuotų ir kultivuojamų rūšių laukinėmis giminingomis rūšimis; (5)turinčios medicininę, žemės ūkio ar kitą ekonominę vertę; (6)arba turinčios socialinę, mokslinę ar kultūrinę reikšmę; (7)arba vaidinančios svarbų vaidmenį biologinės įvairovės apsaugos ir stabilaus naudojimo tyrimuose, pavyzdžiui, kaip rūšys-indikatoriai.</p>	<p><i>Laukinės augalijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>7. Laukiniai augalai - gamtoje esančių rūšių augalai ir grybai, kurie nėra pakeisti dirbtinės atrankos būdu.</p> <p><i>Laukinės gyvūnijos įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>1. Invazinė laukinių gyvūnų rūšis – svetimžemė laukinių gyvūnų rūšis ar porūšis, kurių įsikūrimas ekosistemose kelia pavojų biologinei įvairovei, daro žalingą ekologinį, ekonominį poveikį ar kenkia žmonių sveikatai.</p> <p>12. Laukinių gyvūnų rūšis – visuma vienos kilmės panašiomis morfologinėmis, fiziologinėmis, biocheminėmis, ekologinėmis ir etologinėmis ypatybėmis pasižyminčių laukinių gyvūnų individų, paplitusių tam tikroje teritorijoje, turinčių identišką kariotipą, galinčių tarpusavyje kryžmintis ir vesti vaisingus palikuonis. Rūšies sąvoka apima ir žemesnio rango taksonominius vienetus.</p> <p>14. Saugoma laukinių gyvūnų rūšis – nykstanti, pažeidžiama, reta arba endeminė gyvūnų rūšis, kuri</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo nustatyta tvarka yra įrašyta į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus arba saugoma pagal tarptautinius susitarimus, taip pat visos laukinių paukščių rūšys, natūraliai paplitusios Europos Sąjungos valstybių narių europinėje teritorijoje.</p> <p>15. Svetimžemė laukinių gyvūnų rūšis – laukinių gyvūnų rūšis ar porūšis, aptinkami už žinomo natūralaus arealo ir galimo jų natūralaus paplitimo teritorijos ribų.</p> <p><i>Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo</i></p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>3. Europos bendrijos svarbos rūšys – gyvūnų ir augalų, egzistuojančių europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, rūšys, kurios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yra nykstančios, išskyrus rūšis, kurių natūralaus arealo pakraščio dalis toje teritorijoje yra nedidelė ir kurioms negresia išnykimas ar kurios nėra pažeidžiamos Vakarų Palearktikos regione; 2) yra pažeidžiamos, tai yra manoma, kad netolimoje ateityje jos gali būti priskirtos nykstančiųjų kategorijai, jei ir toliau veiks tai lemiantys veiksniai; 3) yra retos, tai yra rūšys, kurių mažos populiacijos šiuo metu nėra nykstančios ar pažeidžiamos, bet yra pavojus, kad jos gali tokiomis tapti dėl to, kad rūšys gyvena geografiškai apribotose teritorijose arba yra retai išsidėsčiusios didesniame areale; 4) yra endeminės ir joms reikalingas išskirtinis dėmesys dėl specifinio jų buveinės pobūdžio ir (arba) dėl jų naudojimo galimo poveikio jų buveinei ir (arba) jų apsaugos būklei;

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>5) yra išvardytos šios dalies 1–4 punktuose ir yra arba gali būti įtrauktos į šio įstatymo 2 priedo 2 punkte nurodyto Europos Sąjungos teisės akto II ir (arba) IV ar V priedus.</p> <p>5. Griežtai saugoma rūšis – gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, jautri gamtinės aplinkos pokyčiams ir trikdymui, iš Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo išskirta kaip griežtai saugoma ir (arba) įrašyta į Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurioms reikalinga griežta apsauga, sąrašą.</p> <p>11. Prioritetinė Europos bendrijos svarbos rūšis – šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyta augalų ar gyvūnų rūšis, už kurios apsaugą Europos bendrija yra ypač atsakinga dėl to, kad didelė jų natūralaus paplitimo arealo dalis patenka į europinę teritoriją valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis.</p> <p>16. Rūšis – visuma vienos kilmės panašiomis morfologinėmis, fiziologinėmis, biocheminėmis, ekologinėmis ir etologinėmis ypatybėmis pasižyminčių gyvūnų, augalų, grybų individų, paplitusių tam tikroje teritorijoje, turinčių identišką kariotipą, galinčių tarpusavyje kryžmintis ir vesti vaisingus palikuonis. Pagal šį įstatymą rūšies sąvoka apima ir žemesnius taksonominius vienetus.</p> <p>18. Saugoma rūšis – nykstanti, pažeidžiama, reta arba endeminė gyvūnų, augalų arba grybų rūšis, šio įstatymo nustatyta tvarka įrašyta į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus arba saugoma pagal tarptautinius susitarimus, taip pat visos laukinių paukščių rūšys, natūraliai paplitusios Europos Sąjungos valstybių narių europinėje teritorijoje.</p> <p><i>Saugomų teritorijų įstatymo</i></p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	<p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>3. Bendrija – apibrėžtoje erdvėje ir apibrėžtu laiku egzistuojanti gyvųjų organizmų įvairių rūšių visuma.</p> <p>47. Europos bendrijos svarbos rūšys – gyvūnų ir augalų, egzistuojančių europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, rūšys, kurios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) yra nykstančios, išskyrus rūšis, kurių natūralaus arealo pakraščio dalis toje teritorijoje yra nedidelė ir kurioms negresia išnykimas ar kurios nėra pažeidžiamos Vakarų Palearktikos regione; 2) yra pažeidžiamos, tai yra manoma, kad netolimoje ateityje jos gali būti priskirtos nykstančiųjų kategorijai, jei ir toliau veiks tai lemiantys veiksniai; 3) yra retos, tai yra rūšys, kurių mažos populiacijos šiuo metu nėra nykstančios ar pažeidžiamos, bet yra pavojus, kad jos gali tokiomis tapti – dėl to, kad rūšys gyvena geografiškai apribotose teritorijose arba yra retai išsidėčiusios didesniame areale; 4) yra endeminės ir joms reikalingas išskirtinis dėmesys dėl specifinio jų buveinės pobūdžio ir (arba) dėl jų naudojimo galimo poveikio jų buveinei ir (arba) jų apsaugos būklei. <p>Tokios rūšys Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo nustatyta tvarka yra arba gali būti įrašytos į Europos bendrijos svarbos augalų ir gyvūnų rūšių sąrašus.</p> <p>49. Prioritetinė augalų ar gyvūnų rūšis – Europos bendrijos svarbos augalų ar gyvūnų rūšis, kuri europinėje teritorijoje valstybių narių, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, yra nykstanti (išskyrus rūšis, kurių natūralaus arealo pakraščio dalis toje teritorijoje yra nedidelė ir kurioms negresia</p>

Biologinės įvairovės konvencijos straipsniai	LR teisės aktai ir jų straipsniai, atitinkantys Konvencijos straipsnius
	išnykimas ar kurios nėra pažeidžiamos Vakarų Palearktikos regione) ir kurią Europos bendrija priskiria prie prioritetinių kategorijos dėl to, kad didelė jos natūralaus arealo dalis patenka į tą teritoriją.
3. Aprašytieji genomai ir genai, turintys socialinę, mokslinę arba ekonominę reikšmę.	Nagrinėjamuose 4 įstatymuose tai nereglamentuojama.
II P R I E D Ė L I S 1 d a l i s. ARBITRAŽINIO SVARSTYMO PROCEDŪRA	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.
2 d a l i s. SUTAIKYMO PROCEDŪRA	Lietuvos Respublikos įstatymai šių nuostatų nereglamentuoja.

Ekspertų apklausos klausimai

Kaip Lietuva įgyvendina Biologinės įvairovės konvencijos tikslą „teisingu bei lygiu pagrindu gauti bendrą naudą, susijusią su gamtinių išteklių naudojimu“?

Su kuriomis šalimis LT bendradarbiauja įgyvendindama Biologinės įvairovės konvenciją?

Kada bus parengta nauja biologinės įvairovės išsaugojimo ir stabilaus naudojimo programa?

Kokios biologinės įvairovės apsaugos priemonės numatytos šakiniuose planuose ar kitose programose?

Kaip vykdomas biologinės įvairovės komponentų monitoringas?

Kokiais principais vadovaujantis buvo sukurta saugomų teritorijų sistema? Kokios specialios priemonės biologinei įvairovei išsaugoti jose yra taikomos?

Kaip Lietuva vykdo ekosistemų, natūralių buveinių ir gyvybingų populiacijų apsaugą jų gamtinėse sąlygose?

Kokių priemonių Lietuva imasi degraduotoms ekosistemoms ir pavojuje atsidūrusioms rūšims atkurti?

Kaip yra kontroliuojamos ir naikinamos invazinės svetimžemės rūšys, kurios kelia grėsmę ekosistemoms, buveinėms ir rūšims?

Kaip yra užtikrinamas vietinių bendruomenių žinių ir praktikos, susijusių su biologinės įvairovės apsauga ir stabiliu jos komponentų naudojimu bei atspindinčių tradicinį gyvenimo būdą, palaikymas?

Kaip vykdomas išlaikymas ex-situ Lietuvoje?

Kaip vykdomas biologinės įvairovės komponentų stabilus naudojimas?

Kokių skatinimo priemonių imamasi, siekiant apsaugoti biologinės įvairovės komponentus ir stabiliai juos naudoti?

Kaip vykdomas švietimas ir visuomenės informavimas apie biologinės įvairovės svarbą ir reikšmę? Kokie informaciniai leidiniai yra išleisti šioje srityje?

Kokiomis priemonėmis mažinamas nepalankus poveikis biologinei įvairovei?

Kaip vyksta mokslinis ir techninis bendradarbiavimas biologinės įvairovės srityje?

Kaip finansuojamas Konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje? Kokie papildomi ištekliai yra skiriami Konvencijos tikslų įgyvendinimui Lietuvoje? Kokios konkrečios veiklos Lietuvoje yra finansuojamos siekiant įgyvendinti Biologinės įvairovės konvenciją? Kokius biologinės įvairovės apsaugos srities projektus, kuriems yra skiriamos lėšos iš valstybės biudžeto, Lietuva vykdo?

Kokių kitų LR ratifikuotų konvencijų biologinės įvairovės srityje pateiktomis įgyvendinimo ataskaitomis naudojamosi, teikiant ataskaitą apie Biologinės įvairovės konvencijos įgyvendinimą?

Kuriose Biologinės įvairovės konvencijos Šalių konferencijose LR nedalyvavo? Kokias Biologinės įvairovės konvencijos programas Lietuva įgyvendina?

Kokiais klausimais yra bendraujama su Biologinės įvairovės konvencijos sekretoriatu ir kokiais klausimais konsultuojamasi Mokslinių, techninių ir technologinių konsultacijų pagalbinėje tarnyboje?

Kaip Lietuva rengiasi įgyvendinti Biologinės įvairovės strateginio plano 2011-2020 tikslus ir Aichi uždavinius?

Kokie nacionaliniai tikslai bus nustatyti, atsižvelgiant į patvirtintą Biologinės įvairovės strateginį planą?

Kuris Biologinės įvairovės strateginio plano 2011-2020 strateginis tikslas yra sunkiausiai įgyvendinamas Lietuvai? Kuris lengviausiai?